9065

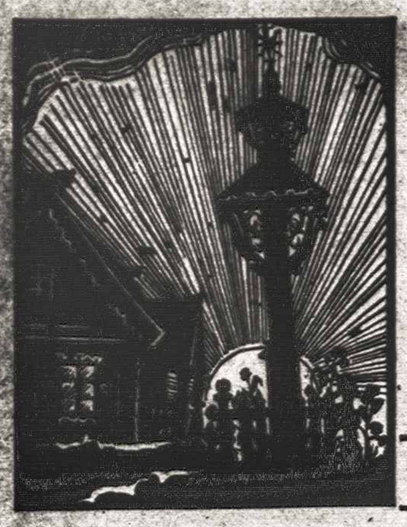

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 44 (304) TORONTO, Ontario, 1955 m. lapkričio (November) mėn. 3 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Anapus dienos

Istorija pasakoja apie daugybę karalysčių, gyvavusių žemės paviršiuje. Ji iškelia žymiuosius jų veikėjus, grumtynes, darbus ir tt., priveda juos prie paskutinio gyvenimo slenksčio ir deda tašką. Šiuo tašku baigiasi viena karalystė ir prasideda kita, kurios nebepasakoja jokia istorija. Tik marmuro bei akmens liudininkai, išrikiuoti eilėmis, negyvai taria vardus perėjusių kiton karalystėn, kuri yra anapus dienos. **Čia atsimuša visi žmogaus mokslai, menai ir filosofijos.** Niekam nepavyko įsiveržti mirusiųjų karalystėn ir išplėšti jos paslapčių. Nė vienai žmogiškai galybei nebuvo įmanoma užkariauti tos paslaptingos karalystės. Ir šiandieną, didžiųjų atradimų amžiuje, nė per nago juodymą nėra pažengta anapusinės karalystės slėpinio atidengime. Didžiausias šios srities atradimas tebėra Kristaus atneštasis: "Nes tai mane siuntusio Tėvo valia, kad kiekvienas, kuris matė Sūnų ir Jį tiki, turėtų amžinąjį gyvenimą ir kad aš prikelčiau jį paskutinę dieną" (Jon. 6, 40). "Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, kas tiki mane, tas turi amžinąjį gyvenimą" (Jon. 6, 47). Tai pomirtinio slėpinio atskleidimas, kurį prieškristiniai laikai tik iš tolo jautė ir laukė. Ir šiandieną mes turėtume gyventi toj nežinioj, jeigu Išganytojas nebūtų pravėręs tos karalystės, ties kuria bejėgiškai suklumpa kad ir didžiausi protai, tardami: "ignoramus et ignorabimus" — nežinome ir nežinosime. Ir šiandieną turėtume tūnoti toj nevilty, kuri nepajėgia nutiesti kelių anapus žemės dienos. Krikščionybė ne tiktai atskleidė mirusiųjų karalystės slėpinį, bet ir įgalino mus įsijungti jon. Kristus aiškiai pabrėžė, kad įsijungimas galimas tiktai per Jį, kad tiktai Jis esąs Kelias, Tiesa ir Gyvenimas. Bandymai eiti kitais keliais reiškia atsimetimą nuo Jo ir tuo pačiu savęs pasmerkimą. Juk kiekvienas upelis, atsiskyręs nuo savo šaltinio, neišvengiamai išdžiūsta. Iš Kristaus Apreiškimo aiškiai matyti, kad pomirtinėj koralystėj yra laiminga pilnatis, ir pasmerkimas. **Kas renkasi Kristų, renkasi kartu laimingąją pilnatį; kas renkasi Kristaus pasmerkimą, renkasi ir savęs pasmerkimą. Gyvenimas su Kristumi šiapus veda į gyvenimą su Juo ir anapus.**

Šioj dieviško Apreiškimo tiesos akivaizdoje kiekvienam žmogui atsiveria viltinga ateities galimybė. Mirtis nebėra baisi naktis, praraja, reiškianti pražūtį. Ji apsireiškia kaip perėjimas naujan gyveniman. Tiesa, tas perėjimas yra skaudus, sunkus, susijęs su kentėjimu, tačiau ne beprasmis, nes po žemiškosios dienos atsiveria amžinoji diena. Visa todėl Vėlinių nuotaika, kad ir liūdna, nėra tragiška. **Tai tarsi priešaušris, kurio gūdumoj, laukiame aušros. Pastarosios gi šviesoj turi ateiti tikrasis išaugštinimas.**

Ši tiesa yra ypač guodžianti mums lietuviams. Turėdami tiek daug kankinių, tiek daug žuvusių, jaučiame širdies gilumoj, kad jų išaugštinimas yra atėjęs. Jaučiame, tiems, kurie šioje žemėje troško tiesos ir kovojo už Kristaus šviesą, šiandieną džiaugiasi amžinybės Šviesa. Neabejotinai jie kalba ir mums tauriu savo testamentu drąsindami gyventi ryžtingu gyvenimu. Jų palikta nebaigta kova šaukiasi naujų kartų. Mes jiems maldingai linkime amžinos ramybės, bet jie mums linki ištvermės žemės kovose, nes mes priklausome kovojančiai tikinčiųjų bendrijai, o ne triumfuojančiai. Mūsų pergalė dar nėra atėjusi. Mūsų metas kovoti ir tikėti dar nėra pasibaigęs. Ir šių metų Vėlinės mums yra maldos ir įkvėpimo diena tolimesniam žygiui, ruošiančiam ir mums galutinę pergalę.

Pr. G.

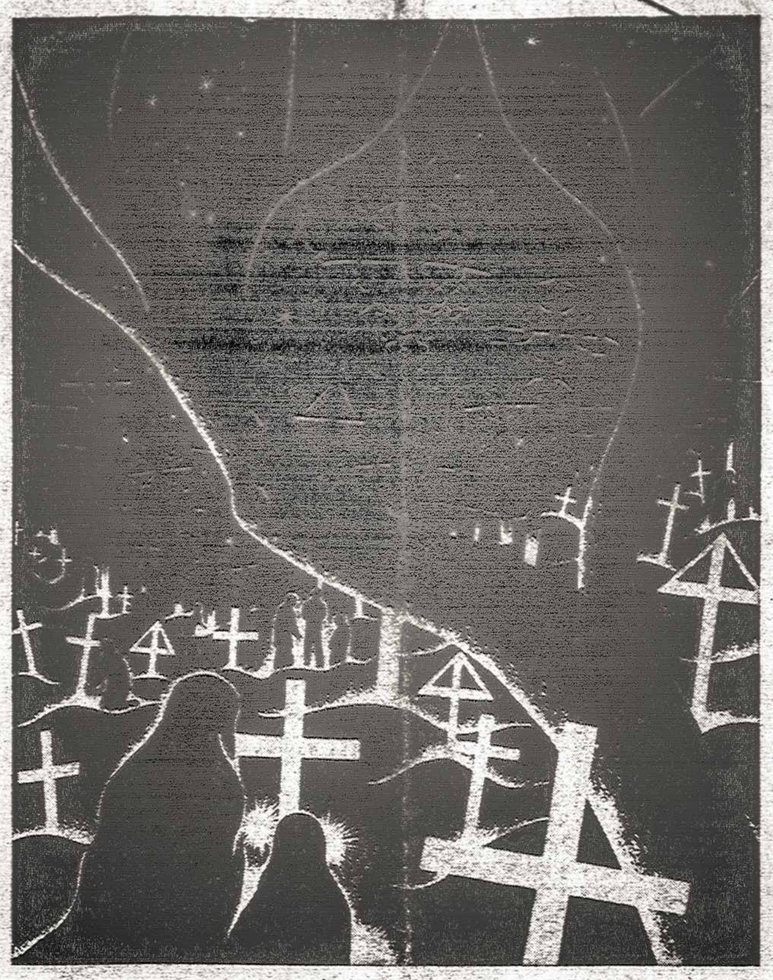

Vėlinės Lietuvoj. V. Dobužinskis.

DAR 2.000.000 PABĖGĖLIŲ

Pirmasis rezoliucijos projektas, kurį šiais metais J. Tautų pilnaties posėdis turės balsuoti, liečia tremtinius bei pabėgėlius. Socialinė komisija projektą jau priėmė 42 balsais 14 susilaikius. Jį pasiūlė 9 kraštai, jų tarpe JA V-bės ir D. Britanija. Prancūzija irgi būtų prisidėjusi, bet jos delegacija nedalyvavo protestuodama prieš JT nutarimą svarstyti Alžerijos klausimą. Projekte pabrėžiamas JT susirūpinimas pabėgėliais ir prašomas JT komisaras pabėgėliams jų likimą sutvarkyti trejopu būdu: savanoriška repatriacija, įkurdinimu ir įjungimu į kitų kraštų gyvenimą. JT nariai ir nenariai raginami remti komisaro pastangas, kad numatyti 1955 ir 1956 m. planai būtų pilnai įvykdyti. Augštasis JT komisaras pabėgėlių reikalams savo pranešime, atsiųstame socialinei komisijai, pareiškė, kad dar tebesą apie du milijonu pabėgėlių ir išvietintų asmenų; apie 70 tūkstančių jų tebegyvena stovyklose.

Sovietų atstovas Saksin socialinės komisijos posėdyje protestavo prieš augšt. JT komisaro pabėgėliams veiklą; esą jis tesirūpina įkurdinti pabėgėlius tiktai kraštuose, kur jie yra apsistoję arba siunčia juos į užjūrio kraštus sunkiesiems darbams. Esą per 5 metus nebuvęs repatrijuotas nė vienas pabėgėlis. Saksin, matyt drauge su Matuliu, buvo pasiūlę rezoliuciją, pavedančią augšt. komisarui padėti visom galimom priemonėm grįžti pabėgėliams į savo gimtuosius kraštus, "remiantis savanoriškos repatriacijos principu". Kadangi ir vakariečiams sovietų "savanoriškumas" gerai žinomas, komisija projektą atmetė 29 balsais; 14 balsavo už, 10 susilaikė.

NELEMTAS IŠSIŠOKIMAS PRIEŠ ATEIVIUS

Ontario prov. prokuroro pavaduotojas Cliford Magore savo paskaitoj kalinių globos draugijos pareigūnams pareiškė, kad Kanados kalėjimai netuštėja. Anglijoj esą kalinių skaičius pastaraisiais metais gerokai sumažėjęs, o Kanadoj kasmet didėja. Ir tai dėlto, kad Kanados gyventojų prieauglį didina nuolatinė imigracija. Vien į Ontario prov. esą kas mėnesį atvyksta 10.000 ateivių. Jie tad ir padidina nusikaltimų skaičių. Esą 90% žmogžudysčių Ontario prov. per paskutniuosius 2-3 metus tekę naujiesiems ateiviams iš Europos.

Vos spėjo laikraščiai ir radijas paskelbti šią žinią, pasipylė protestai. Tuojau reagavo čekai, lenkai, ukrainiečiai, italai. Buvo užklaustas prokuroras dėl to tvirtinimo tikslumo. Jis atsakė dar neturįs statistinių duomenų ir todėl negalįs nieko tuo reikalu pareikšti. Kaikurios teismo, policijos ir kalėjimo įstaigos buvo linkusios palaikyti prokuroro padėjėjo tvirtinimą. Reikalas pasiekė Otavą ir čia imigracijos ministerija tuojau paskelbė statistinius duomenis. Viceministeris Laval Fortier pareiškė, kad 1951-54 m. Ontario prov. iš 22 apkaltintų žmogžudyste tiktai 5 buvo gimę Europoj; vienas jų atvykęs 1927 m., kiti po 1948 m. Be to, esą neįmanoma nustatyti kada ateivis nustoja būti imigrantu; viena tik aišku, kad jis nelieka visą amžių imigrantu, todėl ir statistika čia negalinti būti tiksli.

Pagal Dominijos statistikos biuro duomenis, 1953-4 m. deportuotų nauj. ateivių skaičius, palyginti su bendru ateivių skaičiumi, yra gana mažas: iš 174.-000 buvo deportuota 630, kurių tik 144 už kriminalinius nusikaltimus.

Pagal tą pačią statistiką, 1952 m. Kanadoj buvo padaryta 29.-761 įvairių nusikaltimų. Iš jų 26.737 padaryti Kanadoj gimusių, 3.024, arba 10,2% nusikaltimų, padaryta kitur gimusių. 387 nusikaltėlių gimę JAV, 949 Britanijoj ir Commonwealtho kraštuose, 76 — Azijoj, 5 — P. Amerikoj, 532 — gimimo kraštas nežinomas. Tuo būdu Europos ateivlams, pagal 1952 m. statistiką, tenka tiktai 3,6% visų nusikaltimų.

C. Magone, patyręs protestų audrą, kurią dargi padidino Toronto kaikurie dienraščiai, skelbdami juos pirmame psl. didžiausiom raidėm, savo tvirtinimą atšaukė. Esą, jo tvirtinimas remėsi ne statistika, o įspūdžiu ir esąs perdėtas. "Jei mano tvirtinimas kaikuriems asmenims ar grupėms buvo nemalonus, tai šis pareiškimas, manau, išaiškins reikalą". Jo pareiškimas buvo paskelbtas per radiją kaip atsiprašymas.

Prov. parlamento atstovas John Yaremko pareiškė, kad prokuroro padėjėjo pareiškimas esąs sukrečiantis. "Jeigu jis teisingas, tai reikėtų rasti būdu reikalą pataisyti. Jei jis neteisingas,... juo buvo padaryta didelė skriauda didžiajai daugumai uoliai dirbančių piliečių, atvykusių iš Europos". Esą niekad negalima priskirti kurio nors nusikaltimo vienai ar kitai krašto gyv. daliai.

Red. pastaba. Apgailėtina, kad oficialūs pareigūnai daro pareiškimus, remdamiesi paviršutiniu įspūdžiu ar jausmu. Nors, mūsų žiniomis, lietuviai nėra protestavę, tačiau toks bendro pobūdžio kaltinimas liečia ir juos. Kaip matyti iš pateiktos statistikos, Ontario prokuroro padėjėjo kaltinimas yra nepagrįstas ir atšauktas. (Atšaukimas gautas ir "TŽ" redakcijoj). Visdėlto vieši tokio pobūdžio pareiškimai gali prisidėti prie nepalankios nuomonės sudarymo krašte.

Tremtiniai studijuoja Ispanijoj

Šiais metais Ispanijos universitetuose studijuoja 115 tremtinių iš R. Europos, kuriuos globoja speciali vyskupų įsteigta katalikų draugija. Ji apmoka mokslo, buto, maisto ir aprangos išlaidas. Daugumas tremtinių studentų apgyvendinti Madride šv. Jokūbo Ap. kolegijoj, kuri priklauso centriniam universitetui. Dvylikos studentų grupė studijuoja Barcelonos ir Sevilijos universitetuose. Madride mokslo metai buvo pradėti specialiom iškilmėm, kurias atidarė šv. Tėvo nuncijus J.E. J. Antoniutti, buvęs Kanadoj Apašt. Delegatu.

Karo šmėkla Vid. Rytuose

PAVOJINGA ĮTAMPA VID. RYTUOSE. RYTŲ - VAKARŲ RUNGTYNĖS PAAŠTRĖJO. SVARSTOMAS PREVENTYVINIS KARAS.

Nuo to laiko, kai prieš 8 metus spaudžiant JAV ir sutinkant D. Britanijai, buvo įsteigta Izraelio valstybė, įtampa Vid. Rytuose neatsileidžia. Pastaruoju metu ji tiek paaštrėjo, kad į šį reikalą atkreipė ypatingą dėmesį ir keturių didžiųjų užsienio r. ministeriai, besitarią Ženevoj. Padėtį staiga paaštrino Egipto susitarimas su Sov. Sąjunga dėl sunkiųjų ginklų teikimo. Vos praėjo mėnuo nuo sutarties pasirašymo, ir sovietiniai ginklai, gaminti Čekoslovakijos Škodos įmonėse, kur ir Neprikl. Lietuva yra nekartą pirkusi ginklų, buvo iš Odesos atplukdyti į Kairą. Atėjo pirmoji siunta, o likusios jau rengiamos išsiųsti. Spaudos žiniomis, Egiptas yra užsakęs 200 sovietinių MIG sparnuotų lėktuvų, 100 tankų, šešetą povandeninių laivų ir geroką kiekį artilerijos. Ir visa tai esą už $80.000.000. Kainos žemesnės nei vakariečių ginklų: vienų — dešimtadaliu, kitų penktadaliu. Vienas MIG lėktuvas esą kainuoja $50.000, povand. laivas — $1.500.000. Ir kas nuostabiausia, kad Egiptas gavo geresnes sąlygas nei Kom. Kinija, kuriai tekę žymiai brangiau mokėti. Egiptas įmokėjo vieną milijoną svarų sterlingų Čekoslovakijos bankui, o likusią skolos dalį išmokėsiąs medvilne ir ryžiais.

Susirūpinęs Izraelio premjeras nulėkė į Paryžių ir Ženevą pas vakariečius maldauti ginklų, o pas Molotovą — kad šis tartų savo "niet" Egiptui. Vakariečiai susidariusia būkle yra susirūpinę, nors yra nusistatę susilaikyti nuo puolamųjų ginklų siuntimo į Vid. Rytus. Kol kas jie sutarė sustiprinti pagalbą draugiškiems arabų kraštams ir Izraeliui. J. F. Dulles norėtų, kad vakariečiai garantuotų dabartines Izraelio sienas.

Izraelis gi, jausdamas stiprius savo tautiečių pečius užsieniuose, vakariečių atsargumu bei lėtumu nepatenkintas ir grasina veikti vienas, netgi nesidrovėdamas imti ginklų iš sovietinių šaltinių. Jis rimtai galvoja apie preventyvinį karą, t.y. pulti Egiptą dabar, kol ginklų persvara tebėra Izraelio pusėje. Šis klausimas buvo svarstytas net Izraelio parlamente. Pats min. pirm. Sharett, atvykęs Ženevon, pareiškė: "Aš tikiuosi, kad Izraelis nebus priverstas pradėti preventyvinį karą prieš arabus. Jau dabar smulkesnio pobūdžio susidūrimai tarp Izraelio ir arabų kariuomenių kartojasi gana aištria forma, nežiūrint paliaubų, prižiūrimų JT komisijos.

Įtampa Vid. Rytuose nėra siauras vietinio pobūdžio reikalas. Čia gana ryškiai kertasi Rytų - Vakarų politika. Iki šiol Vid. Rytuose vyravo vakariečiai. Bet dabar įkėlė koją ir sovietai. Pastarųjų pusėj stovi Egiptas, Saudi Arabija ir Syrija — kraštai, sudarę karinę tarpusavio pagalbos sąjungą prie kurios, manoma, prisidės netrukus ir Libanonas. Vakariečių pusėje stovi Bagdado gynybinė sąjunga: Turkija, Irakas, Iranas ir D. Britanija. Be to, čia pinasi ir žibalo versmių klausimas. Pvz. Saudi Arabija bandė užimti Britų žinioj esančias Buraimi oazės vers mes, bet pasiųsti kariniai daliniai buvo atmušti. Visa tai vakariečiams kelia naują rūpestį, ir Ženevos konferencija šio rūpesčio liko aptemdyta. Vakariečiai sutarė pareikšti protestą Molotovui dėl sovietų taktikos Vid. Rytuose, kuri griauna viską, kas Ženevoj buvo taikingai pradėta. Rūpestį didina ir skelbiama žinia, kad Egiptas esą ketina nesilaikyti sutarties su Britais ir neužleisti Suezo kanalo karo atveju.

— Madridas. — Dulles, JAV užsienio r. min. iš Ženevos atskrido į Madridą aplankyti gen. Franco ir jo vyriausybės.

Savaitės įvykiai

Pirmieji keturių didžiųjų užsienio reikalų ministerių posėdžiai Ženevoje parodė, kad plačiom šypsenom politinės problemos neišsprendžiamos. Susėdę prie konferencijos stalo ministeriai pradėjo kietas diskusijas. Molotovas paklojo savo planus baigti šaltajam Rytų - Vakarų karui, o vakariečiai savo. Molotovo planas, susidedąs iš 15 punktų, jau nebe naujas — jis buvo siūlytas vakariečiams liepos mėn. ir buvo atmestas. Pagal jį, sovietų - vakariečių skirtumai galį būti išlyginti suėjus į vieną Europos saugumo sąjungą, kurioj be europiečių galėtų dalyvauti JAV ir, kaip stebėtoja, Kom. Kinija. Suvienyta Vokietija visiškai neminima. Vakariečių gi planas, susidedąs iš 9 punktų, siūlo pirmoj eilėj suvienyti Vokietiją, nes be jos dalyvavimo Europos saugumas neįmanomas; duoti saugumo garantijas sovietams tam atvejui, jeigu iš Vokietijos pusės kiltų grėsmė; garantijų sąlyga — suvienytos Vokietijos apsisprendimas įsijungti į Š. Atlanto Sąjungą. Ir Molotovas, ir vakariečių ministeriai pareiškė vieni kitų planus atmetą. Vakariečiams sovietų planas nepriimtinas, nes palieka padalintą Vokietiją — pagrindinę grėsmės priežastį Europoj. Be to, jis siekia suardyti Š. Atlanto Sąjungą. Kaip britų Macmillan pareiškė, esą vakariečiai negali garantuoti sovietų saugumo patys jo neturėdami. Sovietams buvo pasiūlyta radarų sistema Vokietijoj, Lenkijoj ir Čekoslovakijoj kaip priemonė apsisaugoti nuo staigaus puolimo. Radarų tinklą Vokietijoj kontroliuotų sovietai, o Čekoslovakijoj ir Lenkijoj — vakariečiai. Tuo būdu abiem kryptim esą būtų apsisaugota nuo netikėto puolimo.

Kadangi sovietams iš principo vakariečių planas nepriimtinas, tai ir šie siūlymai jų nežavi. Tolimesnė konferencijos eiga galbūt kiek suartins sovietų - vakariečių pažiūras. Nors nesitikima esminio susitarimo, tačiau per likusias dvi ar tris konferencijos savaites galima laukti ir šiokios tokios pažangos.

Ryšium su keturių didžiųjų atstovų konferencija Ženevoj J. Tautose sovietai dar kartą bandė sušaukti nusiginklavimo komisiją, esą ji galėtų padėti ministerių konferencijai Ženevoj, kur būsiąs svarstomas nusiginklavimo klausimas. Vakariečiai betgi nesutiko motyvuodami, kad komisija, priešingai, tiktai kliudytų Ženevos konferencijai. H. Stassen, JAV atstovas JT nusiginklavimo komisijoj, išskrido Ženevon.

Prancūzijos rūpesčiai

Dabartinė Prancūzijos E. Faure vyriausybė tebesilaiko. Gavusi parlamento pasitikėjimą Maroko ir Alžerijos klausimais, ji drįso iškelti naujų parlamento rinkimų reikalą. 271 prieš 259 pasisakė už vyriausybę, matyt, nenorėdami nuversti jos dabar, kai tebevyksta Ženevos konferencija. A. Pinay, Prancūzijos užs. r. ministeris buvo specialiai atskridęs Paryžiun balsuoti, nes tai buvo lemtingas momentas vyriausybei. Kol kas parlamentas diskutuoja ar skelbti rinkimus gruodžio mėn., t.y. 6 mėn. prieš mandato pabaigą ir pagal kokį įstatymą, nes dabartinis esąs daugeliui neprimtinas.

Galvosūkis dėl Maroko tebėra nepasibaigęs. Ištremtasis sultonas Ben Jusef iš Madagaskaro perkeltas į Prancūziją, kur turės daugiau laisvės. Ta proga Maroko nacionalistai reikalauja grąžinti jį į Maroko sostą, kurį dabar valdo regentų taryba. Didžiai nustebino marokiečius ir prancūzus pašos El Glaoul prisidėjimas prie nacionalistų reikalavimo. Mat, El Glaoul yra prancūzų šalininkas, stipriai prisidėjęs prie sultono Ben Jusef nusodinimo. Jis kietai priešinosi prancūzams palankaus sultono Ben Arafa pašalinimui ir buvo remiamas pranc0zų kolonistų. Pamatęs betgi, kad prancūzų vyriausybė parduoda sau palankiuosius, staiga atsisuko prieš Prancūzijos vyriausybę. Tuo tarpu eina pasitarimai su Ben Juseff ir marokiečių partijomis dėl Maroko vyriausybės sudarymo. Regentų taryba irgi yra už Ben Juseff grąžinimą.

Saaro klausimu Prancūzija patyrė smūgį — saariečiai pasisakė prieš jos pastangas pajungti jų ūkinį gyvenimą sau ir atskirti juos nuo Vokietijos. Provokiškos Saaro partijos, atsistatydinus premjero Hoffmano vyriausybei, reikalauja naujų rinkimų, kuriuos prižiūrėtų ta pati Vak. Europos Unijos skirta komisija. Tarp Vokietijos ir Prancūzijos numatomi nauji pasitarimai Saaro reikalu.

Pliekia britus

Mažutėj Kipro saloj kilo vėl didelės riaušės. Kipriečiai šventė 15 metų pasipriešinimo ašies valstybėms sukaktį. Po pamaldų įvairiose vietovėse kipriečiai ėmė demonstruoti, reikalaudami susijungimo su Graikija, ir pulti britų policiją ir net kariuomenės būrius. Britų kariuomenė buvo priversta panaudoti ne tiktai ašarines dujas, bet ir ginklus prieš kipriečius, svaidančius akmenis ir savos gamybos sprogst. sviedinius. Buvo kelios dešimtys kipriečių ir keliolika britų sužeista. Salos gubernatorius maršalas Harding atskrido į Londoną pasitarimams.

Nauja respublika

gimė Pietryčių Azijoj. P. Vietname, po gyv. balsavimo, kurių 98% pasisakė už premjerą Diem ir tik 2% už imperat. Bao Dai, liko paskelbta respublika, kurios pirmuoju prezidentu tapo katalikas Diem, nuveikęs daugybę kliūčių ir net sukilimų.

A. TYRUOLIS

MYKOLO ANGELO PASKUTINYSIS TEISMAS

(Sikstaus koplyčia)

Rūsčios Dienos kilnus Teisėjas,
Kurs taria ištarmės žodžius,
Po milžiniškos amžių sėjos
Nūn skiria rauges ir kviečius.

Tik Petro raktai ir jo tinklas,
Lauryno žėrinti keptuvė,
Ugnis ir kraujas, šventas ginklas,
Kuriuo liks amžinai nežuvę.

O tie, kurie sprendimą kietą
Išgirdo už veikmes klaikias,
Charono valtim plauks į vietą,
Kur saulė amžinai užges.

Ir Motina, kančias septynias
Patyrusi iš rankų jų,
Vien baimėj glaudžias prie krūtinės
Sūnaus, juos šaukančio krauju.

Iš spaudai paruošto rinkinio "SACRA VIA".

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kitur: metams $4.50, pusmečiui $2.50
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

HALLOWE'EN

(CSc). Jei spalio paskutinę dieną sutemus išgirsite keistus negirdėtus garsus savo palangėje, jei jūsų sodas staiga bus perpildytas baidyklių ir kitų ne šio pasaulio gyventojų, ir jei suskambus durų skambučiui ir jums jas atidarius išvysite visą armiją nykštukų, plėšikų, čigonų, indėnų ir Marso gyventojų, kurie pareikalaus grobio, grąsindami jus sutrinti į taboką — neišsigąskite. Tai bus tik kanadiškas "Hallowe'en".

Spalio 31 dienos vakaras ir naktis bus pilni dvasių. Jos bėgios po jūsų kiemelius, baladosis į duris, staugs ir kikens iš džiaugsmo išplėšę iš vyresniųjų grobio — obuolių, riešutų, saldainių ar gumos. Tai yra Kanados vaikų šventė. Gal jie visai ir nežino, kad tai tradicija ankstyvesnė ir už krikščionybę.

Vienaip jie šūkaus rytinėj Kanadoj, kitaip vakarinėj. Žodžiai bus kiti, bet prasmė ta pati. Jie persirengę atvyksta ką nors gauti.

Persirengimai šiai vaikų šventei praktikuojami nuo senų laikų. Britanijoje jos amžius neaiškus — gal 25 šimtmečiai, kada barzdoti druidai, keltų dvasiškiai, murmėdavo savo užbūrimus ir užkikimus aukojant kraujo auką.

Spalio 31 d. baigėsi keltų metai, ir buvo tikima, kad tą naktį piktosios dvasios visą naktį budi ir ieško kad ką nors dar suspėjus blogo padaryti prieš naujus metus. Buvo dedamos pastangos suminkštinti šiuos demonus ką nors jiems aukojant.

Krikščionybė padarė galą saulės garbintojams druidams ir įvedė lapkričio 1 dieną visiems šventiesiems pagerbti — Visų Šventųjų dieną. Pats žodis "hallow" yra senas anglų žodis ir reiškiai šventą. Jis kildinamas iš žodžio "Holy". Tuo būdu "Hallowe'en" gaunamas iš šventųjų vakaro, naktis prieš visus šventuosius.

Ne visai aišku, kodėl krikščionių vaikai perėmė paprotį persirengti ir reikalauti aukų, darant net nuostolius, ką nors sugadinant ir kaip tik prieš Visų Šventųjų dieną. Taip pat neaišku, kodėl jis apsirubežiavo tik šiaurės Amerika, nors galima spėti, kad šį paprotį atsivežė anglų imigrantai, o jis užmirštas senoje tėvynėje.

Kokis bebūtų istorinis pagrindas, šis paprotys, atrodo, Kanadoje užsiliks.

Reikia daboti dvasias ir su jomis elgtis gerai. Jei jūs neatidarysite durų arba nieko nedovanosite — obuolių ar saldainių — jūsų langai gali būti išmozoti ir jūsų varteliai gali būti pakabinti ant artimiausio telefono stulpo. Būkite atsargūs.

GEDIMINAS GALVA.

Tautų naikinimas Rusijoje

Vadinamas Sovietų Augšč. Tarybos prezidijumas dar kartą pasityčiojo iš pavergtų tautų. Rugsėjo 17 d. jis išleido amnestijos įsaką, kuris kitą dieną buvo paskelbtas rusų komunistinės vyriausybės dienrašty "Izvestijose". Įsakas pradedamas šiais žodžiais: "Didžiosios tėvynės karas buvo baigtas laimėjimu, o Sovietų tautos pasiekė didelius laimėjimus ūkinėje ir kultūrinėje srityse, kas kartas vis labjau tvirtinant jų socialistinę tėvynę. Turint visa tai galvoje... **ir vadovaujantis žmoniškumo pradu** (mano pabraukta G.G.), skelbiama amnestija Sovietų piliečiams, kurie 1941-45 m. didžiosios tėvynės karo metu dėl būdo silpnumo ar trūkumo atsakomybės bendradarbiavo su okupantu".

Komunistinė Rusija — tautų naikintojas nuduoda besidominti žmoniškumu. Net pačioje įsako pradžioje nurodo, kad amnestija daroma "vadovaujantis žmoniškumo pradu". Rusai komunistai dar kartą parodė savo ciniškumą. Tautų pavergėjai, jų naikintojai, bet kurios laisvės užgniaužėjai, milijonų žudikai staiga pasiskelbia esą žmoniškumo prado ne tik skelbėjais, bet ir tariamais įgyvendintojais. Žmogžudžiai ima kalbėti apie žmoniškumą. Sekant komunistinę dialektiką yra kalti tie, kurie gynė savo teises, laisvę, nuosavybę, tautiškumą. Jie kalti, nes neturėjo užtektinai galingo ginklo atsispirti pavergėjui. Jie taip pat kalti, kad nebuvo pajėgūs spirtis rusiškam imperializmui, kuris yra šarvuotas komunistine dialektika. Jie kalti, kad gyveno Rusijoje ar arti jos. Jie ypač kalti, kai laisvosios tautos leido "santarvininkui" jas pavergti, naikinti pamiršus pažadus ir Atlanto pradus, kurie garsiai kalba apie žmogaus ir tautų laisves. Jie kalti neturėję milijonų durklų ir pasitikėję laisvuoju pasauliu...

Rusai komunistai dedasi nekaltais avinėliais. Jie už nieką, nė už padarytus nusikaltimus — milijonų kankinimą, iššudymą neatsako ir nenori atsakyti. Jie yra 20 amžiaus humanistai, žmogaus teisių gerbėjai"...

Komunistinė amnestija

Amnestija, kaip įsako pradžioje pasakyta, teliečia 1941-45 m. padarytus "nusikaltimus" pritaikant 58 str. 1, 3, 4, 6, 10 ir 12 pastraipas. Ji teapima bausmes iki 10 metų. Jei bausmė ilgesnė — sumažinama per pus, bet pasmerktieji neamnestuojami.

Už minėtus "nusikaltimus" ištremtieji — į nustatytą vietovę (ssilka) ar į neaptartą vietovę (visilka) paleidžiami iš trėmimo vietos. 58 str. minėtų pastraipų aptariamus "nusikaltimus", padarytus karo metu, tardymai sulaikomi. Amnestija netaikoma asmenims buvusiems priešo baudžiamuose vienetuose ir įvykdžiusiems žmogžudystes ar kankinusiems Sovietų piliečius.

K. Vorošilovo pasirašytas įsakas ypač plačiai 7 str. aptaria atpalaidojimą nuo betkurios bausmės Sovietų piliečių, karo metu talkininkavusių vokiečiam ir dirbusių policijoje, žandarmerijoje ar propagandos įstaigose, o dabar gyvenančių užsienyje. Tame pat straipsnyje toliau nurodoma, kad jie atpalaidojami nuo įsisenėjusių bausmių iki 5 metų.

Amnestijos įsake, kuris teapima tik karo meto "nusikalstamuosius veiksmus", galima surasti eilę kilpų, kuriomis amnestiją vykdantieji gali nubaustuosius vertinti pagal savo išmanymą. Įsake užtinkama ir propagandos. Propaganda, kai budeliai kalba apie žmoniškumą. Propaganda skelbiama ir įsako 8 str.: "Sovietų ministerių taryba įpareigojama panaudoti lengvinančias priemones iš užsienio sugrąžinti Sovietų piliečius ir jų šeimas, nežiūrint pilietybės, ir juos aprūpinti darbu Sovietų Sąjungoje".

Komunistinė Rusija jau seniau naudojo įvairias priemones susigrąžinti iš užsienio jos piliečius. Jos pareigūnai rašė kvietimus, leido laikraščius, platino atsišaukimus, kuriuose buvo minima, kad už pabėgimą jokios bausmės nebūsiančios jiems taikomos. Iš lietuvių tarpo ypač panaudojo vieną aktorę, kuri tebuvo Maskvos įrankiu. Ji ir šiandien neatleista iš užsienije gyvenančių lietuvių viliojimo pareigų. Tačiau rusų komunistų pastangos liko tuščios. Niekas iš lietuvių negrįžo į "sovietinį rojų" "statyti socializmo".

K. Vorošilovo ir jo sekretoriaus N. Pegovo įsakas, įpareigojąs ministerių tarybą susigrąžinti "paklydusias aveles" tėra tik klastos priemonė.

Tautų persekiojimas

Amnestijos įsakas liečia ypač ne rusų tautas, kurios parodė aiškų pasipriešinimą komunistinei santvarkai, Vokietijos - Rusijos karo metu. Pačioje karo pradžioje ne viena rusų komunistų pavergta tauta ištiesė ranką vokiečiams, tikėdamasi sulaukti jų paramos ir išlaisvinti. Deja, naciai ne tik tautoms nesuteikė laisvės, bet dargi paliko sovietinę santvarką. Vokiečiai nors kariavo prieš komunistinę Rusiją, tačiau nevengė pasinaudoti komunistine įstatymdavyste ir kitomis priemonėmis, jei jos pasirodė esančios naudingos vedant karą. Vokiečiai skelbdami. "Naujosios Europos" neaptartą santvarką, kovodami prieš komunizmą neretais atvejais stvėrėsi komunistinių priemonių tautas persekioti ir žmones naikinti. Tūkstančiai karo belaisvių badu išmarinti, tūkstančiai pavergtųjų tautų narių atsidūrė priverčiamųjų darbų stovyklose, kurios buvo įkuriamos nusižiūrėjus į komunistus Tokia dviveidė vokiečių politika netrukus nuvylė tautas, kurios pradžioje juos rėmė nebodamos aukų. Netrukus ne viena jų pradėjo vesti aiškią kovą prieš vokiečius ir tuo būdu patarnavo pašlijusiai Rusijai.

Maskva tik ką karui prasidėjus panaikino Volgos vokiečių autonominę respubliką. Tai padaryta 1941 m. rugpiūčio 28 d. ir paskelbta Vestnik'e tų pat metų rugsėjo 2 d., raginant Volgos srities vokiečius ištremti į Novosibirsko, Omsko sritis, Altajų ir Kazokų STR. Netrukus, rugsėjo 21 d. numeryje, tas pats Vestnik paskelbė, kad Berlynas įsakęs Pavolgio vokiečiams atlikti kenkimo darbus. Rusai komunistai, pasirėmę savo pačių skleidžiamu gandu, ištrėmė apie 400.000 vokiečių.

Čečenai - ingušai

Izvestija 1946. 6. 26 paskelbė vadinamo Sovietų Tarybos Vyriausio Prezidiumo įsaką naikinti čečenus, ingušus ir Krimo totorius. Čia pateikiu minėto įsako ištrauką: "Didžiojo patrijotinio karo metu, kai Sovietų tautos didvyriškai gynė savo tėvynės garbę ir nepriklausomybę, kovojant prieš fašistus vokiečius, daugelis čečenų ir Krimo totorių, paraginus vokiečių agentams, sudarė savanorių vienetus, drauge su vokiečių daliniais kovojo prieš raudonąją kariuomenę. Vokiečiams vadovaujant pasilikusieji užfrontėje atlikc priedangos veiksmus ir kovojo prieš sovietinę administraciją. Čečenai - ingušai ir Krimo totoriai, deja, nesiėmė jokių veiksmų prieš tėvynės išdavikus. Todėl čečenai ir Krimo totoriai perkelti į kitas sritis, kuriose vyriausybė davė žemės ir kitą būtiną paramą. Augščiausios Tarybos Prezidiumui pasiūlius jų tautiniai adminstraciniai vienetai liko panaikinti".

1944 m. vasario mėn. prasidėjo minėtų tautų iškeldinimas. 400.-čečenų, 100.000 ingušų ir 250.000 Krimo totorių perkelti į kitas sritis, o daugelis jų pateko į priverčiamųjų darbų - vergų stovyklas.

Prieš kelis mėnesius, 1943 m. gruodžio mėn. Kalmukų respublika, kurioje 1939 m. buvo 134.-237 gyventojai, oficialiai panaikinta, o Karačai autonominė sritis 1939 m., turėjusi 75.737 gyventojus, panaikinta vyriausybei nepadarius jokio viešo pareiškimo.

Komunistinė Rusija, neregėtu žiaurumu, vienu rankos mostelėjimu nušlavė nemažiau 1.250.-000 gyventojų, kurie lyg smėlis buvo išbarstyti plačiose Sibiro srityse ir negyvenamoje šiaurėje. Tai tebuvo tik pradžia. Rusų komunistinė teroro mašina įsikerojusi pradėjo reikalauti didesnio skaičiaus aukų. 1941 m. pradėjo siausti rusų komunistų teroras Pabaltijy, o žymiai anksčiau jis plačiai žinomas Ukrainoj ir Gudijoj. (Bus daugiau)

VENGRAVA

PRANYS ALŠĖNAS

Tai ne miestas, ne miestelis, net ne bažnytkaimis, kur mažų mažiausia būtų buvusi bent viena krautuvė, mokykla, bažnytėlė ir dar šis tas. Tai paprastas mūsų tėvynės Lietuvos sodžius, išlikęs neišskirstytas į vienkiemius ligi paskutiniųjų dienų, tai Lietuvos žemės kampelis, kokių tenai daug buvo ir kurie nūdien mums ir šviesią dieną, ir gūdžią naktį neišnyksta iš atminties...

Vengrava... Ar mes gyvendami svetur kalbėsime apie visą Tėvynę Lietuvą, ar tik apie mažytį jos kampelį, pagaliau, galėtumėm kalbėti tik apie savosios žemės saują atvežtą į svetimą kraštą, visvien tai būtų kalbama tarytum apie didžiąją relikviją...

Vengrava tai nedidutis 23 sodybų sodžiuss Jame gyveno neturtingi sodiečiai — arė, akėjo smėlėtą žemelę, kirto ne visuomet derlingą derlių, piovė šieną ir savo prakaitu pelnėsi kasdieninę duoną. Bet jie buvo laimingi, nes juto po kojomis savą žemę. O kaip dabar? Sunku apie tai pagalvoti. Tenai, be abejonės, įsteigtas burliokiško tipo kolchozas, o kaimo gyventojai — padaryti driskiais kolchozininkais, komunistų vergais.

VENGRAVOS APLINKUMA

Tai pasakiškai gražių vaizdų kompleksas. Iš vienos pusės, pakluonėmis, teka Šventoji, iš kitos pusės visiškai netolimais vingiuojantis plentas. Vidiškių miestelis už trijų minučių kelio nuo Vengravos, išsistatęs abipusiai baltutėlio plento. Tenai vengraviečiai eidavo melstis bažnyčion, pro tenai ūkininkai ketvirtadieniais važiuodavo į Ukmergės turgų ar kitokių reikalų atlikti apskrities miestan...

Nuo Vidiškių miestelio pusės, ties Griškevičių ir Radzivano sodybomis, kaimelį skersai kirto nedidutis upelis, kuris tačiau čiurleno įsirausęs į labai gilų griovį. Griovio krantai apaugę vešliais medžiais, krūmais, alyvmedžiais ir tt. Pradedant ankstyvuoju pavasariu ir ištisais vasaros mėnesiais tenai išsirinkdavo sau nuolatinę buveinę daugybė paukščių. Ir ankstų rytą, ir vėlų vakarėlį tenai suokdavo lakštingalos. Jos, rodės, nepasidalindamos tarpusavy, traukdavo savąsias trėlias viena už kitą garsiau. Dažnai tenai užklysdavo ir gegutė su savuoju "ku-ku" ir kitokie kitokiausi paukšteliai. Vieni iš jų tik laikinai, kiti ir savo namus - lizdelius turėjo įsirengę. Tai buvo tarytum kaimelio rojaus slėnys. Per jį kaimiečiai turėjo pasidarę primityvų tiltą.

Ankstyvą pavasarį viršum kaimo laukų suaidėdavo vyturėlio giesmė, kurios aidai sekmadieniais pindavosi su didingais Vidiškių bažnyčios varpų garsais. Tai būdavo ženklas vengraviečiams, kad jau laikas eiti į laukus.

VENGRAVOS JAUNIMAS

Jo būta daug ir gražaus. Jaunuoliai augaloti, gražiai nuaugę kasdieninio tėviškės laukų vėjelio nugairintais ir saulės nudegtais veidais, taip lygiai ir kaimo mergužėlės, kurių, deja, visą laiką mažiau būdavo už berniukus. O jau dainininkai buvo vengraviečiai—gal būtų sunku kitus tokius rasti. Subatvakariais ir švenčių dienomis, šienapiūtės metu ar kitų darbų sezonuos taip ir skambėdavo dainų garsas Šventosios pakrantėse, tarytum pranykdavo, susilpnėdavo ir vėl iškildavo. Mergaitės, šieno grėbėjėlės, taipogi neužsileisdavo berniukams...

O muzikantų — vengraviečiai taipogi turėjo nepamainomų. Jie nuolat buvo kviečiami groti vestuvėse, gegužinėse ir kaimo vakaruškose. O šiokiadieniais, vakarais, virkdomų armonikų tonai užliedavo Vengravos laukus ir visą apylinkę... Linksma ir gera buvo žavingoj Vengravoj!...

Ar beskamba šiandien jaunimo dainos tenai — Dievulis težino. Gal tik liūdnosios godos...

VENGRAVIEČIŲ PAPROČIAI

To kaimelio gyventojai itin gražių taut. ir religinių papročių puoselėtojai. Nekalbant apie metinių švenčių to kaimelio gražius papročius, kaip Velykų meto margučių mušimą, jų ridinėjimą ir kitokias žaidynes, kurios su didžiausiu užsidegimu tęsdavosi net tris dienas ir dar būdavo pakartojamos Atvelykyje, norėtųsi prisiminti gegužines pamaldas, kurios kaime buvo ruošiamos kasmet. Kaimo merginos ir moterys prineša daugybę gėlių, žalumynų, apkaišo, pagražina Mergelės Marijos paveikslą, padaro altorėlį kurioj nors seklyčioj arba svirnely (ne kasmet toj pačioj vietoj), apipina tos maldų vietelės sienas. prie įėjimo esančius stulpelius ir visa kita gėlių vainikais, nubarsto takelius geltonu smėliu ir tt. Vakarais, kasdien vis tuo pačiu metu, paaugliai smarkiai tvodavo lazdomis į kuriuos nors vartus — tai būdavo varpus atstoją garsai, kuriais pranešdavo, kad laikas rinktis į gegužines pamaldas. Jauni ir seni, vos grįžę iš darbo, skubėdavo apsitvarkyti, bent kiek pasigražinti ir traukdavo kaimo keleliu į Marijos garbei paruoštą šventovėlę. Tenai vienas iš dalyvių, dažniausiai tas pats kas metai, eidavo "kunigo" pareigas, skaitydavo gegužines maldas, kalbėdavo rožančių ir užvesdavo giesmę "Sveika Marija".

Kaime visą laiką buvo trys, vėliau pasiliko du (vienas dėl senatvės pakrypo ir nugriuvo), kryžiai sodybose. Gegužės mėnesį pripuldavo ir kryžių dienos. Vengraviečiai ir tas dienas reikiamai apvaikščiodavo. Tai būdavo tarytum dalis gegužinių pamaldų. Kryžiai išpuošiami vainikais, o kaimo maldininkai — eidami bendroj procesijoj — lankydavo visus tris kryžius iš eilės ir giedodavo reikiamas giesmes.

VENGRAVIEČIŲ SĄŽININGUMAS

Kaimelio gyventojai, ypač senesniosios kartos, buvo labai maža pasimokę, vieni iš jų temokėjo tik skaityti, iš senesniųjų pasitaikydavo nei skaitančių, nei rašančių, tačiau iš prigimties įdiegtas jų širdysna sąžiningumo jausmas buvo labai būdingas bruožas. Kaimo trobų durys, veik be išimites, niekad nebūdavo rakinamos, nebent užsklendžiamos menka velke išeinant ar išvažiuojant į kiek tolimesnę kelionę; ir tai ne nuo savo kaimo gyventojų apsisaugoti, bet nuo kokių nors praėjūnų...

Gi savame kaime, išvykdami nors ir visi šeimos nariai į gegužines pamaldas, pas kaimynus pasišnekučiuoti ar kur nors į laukus pasivaikščioti parugėmis, niekad trobų nerakindavo. Atėjęs kaimynas ar kaimynė prasiverdavo duris, pašaukdavo norimą asmenį vardu, o neatsiliepus, vėl uždarydavo ir išeidavo sau.

Taip lygiai pas vengraviečius nebūdavo rakinami kur nors patalpose jokie ūkio padargai, kaip: plūgai, akėčios, dalgiai, pakinktai ir visa kita. Viskas padedama į pastogę išorėj trobų pusėj arba pakabinama ant specialiai įkaltų į sienas kablių. Niekas niekam nedingdavo...

VENGRAVOJ NEBUVO NEI "CICILIKŲ", NEI BEDIEVIŲ

Kaip žinome, atsikūrusios Lietuvos Steigiamajame Seime, lygiai ir sekančiuose seimuose krikščionys demokratai vis tu-

(Nukelta į 9 psl.)

NAIVĖLIŲ VIS DAR NETRŪKSTA

Anos savaitės Detroito spaudoje virė gana karšti ginčai sovietiniu klausimu. Tam dėkingą progą sudarė Valstybės Departamento potvarkis, kuriuo Detroitas su savo apylinkėmis padaromas draudžiama zona visų rūšių "turistams" iš Sovietų Sąjungos. Tuo būdu, plačioji Detroito visuomenė jau neturėjo progos pasiklausyti žinomojo rusų pianisto Emilio Gillels, taip pat šis auto ir karinės pramonės didmiestis išbrauktas iš numatytojo maršruto, dabar viešintiems JAV-bėse sovietų statybininkams. Jau yra aišku, kad ir visi kiti raudonieji svečiai neturės progos atvykti Detroitan. Ryšium su tuo, miesto didžioji spauda talpina detroitiečių nepasitenkinimo pareiškimus, o kartu nepagaili ir pasipiktinimo žodžio šiai Vašingtono įstaigų akcijai.

Parenkami gražiausi žodžiai ir gana įvairūs motyvai. Girdi, mes, amerikiečiai, kaip tik neturėtume drausti rusams lankytis kur jie nori, nes tik tuo galime parodyti demokratinės santvarkos bei laisvojo ir nesuvaržyto gyvenimo privalumus. Tai kas, kad rusai daug kur neleidžia savojo krašto viduje lankytis užsieniečiams, bet šis kraštas turėtų būti protingesnis ir neatsilyginti tuo pačiu. Štai, sakoma kitame rašinyje, atvykusiems sovietų žurnalistams jau namuose buvo įkalta, kaip sunkiai gyvena ir vargsta amerikietis darbo žmogus. Su tokia nuotaika, jie tikriausiai ir lanko šį kraštą. Ir štai, lyg ir patvirtinant sovietų propagandos žodžius, rusai neįsileidžiami į Detroitą, kuriame kaip tik galėtų įsitikinti, kad šiuo metu čia gerbūvis tikrai pasiekęs patį augščiausią tašką, nes visi turi darbus, bedarbių visiškai nedaug, krautuvėse judėjimas gyvas, gatvėse pilna automobilių ir pan. Girdi, tai ir būtų geriausias atsakas raudonųjų skleidžiamam melui.

Kiti gi balsai šaukia ir net buvo užklausę Valstybės Departamentą, kodėl tokie rusų "ūkininkai" buvo įsileisti, bet neleidžiama miesto lankyti kitiems rusų atstovams. Tiesa, čia krašto sostinės įstaigos turėjo pripažinti, kad pirmasis vizitas tikriausiai bus įvykęs per neapsižiūrėjimą, nes amerikiečiai nutarę neleisti rusams lankytis kaikuriose vietose iki to laiko, kol ir amerikiečiams turistams bus nuimti bet kurie suvaržymai keliauti po Sovietų Sąjungą.

Mums atrodytų, kad ši pozicija yra gana tiksli ir beveik nekritikuotina. Aišku, JAV neturėtų slėpti Detroito, nes jei jau sovietams reikėtų kokių žinių, jie jas jau turi ir šiaip kitais keliais gavę, bet pats faktas visdėlto neblogas ir tik galima būtų siekti, kad be Detroito į draudžiamų vietų sąrašą būtų įtraukta ir daugiau vietovių. Jei sovietai nuimtų visus suvaržymus pas save, aišku, būtų visiškai suprantama ir logiška, jei lygiai taip pat pasielgtų ir Jungtinės Amerikos Valstybės. Pagaliau, ne amerikiečiai patys pirmieji įsivedė visokeriopas kliūtis ir kelionių trukdymus. Tepadaro pirmąjį mostą rusai ir jau tada telaukia to pačio iš kitų.

Draudimą lankytis sovietinio meno atstovams, dalis naivių amerikiečių taipogi skaudžiai pergyvena. Štai, sakoma, atėjo laikai, kai slepiami nuo mūsų kitų tautų laimėjimai, bijoma parodyti svetimosios kultūros apraiškų. Maži vaikai jaudinasi, kodėl aš negaliu, jei Jonuko tėtis jam leidžia? Panašiai ir čia, girdi, jei Niujorkas ir Čikaga gali džiaugtis sovietiniais meninkais, kodėl, mes, detroitiečiai, esame išjungiami iš tų "laimingųjų" skaičiaus? Atseit, jei nebus gilinamas ir skatinamas geresnis visų tautų tarpusavis pažinimas, jei nebus vengiama pasikeisti menininkais ir kitų rūšių darbuotojais, tautos vieton artėti, tik tols, tik svetimės. Gi galvojant apie taiką, reikėtų elgtis priešingai — artinti tautas ir stengtis geriau vieni kitus pažinti. Tada, kaip sakoma, bus neįmanomi jokie karai ir pasaulis galės ramiausiai gyventi. Prie šio tegalima būtų pridėti: ramiai gyventi, vieniems kultūrą semiantis Sibire, kitiems besidžiaugiant "kazačioko" ar "kinžalo" pasiutarmoške.

Sovietai gudrūs. Savojon propagandon pasikinkę brangiai apmokamas menines jėgas, išėjo pasaulinėn arenon skinti susižavėjimo laurų. Gi naivėlių, kaip rodo Detroito pavyzdys, Vakaruose dar vis nestinga.

Al. Gimantas.

Sovietų karinė technika

Tarp sovietinių generolų, paskiausia pakeltų į maršalus, plačiau buvo minimos ir Žigariovo bei Grečko pavardės. Specialistai, gerai pažįstą sovietinę santvarką, mano, kad tie paskyrimai reiškią "ginklų srityje techninę revoliuciją". Marš. Žigariovas laikomas raketų specialistu, o Grečko, vadovavęs sovietiniams daliniams Rytinėje Vokietijoje, vadinamas "patrankų Andrium". Abu maršalai rūpinasi sukurti tokią aviaciją, kuriai nereikėtų bombonešių, nes tie per brangiai atsieina, o būtų išsiverčiama su raketiniais ginklais. Ir pats amerikiečių aviacijos ministeris mano, kad Sovietai turį toli laidomas raketas, kurias jie gali nusviesti daugiau kaip 8.000 km. Maskvoje galvojama netrukus Grečko perkelti į aviaciją, kad, jei tat būtų įmanoma, taktinius bombonešius ateityje pakeistų raketiniais ginklais. JAV karinis saugumas Japonijoje gavo žinių, kad Sovietai jau keli mėnesiai pristato kinams strateginius ir taktinius bombonešius, kuriuos kinai perstato į karinius transportinius lėktuvus. Daroma išvada, kad Sovietai ateityje savo atomines bombas pasiųsią į numatytuosius taikinius ne bombonešiais, bet toli vairuojamomis raketomis. Kaikurie rusų miestai, kaip Maskva, Leningradas ir Gorki, jau dabar turi sudarę apsauginę gynybą iš raketinių baterijų. Šios rusų priešlėktuvinės raketos buvo išvystytos pagal vokiečių "asserfall" raketinį tipą. Ruegene, Jueterboge, Bohemijoj, Amūro srity ir š. rytų Sibire Sovietai turi išvystę H-3, H-4, H-ų ir kitų raketinių sviedinių, galinčių nuskristi nuo 300 iki 1.500 km, tipus. Kiekviename sprogmeny yra nuo 3-5 tonų sprogstamosios medžiagos. Juos galima nusviesti nuo 5.500 iki 6.000 km. Kur jų pagrindiniai postoviai yra, tuo tarpu nežinoma. Bet vokiečių spauda nurodo, jog ateities kare būsią galima tokiomis tarpkontinentėmis raketomis iš Niujorko apšaudyti Maskvą ir priešingai.

Dauguma kanadiečių už loterijas

Kaip žinoma, Kanados įstatymai draudžia loterijas bei vad. "sweepstakes". Iš esamų duomenų matyti, kad kanadiečių daugumos nuomonė nebesiderina su įstatymu. Kanados viešosios nuomonės institutas "Gullup Poll of Canada", surinkęs duomenis rado, kad 69% gyventojų yra palankūs loterijoms. Į klausimą: "Ar esate nuomonės, kad Kanadoje būtų legalizuotos loterijos bei "sweepstakes", 69% apkalustų atsakė taip, 23% — prieš, abejojo — 2%, be nuomonės — 6%. Didžiausias nuošimtis — 73% už loterijas pasisakė Quebeco provincijoj, žemiausias — pajūrio provincijose. Ūkininkų maždaug 50% yra už loterijas. Vietovėse mažiau 10.000 gyventojų žmonės pasisakė už — 67%, vietovėse su 10.000-100.000 gyv. — 75%, vietovėse virš 100.-000 — 76%.

31% pasisakiusių prieš loterijas buvo pateiktas klausimas: "Ar būtumėt už loteriją, jeigu ją tvarkytų vyriausybė sveikatos bei labdarybės tikslams?" 13% pasisakė už, 10% — prieš, abejojo — 1%, be nuomonės — 7%.

1945 m. instituto duomenimis, 65% Kanados gyventojų pasisakė už loterijas, tvarkomas provincinių vyriausybių ir skirtas auklėjimui bei sveikatos įstaigoms paremti.

NAUJI RADIJO PRIIMTUVAI — Tikra šių dienų sensacija!
Naujausi, su natūraliu balso perdavimu (High Fidelity), vokiečių gamybos radijo priimtuvai: KOERTING — SABA — BLAUPUNKT.
Muzikos kabinetai, automatiniai gramofonai, garsams užrašyti magnetofonai, televizijos aparatai, be to, įvairiausi gintariniai papuošalai bei odos išdirbiniai gaunami generalinėje atstovybėje —
ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.
926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633
Sav. K. MOTUŠIS.
Radijo priimtuvų specialios trumposios bangos jums garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų technikų visokiausi radijo pataisymai bei perdirbimai. Lengvigusios išsimokėjimo sąlygos: įmokėjus tik 10%, likusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotas aparatas gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas
ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. Centrinė Prekyba ir Biuras:
926 Dundas St. W., Toronto
Tel. EM. 4-1633.
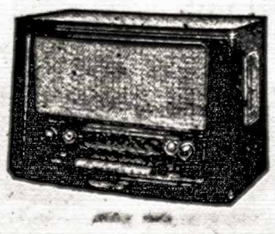
SKYRIAI IR AGENTŪROS:
Toronto — 697 Queen St. W.
Hamilton — 236 James St. N. ir 24½ King St. W.
Kitchener — 343 King St. E.
Waterloo — 96 King. St. S.
London — 111½ King St.
Galt, Ont. — 41 Dixon St.
Ottawa — 343 Lisgar St.
Vancouver — 340 Homer St.

NEW 1956 Admiral 21" TV CONSOLE with "TOP-FRONT" Tuning

MODEL C2381X
The Maitland
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS BALDAIS:
★ TELEVIZIJOS APARATAI,
★ RADIJO APARATAI,
★ KROSNYS,
★ ŠALDYTUVAI,
★ SKALBIMO MAŠINOS,
★ SIUVIMO MAŠINOS,
★ ĮVAIRŪS KILIMAI,
★ LINOLEUMAS,
★ VAIKŲ BALDAI,
★ VEŽIMĖLIAI,
★ MODERNIŠKOS VIRTUVĖS,
★ SINKAI.
Didžiausia Lietuvių Prekyba Toronte
MOHAWK FURNITURE COMPANY
2446 - 8 DANFORTH AVE. TEL.: OX. 9-4444, OX. 9-0977

Jaunimas atsako

Vidurio ir Rytų Europos laisvojo jaunimo taryba, kurios būstinė Paryžiuje, paskelbė viešą atsakymą į komunistų naujai pradėtą pabėgėlių "grįžimo" akciją. Visų pirma jame nurodoma, kokios priežastys verčia komunistus karštligiškai griebtis tokios akcijos.

Be abejo, kad ji sutinka su dabartinės sovietų "atlydžio" politikos tikslais. Vakarams nepripažįstant pavergtųjų kraštų okupacijos, komunistai visokiais būdais stengiasi išbraukti jų išlaisvinimo klausimą ir įteisinti esamą padėtį.

Tuo tarpu politinė tų kraštų emigracija laisvojo pasaulio akyse yra gyvas įrodymas komunistų įvykdytos okupacijos. Dėl tos priežasties komunistams yra labai svarbu sunaikinti tremtinius kaip jai pavojingą politinę jėgą arba mažų mažiausiai sugriauti ar susilpninti jos įtaką.

Komunistams rūpi susigrąžinti pavergtųjų kraštų pabėgėlius ir dėl to, kad tuo būdu jie lengviau palaužtų vykstantį pasipriešinimą užimtųjų kraštų viduje. Tremtinių grįžimas neabejotinai paveiktų neigiamai už geležinės uždangos esančių žmonių nuomonę apie Vakarus. Gi nusivylimas Vakarais dar labiau sustiprintų komunistų įsigalėjimą. Kaip tik to ir siekia komunistinė propaganda, versdama sugrįžusius per radiją bei spaudą skelbti apie tariamai "baisias gyvenimo sąlygas Vakaruose", apie ten esančių tremtinių "supuvimą" ir pan. Vienu žodžiu,

komunistinė tremtinių "grįžimo akcija siekia susilpninti užimtųjų kraštų viduje vykstantį pasipriešinimą ir pagilinti tarpeklį, kuris skiria tuos kraštus nuo laisvojo pasaulio.

Galimas dalykas, jog ir augštos kokybės darbo jėgos stoka Sov. S-goje taip pat verčia vilioti tremtinius grįžti.

Toliau atsake nurodoma, kokiomis priemonėmis komunistai vykdo tremtinių "grįžimo" akciją. Pirmiausia paskelbiamos nevа amnestijos. Tačiau ne visur. Antai Lenkijoje iki paskutinių dienų amnestija grįžtantiesiems nepaskelbta. O

amnestijos tremtiniams nėra priimtinas dalykas, nes jos teikiamos tik nusikaltėliams.

Tuo būdu komunistai stengiasi paveikti viešąją nuomonę, kad tremtiniai esą politiniai nusikaltėliai. Tuo tarpu tremties jaunimas mano, jog tremtiniams nieko negalima prikišti dėl jų patriotizmo, dėl jų tėvynės meilės. Priešingai, patys komunistai turi prašyti amnestijos už nusikaltimus, kuriuos įvykdė ir vykdo jų pastatytos valdžios.

Būdinga pažymėti, kad komunistai savo propagandai moka pajungti net laisvojo pasaulio nekomunistinę spaudą, kurioje neva skelbimo vietoje talpinami komunistiniai amnestijų tekstai.

Kad komunistai šioje akcijoje nevengia šantažo, stengiasi paveikti tremtinių artimuosius ir namiškius laiškais, tai plačiai žinoma. Ir vis dėlto, nežiūrint užsuktos pragariškos propagandos ir akcijos mašinos prieš tremtinius,

vos saujelė neišlaikė į juos nukreipto spaudimo ir grįžo.

Koks yra tikrasis tremtinių nusistatymas komunistinės "grįžimo" akcijos atžvilgiu? Be abejo, jog jis turi būti kiekvieno laisvo apsisprendimo reikalas. Laisvoje visuomenėje kitaip ir būti negali! Iš tikrųjų didžioji tremtinių dauguma su nekantrumu laukia tos palaimintos dienos, kad vėl galės grįžti ir dirbti savo krašto labui, pasiekti savo šeimas ir gyventi savųjų tarpe. Tačiau jie negali grįžti tol, kol komunistai juos laikys nusikaltėliais, kad ir kokių amnestijų vertais. Juoba, kad komunistai, pamynę švenčiausias žmogaus teises, savo režime neduoda jokių asmens saugumo garantijų.

Pavergtųjų kraštų jaunimas todėl mano, kad tremtiniai grįžti gali apsispręsti tik tada, kada:

1. Bus panaikinta komunistų partijos diktatūra ir jos policinis teroras;

2. Atstatytos žmogaus pagrindinės laisvės ir

3. Sugrąžintas laisvas visuotinis balsavimas, kad tautos galėtų visai laisvai be jokios prievartos pasirinkti tokią valstybinę, visuomeninę ir ūkinę santvarką, kuri joms patinka.

Šitie reikalavimai sudaro esmę jau eilė metų vedamos tremtinių kovos. Tremtiniai jų negali atsižadėti, tuo pačiu neatsižadėdami savų idealų ir pavergtųjų, bei tylėti pasmerktųjų, tautų siekimų.

Tikras tarptautinio įtempimo sumažiniimas ir taika bus galima tik tada, kai šie tremtinių reikalavimai bus įgyvendinti.

Minėtoje Vid. ir Rytų Europos laisvojo jaunimo taryboje dalyvauja ir Pabaltijo kraštų jaunimo atstovai. Lietuvius atstovauja inž. A. Venckus.

Bkl. (ELI).

LIETUVAITĖS SESELĖS DIDŽIAM DARBE

NEIL MC NEIL VAIKŲ LOPŠELIS TORONTE

Daug kas apie šią įstaigą yra girdėjęs, ne vienas yra ir čia globojamus vaikučius matęs, bet šio namo istorija mažai kam yra žinoma.

Šie gražūs rūmai Wellesley Place nr. 9, supami didelio sodo, yra buvusi Toronto kardinolo Neil McNeil rezidencija. Prieš kiek laiko kardinolas juos pavedė Toronto Katalikų Vaikų Globos D-jai. Rezidencija buvo kiek pertvarkyta, paversta kūdikių prieglauda, kuri pavadinta to paties kardinolo vardu. Prie vaikų dirbti buvo pakviestos kanadietės vienuolės. Dabartinis Toronto kardinolas McGuigan, Nek. Prasidėjimo seserų vienuolijos Motinai Aloyzai prašant, 1948 m. atsiėmė į Kanadą Vokietijos pabėgėlių stovyklose bevargstančias 8 Nek. Prasidėjimo lietuvaites vienuoles — visas, kurios buvo pabėgusios iš Lietuvos. Taip susidėjo aplinkybės, kad kanadietės vienuolės ilgiau lopšelyje dirbti nebegalėjo, taigi kardinolas jų vieton pakvietė mūsiškes.

Taip 1948 m. rugpiūčio 22 d., atvykus iš Amerikos ses. Apolinarai Urnikaitei ir perėmus vadovybę, lietuvaitės seselės pradėjo šį kilnų be globos paliktų kūdikių globojimo darbą.

Ses. Apolinara buvo puiki administratorė. Jai vadovaujant Lopšelis tiesiog nuostabiai išplėtė savo veiklą. Atvykusios lietuvaitės seselės rado tik 20 vaikučių, nors puikiuose, bet visiškai tam reikalui nepritaikintuose namuose. Seselės ėmėsi darbo. Šiandien ši įstaiga yra pripažinta viena iš pačių geriausių šios rūšies įstaigų visoje Kanadoje.

Pajamų seselės turi tik tiek, kiek gauna už kiekvieno kūdikio išlaikymą iš Toronto Katalikų Vaikų Globos Draugijos. Normaliai tai yra apmokama tik kūdikių maistas ir medicininė priežiūra. Vaikams drabužėlius ir baltinius parūpina speciali Toronto katalikių moterų draugija susibūrusi specialiai šiam Lopšeliui padėti. Gailestingos moterys, artimo meilės vedamos, perka ir pačios siuva bei lopo vaikučių rūbelius. Kasmet jos daro taip vadinamą poros

Lopšelio personalas. Nuotrauka daryta atsisveikinimo su išvykstančia ses. Apolinara proga.

dienų Open House. Tada visiems galima šią įstaigą ir jos vidujinį susitvarkymą pamatyti. Žinoma, ta proga kiekvienas bent kiek paaukoja vargšų vaikučių naudai.

Šiandien šiame Lopšelyje puikioje priežiūroj auga netoli šimto vaikučių. Jų prižiūrėti, maitinti ir globoti kelios seselės juk negalėtų. Dabar jau namas yra visai pritaikintas savo paskirčiai. Viso yra 12 kambarių, kiekviename po 7-8 vaikučius. Dirba trys pamainos slaugių ir kiekviena turi po vieną kambarį. (Tarp kitko čia dažnai pasitaiko "įsimylėjimų": išvykstantis vaikutis neretai būva "įsimylėjusios" su ašaromis išleidžiamas). Kūdikiai priimami nuo kelių dienų iki dviejų metų amžiaus. Iš čia jie būva adoptuojami katalikiškose šeimose, nes čia priimami vaikai tik katalikai. Kurių maždaug iki dviejų metų amžiaus niekas neadoptuoja, siunčiami į kitas katalikiškas prieglaudas.

Šešeris metus šiai įstaigai taip sekmingai vadovavusi ses. Apolinara šiais metais išvyko atgal į Ameriką, į Putnamo motiniškąjį seselių namą. Šio vienuolyno regula jai ilgiau pasilikti viršininkės pareigose neleido. Jos vieton atvyko seselė Konsolata Paulauskaitė, kilimo marijampolietė. Jai padėjėja paskirta sesuo Ostiara Tirlikaitė šias metais baigusi augšt. seserų mokyklą šv. Mykolo ligoninėje Toronte ir įsigijusi registered nurse diplomą.

Ses. Magdelena Adomaitytė nuo pat įsikūrimo yra buvusi ir tebėra Lopšelio "Morta" — žiūrinti, kad niekas čia nebūtų alkanas. Jai vadovaujant pernai buvo pravesti Kanados Liet. K. Moterų D-jos suorganizuoti virimo kursai Toronto lietuvėms moterims ir mergaitėms.

Be šių seselių Lopšelyje dabar dar dirba ses. Arkadija Martinaitytė, ses. Loreta Janušaitytė, ses. Jonė Laurinaitytė, ses. Klementina Kazimierskaitė ir ses. Teresė Peškaitytė.

Čia dirbo ar dirba gražus būrelis ir pasauliečių moterų lietuvių. Bene pačios ankstyviausios talkininkės atvykusios iš Vokietijos buvo dr. Em. Jasevičiūtė su savo sesute, žinomoji visuomenininkė p. Šakalienė, Irena Goceitaitė ir p. Naudžiuvienė, kiek vėliau — A. Zarembaitė, M. Balkūnaitė, Vaidotienė, Z. Daugvainienė, Skrinskienė ir daug kitų.

Toronto kardinolas yra ypatingai patenkintas šia darbščių lietuvių seselių ir joms talkininkaujančių moterų veikla. Taip pat palankūs atsiliepimai apie jų veiklą neretai telpa ir didžiuosiuose Toronto dienraščiuose. Dieve, joms padėk!

Z. Dgv.

IR VIRŠ KOLŪKIŲ GIEDA VIEVERSYS?

Jei Amerikos lietuviai (įskaitant ir Kanados) turėtų visas amerikonų technikos priemones ir jų dolerius, jau seniai būtų padirbinę naujų mėnulių dausose bei raketinių skraiduolių į planetas, ir už jų. Pasižiūrėkime kaip puikiai jie veda savo spaudoje Amerikos užsienio politiką! Sumaniau, negu prez. Eisenhoweris ir jo užsienio reikalų sekretorius Dulles.

Niujorkiškis "TŽ" korespondentas Almus, turbūt, netik vien už save muša mea culpa, kad "visai niekais nuleidęs" labai rimtą "TŽ" redaktoriaus (istoriko) pareiškimą: "Pabaltijo kraštų padėtis ryškiai skirtinga nuo satelitinių kraštų. Mes turime būti visai tikri, kad Lietuva laisvę atgaus, tik Sovietų Sąjungai subyrėjus. Mes privalome būti realistais".

Sovietų Sąjungos subyrėjimo ženklų net mikroskopai nepastebi. Prez. Eisenhoweris, be abejojimo, tarė visų Vakarų žodį dėl pavergtųjų išlaisvinimo: "Negi skelbsi karą, ką?"

Subyrėjimo greituoju nelaukiant, gal išmintingiau pasikliauti dviem dalykais: 1) Sąjungos kitėjimu viduje (Maironis juk gražiai mums pakartojo seno graikų filosofo mintį "Mainos rūbai margo svieto"); 2) tokia mūsų tautos laikysena tėvynėje, kad išvestų tautą sėkmingai į sekantį jos istorijos etapą. Gal artojai ten ne vien kerštu žemę aria?

Sunku pritarti iš mūsų diplomatų Almaus išgirstai minčiai, esą "tėvynės lietuviai vis daugiau pasikliauja vokiečiais, kaip vienintelių tikru faktorium jų laisvės ir gerovės įgyvendinimo troškime". Nejau Vydūnas bergždžiai rašė savo knygą apie 700 metų santykių su vokiečiais — knygą, kurią Hitleris liepė sudeginti?

Kietesnio dėmesio vertas Almaus spėliojimas: "gal pavergtieji prisikels kitokie?" Ištikrųjų, "kas bus, jei sovietai prieis prie esminių pakeitimų?" Kas bus, jei, sakykime, Sovietų imperijos piliečiai iškovos sau laisvių ir gerovės, kuria Amerikos ir Kanados lietuviai džiaugiasi?

Vengiant "poputčikų" (bendrakeleivių) ir "smiena-viechovcų" (gairių pamainytojų) klystkelių, gal, ištikrųjų, vertėtų atėitį svarstyti, prisilaikant "TŽ" redaktoriaus pastabos ir prez. Eisenhowerio pareiškimo? Juk gyvenome rusų imperijoje 125 metus, būdami vis opozicijoj ir siekdami, pro visokias varžas, ant savo pastatyti. Jei, ištikrųjų, "mainos rūbai margo svieto", gal ir Sovietų Sąjungoje vyksta pasikeitimų, po kurių "pavergtieji prisikels kitokie"?

—o—

Logika siūlo silogizmą priemone tiksliai iš duomenų išvadą išvesti. Vadovėliuose, paprastai, duodama šis pavyzdys: Visi žmonės miršta. — Jurgis yra žmogus. — Jurgis, reiškia, mirs. Silogizmą pritaikius mielojo Pr. Alšėno straipsniui "Kuo baigsis flirtas su Maskva?" gausime: Nekariaują su Rusija vežami į Sibirą. — Anglai ir amerikonai neskelbia karo Rusijai. — Todėl anglų lordai ir amerikonų nūdienos didieji bus vežami gyvuliniais vagonais į Sibirą.

Šitokiai išvadai tikėti — vargu lios darbas. Tačiau, norint, kad Amerika ir Anglija kam skelbtų karą, reikia įtikinti jų demokratiniai besitvarkančias visuomenes ir piliečių balsais išrenkamus vadus taip daryti. Anglijos katalikų žurnalas "The Tablet" liepos 16 d. rašė: "Vakarų pasiruošimas žygiams priklauso nuo nuotaikų jų visuomenėse ir pilietinių balsavimų vaisių. Sovietų tokie dalykai nevaržo. Tokiu būdu, Vakarų politikos vadams sunku".

Jei galime, išjudinkime Amerikos ir Anglijos visuomenes! Tą bandė padaryti Kalifornijos senatorius Knowlandas, pirmininkas respublikonų partijos pereitame Amerikos Kongrese vadovaujamos Senato užsienio reikalų komisijos. Jo vietoj dabar sėdi demokratas senatorius George, kuris remia prez. Eisenhowerio politinę liniją, nusigręžusią nuo išlaisvinimų jėga.

Vyt. Širvydas.

Red. pastaba. Redakcija atsiprašo autorių, kad straipsnio pasirodymas gerokai nusivilkino. Kartu norėtume pastebėti, kad autorius toliau samprotaudamas visdėlto gal nenorėtų eiti į kraštutinumą nuneigiantį betkokios laisvės kovos prasmę. Be to, autorius, tur būt, taip pat nemano, kad kitėjimo procesas gali iš ruso padaryti ne rusą, o lietuviai gi kovoja ne vien prieš bolševizmą, bet ir prieš rusišką okupaciją.

Britai vėl atsigręžia į Europą

Pastaruoju metu D. Britanijoje pastebimas padidėjęs susidomėjimas Europos likimu ir net pavergtaisiais. Tai atsispindi ir britų spaudoj. Jei seniau londoninis "Times" beveik daugiau kaip metus kas mėnuo skiepijo savo skaitytojams mintį, kad reiktų siekti su Sovietais atoslūgio pagal dabartinį status quo ir gal net sutikti su Vokietijos padalinimu, tai po Adenauerio vizito toną pakeitė. Grįžtant jam iš JAV, dabar britų politikai ir tas pats "Times", neseniai prisiminęs pavergtuosius Pabaltijo kraštus gražiu straipsniu "15 m. sovietų valdymo Pabaltijo valstybėse", pasisakė už visos Vokietijos apjungimą. Net daugiau: kai kuriais klausimais britai pasisako griežčiau ir už amerikiečius. Pasirodo, D. Britanija, pabūgo galimo vokiečių posūkio į rytus ir jų bendradarbiavimo su sovietais. Ne tiek gal norėdama padėti vokiečiams, kiek gindama pati savo interesus, pasisako už juo palankesnį vokiečiams visų problemų išsprendimą. Britai bijo, kad amerikiečiai gali pasiduoti per dideliam impulsyvumui ir susilpninti taip sunkiai sudarytą Vakarų gynybinės bendruomenės aparatą. Bijodamiesi rusiškosios mešk os, britai stengiasi gerinti savo santykius su vokiečiais.

— **New Delhi.** — Bulganinas ir Chruščiovas dar šių metų gale atvyksią į Indiją dviejų savaičių vizitui.

Iš "Tiesos" puslapių

Tiltas propagandos tarnyboje

Komunistai gamina filmus

Savo laiku sovietai propagandos reikalams Lietuvoje pagamino filmą "Marytė Melnikaitė", kur buvo išgarbinta rusaitė, nuėjusi tarnautė sovietams ir už jų idėjas paklojusi savo galvą. Dabar Vilniuje daromos nuotraukos kitam filmui — "Kalvio Ignoto teisybė". Tokia antrašte kadaise buvo parašęs romaną žinomas politrukas drg. A. Guzevičius. Vaidina lietuviai dramos aktoriai. Techniškas filmo pastatymas pavestas grynakraujams rusams: scenarijus — A. Spešniovo, pastatymas — Aleksandro Razumnyj, režisūra — J. Urinovo, operatorius — A. Rubašnikas. Apie filmo turinį "Tiesa" smulkesnių žinių neduoda. Sakoma tiktai, kad filme bus pavaizduota Lietuvos darbo žmonių revoliucinė kova už tarybų valdžią, atseit, tos pačios mintys kaip ir "Marytėje Melnikaitėje".

J. Dovydaičio grumtynių dienos

Pirmosios okupacijos metais sovietai su daugeliu kitų žurnalistų išgabeno į Sibirą J. Dovydaitį. Kada visi kiti lietuviai žurnalistai dingo Sibiro taigose, J. Dovydaitis kartu su A. Pivoša - Griciumi buvo sugrąžinti atgal į Lietuvą. Kaip jiems šį grįžimą iškombinuoti pavyko, ir šiandien tebėra paslaptis, kurią žino tiktai J. Dovydaitis, A. Pivoša ir NKVD viršininkai. Faktas lieka faktu — A. Pivoša ir J. Dovydaitis nuėjo tarnauti komunistinei propagandai.

J. Dovydaitis spėjo gana tvirtai įsitaisyti. Pagal jo knygą — "Grumtynių dienos" dabar komunistai stato filmą — "Tiltas". J. Dovydaitis "Tiesoje" duoda scenarijaus ištraukas, pridėdamas tokį paaiškinimą: "Scenarijus "Tiltas" pasakoja apie tarybinių žmonių darbą, kovą ir svajonę. Veiksmas prasideda paskutiniąją taikos dieną 1941 metais. Ši diena mažame Lietuvos miestely, šalia kurio stato naują tiltą ir autostradą, kaip ir visoje respublikoje, didelių sumanymų, drąsių minčių, šviesios vilties diena... Ir štai karas. Tai, kas buvo liaudies su meile kurta ir statyta—grobikų griaunama ir naikinama. Jų ištikimi talkininkai — buržuaziniai nacionalistai. Partijos vedama Lietuvos liaudis stoja žūtbūtinėn kovon"...

Tilto turinys

Pasekime scenarijaus turinį. Ankstyvą rytmetį baigiamą statyti tiltą saugo Paukša. Iš snaudulio jį pažadina sovietų lengvas šarvuotas automobilis. Kol Paukša šneka su sovietų karininku Sokolovu, užskrenda vokiečių smingamieji bombonešiai. Buržuazinis nacionalistas Striupas iššauna dvi rakietas. Bombonešiai sudaužo tiltą. Sovietų šarvuotas automobilis su Sokolovu pryšakyje stoja į kovą. Visa įgula žūsta. Lieka tik sunkiai sužeistas Sokolovas. Prie tilto atbėga jo autorius inžinierius Algirdas, kuriam šalia tilto stovintis valstietis Jovaiša šitaip porina: "Ten guli rusai, jie gynė tiltą.... ligi paskutinio..." Sokolovo žaizdos sutvarstomos ir jis per pelkes ir miškus gabenamas pas rusus. Toliau veiksmas perkeliamas į vokiečių okupacijos metus — sudaužytas tiltas vėl atstatomas. Dirba prievarta suvaryti darbininkai to paties inžinieriaus Algirdo vadovybėje. Iš rytų pusės atvažiuoja sunkvežimiai, kuriais į Reichą vežami sugaudyti lietuviai. Vokiečiai liepia kloti ant tilto lentas. Algirdas su darbininkais jas meta į upę. Suimtieji šoka iš mašinų. Darbininkai susigrumia su vokiečių kareiviais. Taip atrodo J. Dovydaičio "Tilto" ištraukos.

J. Dovydaitis ir dr. Vincas Kudirka

J. Dovydaičio "Tiltas" tuojau pat primena dr. V. Kudirkos "Lietuvos tilto atsiminimus". Savo nesenstančioje satyroje dr. V. Kudirka kirto į kailį rusams okupantams, o J. Dovydaitis mėgina rusus garbinti. Tas jo garbinimas yra labai pigus, nes juk paskutiniąją taikos dieną, pats Dovydaitis dar buvo koncentracinėje Sibiro stovykloje, į kur jį su tėvais ištrėmė rusai... Vokiečių - sovietų karo pradžios J. Dovydaičiui niekada neteko matyti. Savo žinias jis sėmė iš komunistinės propagandos: sovietai gina Lietuvos tiltus... Gražu!... Herojiška!... Deja, praktikoje viskas kitaip atrodė. Pavyzdžiu paimkime Kauno tiltus. Antrą karo dieną trys jų išskrido į padanges, bet juos išsprogdino patys sovietai, kada jie dar buvo pilni sovietų kariuomenės. Rusams niekada lietuviški tiltai nerūpėjo. Šiuo atžvilgiu teisus yra dr. V. Kudirka. Išgelbėtas buvo tik dr. Vileišio vardo tiltas per Nerį. Tą žygdarbį atliko lietuvis, kuris, sovietų apšaudomas, užšoko ant tilto ir nukirpo laidus, vedančius į užtaisą. Tų pačių sovietų jis buvo nušautas už šį žygdarbį...

Lietuvos tiltais buvo išgabenta daug tremtinių. Teisingai — vokiečiai vežė sugaudytus lietuvius į Reichą. Tačiau, jaigu jau kalbame apie trėmimą, neužmirškime 1941 m. birželio vidurio, kada tais pačiais tiltais rytų kryptimi, į Sibirą, išdardėjo 40.000 lietuvių — jų tarpe ir pats J. Dovydaitis... Trėmimo iniciatoriai buvo sovietai, prieš kuriuos vokiečiai tėra tiktai vaikai, nes jie per trejus okupacijos metus nesugebėjo tiek išvežti lietuvių... Taip atrodo faktai. Jeigu šiandien komunistai nori statyti filmus apie lietuviškus tiltus, argi netiksliau būtų scenarijumi pasirinkti Kudirkos "Lietuvos tilto atsiminimus?"...

Vyt. Kastytis.

gražiai atroda!
gerai veikia!
WESTINGHOUSE
RADIJO APARATAI

SONORAMIC
(Model 5T119)

Nepaprasta, padvigubinto garsiakalbio ir 5 lempučių sistema pagerina veikimą. Dėželė specialiai pritaikinta ir išduoda pilną garsą visam kambariui. Galima gauti ivory, walnut, Forest Green ar Sahara Sand spalvos.

EXECUTIVE
(Model 5T121)

Laikrodžio ir radio kombinacija. Radijas veikia puikiai, plius tylus telechroninis elektrinis laikrodis. Pažadins jus su muzika... duoda aliarmo signalą... rodo dieną ir pilną datą... užveda ir išjungia pav. elektr. virtuvę... užmigdys su muzika... viskas automatiškai.

CARIBBEAN
(Model 5PC207)

Nešiojamas radijas - fonografas, tinkąs visų rūšių ir greičių plokštelėms... radijas taip pat pirmos rūšies! Dėželė lagamino stiliaus su gražiu apvalkalu. Didelis koncertinis garsiakalbis ir pilnas garsas.

JŪS GALITE PASITIKĖTI... JEI TAI Westinghouse

SPECIALUS

PIRKITE PASITIKĖDAMI IŠ KRAUTUVĖS, KURIOJE DIDŽIAUSIAS BRITIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS KANADOJE. RENKITĖS TVARKINGAI IR PAGAL PASKUTINĘ MADĄ TIK UŽ

"TIP TOP" RŪBAI
pasiūti pagal išmatavimą

$59.50 2 pc.

Jūs galite pasitikėti Tip Top Tailors, Kanados didžiausiu pagal išmatavimą rūbų siuvimo firma. Tinkamą medžiagą pasirinkite iš britiškų medžiagų. Leiskite sukirpti ir pasiūti pagal jūsų individualius išmatavimus, vad. "TRIM LOOK" — populiariausio stiliaus Kanadoje. Garantuojame, kad būsite patenkinti arba sugrąžinsime pinigus.

Tip Top tailors

TIP TOP ĮSTAIGOS YRA KIEKVIENAME MIESTE.

"CLUB" RŪBAI $49.50
"FLEET STREET" RŪBAI $69.50

Duodame kreditan. TF-55-6

Pavergtoje tėvynėje

J. Sokas, miškininkas, buvęs Jurbarko urėdas, dabar gal dirba kokį miškų apsaugos ar tiriamąjį darbą, nes "Tiesoje" rugpiūčio 28 d. rašo apie medžioklę ir miškų žvėris visoje Lietuvoje; ypač apie rezervatus (draustinius) bei išnaikintų žvėrelių bei didžiųjų žvėrių užveisimus.

Gyd. Elena Kutorgienė yra Kauno miesto Lenino rajono ligoninės vyr. gydytojo pavaduotoja. Ji apdovanota Lenino ordinu ir ketvirtą kartą "išrinkta" Kauno miesto tarybos deputate.

Komp. CK labai išplūdo Prienų ir Ramygalos rajonų komitetus bei MTS direktorius bei "paruošų organus", kad gyvulininkystė ir pieninkystė esanti labai apleista. Jei nebūsią pasitaisyta, rajonų kom. sekretoriai ir vykd. kom. pirmininkai būsią patraukti atsakomybėn.

Jų baisus nusikaltimas, kad neatidavę valdžiai paskirtų duokšių, o gyvulių buvę daug parduota ir paskersta.

Mokytojo teises galima įsigyti ir mokantis neakivaizdiniu būdu. Taip šiemet Šiaulių pedagoginis institutas išdavęs 250 diplomų baigusiems kursą neakivaizdiniu būdu.

Iš Mažeikių rajono kolchozų skundžiamasi, kad daugely kolchozų nesą krautuvių ir kolchozininkams tenką vaikščioti 10-15 kilometrų iki artimiausios parduotuvės. Kažkokiam Čapajevo vardo kolchoze buvusi krautuvė, bet vedėja pasirodžiusi nesąžininga. Tad ją atleidę, o parduotuvę uždarę ir tuo viskas pasibaigę.

"Liet. tarybinės literatūros istorijos apybraiža" išleista rusų kalba. Ji paruošta "LTSR mokslų akad. lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinių darbuotojų kolektyvo kartu su TSRS mokslų akad. A. M. Gorkio pasaulinės lilteratūros instituto TSRS literatūrų sektoriumi". Esą 8 dalys — 1. proletarinė literatūra, 2. liet. literatūra 1940-1941 m., 3. Montvilos gyvenimas ir kūryba, 4. "D. tėvynės karo" literatūra, 5. S. Nėris, 6. L. Gira, 7. P. Cvirka, 8. pokarinis laikotarpis.

Šakių rajono Lenino vardo kolūkyje vienoje brigadoje "su visais seniokais ir paaugliais tik 20 vyrų ir apie 30 moterų". Tad dirba žmonės už kelis. Veja juos brigadininkas Gvildys ir jo padėjėja Naujokaitytė. Jie prie javų kertamosios palikę vos po 3-4 moteris, vietoje 5-6, o kuliamajai aptarnauti paskyrę 12 moterų ir 4 vyrus. Nors tai atrodę neįmanoma, bet žmonės apsidirbę, džiaugiasi "Tiesos" korespondentas Joniškis.

Statomame filme "Kalvio Ignoto teisybė", pagal A. Guzevičiaus romaną, kalvio Ignoto rolę vaidina Kauno muz. teatro aktorius Kęstutis Genys (mokęsis Lunačevskio vardo teatrinio meno institute), Ignotienė — Birutė Raubaitė iš to paties teatro; be to, dar vaidina: Zubėnas, Žindulis, Bratkauskas, Motiejūnas, Vaiginaitė, Laucius, Petraitis ir kiti. Filmuojama apie Rykantus.

Tyrulių durpyne, Radviliškio rajone, statoma nauja darbininkų gyvenvietė. Jau esą pastatyti 4 aštuonių ir 4 dvylikos butų namai, 2 bendrabučiai, ambulatorija, parduotuvė, vaikų lopšelis (atseit ir motinos eina dirbti!) ir 280 vietų mokykla.

Kompoz. Antano Račiūno 50 metų sukaktį paminėjo ir "Tiesa". Račiūnas 1948 m. mirus J. Gruodžiui perėmęs jo vadovautą kompozicijos katedrą ir dabar tebedirbąs tose pareigose Vilniaus konservatorijoje. (Iš pradžių dirbęs Kaune, kada persikėlęs, neaišku). Jo mokiniai esą kompozitoriai: J. Juzeliūnas, P. Tamoliūnas, Ed. Balsys, Vyt. Klova. J. Karaška, A. Daunoras, J. Gaižauskas, V. Baumilas ir V. Paltanavičius.

Iš Račiūno kūrinių minimi: Kantata išlaisvintai Lietuvai (1945), Simfonija Nr. 2 (1946), Kantata apie Staliną (1947), oratorija "Tarybų Lietuva" (1948), Simfonija Nr. 3 (1951) ir opera "Marytė", o dabar baigias instrumentuoti siuitą simfoniniam orkestrui "Tėvynės vaizdai". Jo kūrybos pagrindą sudaranti liet. liaudies daina, liaudies dainų dvasią ir nuotaiką jis atkuriąs savoje originalioje kūryboje. Iš jo harmonizuotų liaudies dainų esą populiariausios: "Oi, žinau, žinau", "Ant tėvelio kiemužėlio", "Už nemylimo bernelio", "Per laukelį" ir kt.

"Partija ir vyriausybė, įvertindama A. R. nuopelnus Lietuvos muzikinės kultūros srityje" jį apdovanojus "Darbo raudonosios vėliavos" ir "Garbės ženklo" ordinais bei medaliu "Už šaunų darbą Didžiajame Tėvynės kare 1941 - 1945 metais".

LTSR automobilių transporto ir plentų ministras Stanislovas Josifo s., Jankevičius, kaip praneša "Tiesa" rugsėjo 21 d., iš pareigų atleistas. Jo vieton A. tarybos prezidiumo įsaku paskirtas Vladislovas, Petro s., Martinaitis.

K. Boruta parašė romaną "Pašešupiai prieš perversmą", iš kurio ištrauka išspausdinta žurnalo "Pergalė" Nr. 8. Ištraukoje vaizduojamas tariamas darbininkų streikas prieš perversmą 1926 m. gruodžio 17 d.

Molėtų rajono kp sekretorius Jusevičius.

Aluntos tarybinio ūkio partinės organiz. sekret. Sedovas.

Pagėgių rajono "pramonės kombinato" direktoriu 7 metus yra Stundžia. Rajono prokuroras yra Jonys, kuris likvidavęs Stundžios suktybių bylą, taip pat miltų spekulianto Stonio (vienuoliktais metais po karo dar galima ir miltais spekuliuoti), dešrų spekulianto Popendikio ir kit. Nutraukęs jis ir Piktupėnų tarybinio ūkio skyriaus vedėjo Lubino bylą, kuris jam už tai telyčaitę atvedęs į tvartą. Ir ji gražiai auganti.

Anykščių rajone yra "Anykščių Šilelio" kolūkis. Jo partinės organizacijos sekretorius A. Sakalauskas, zootechnikas I. Dankevičius, karvių fermos vedėja O. Juodelytė.

Žudikai. Juozas Kvaselis, sūnus Jurgio, Švenčionėlių rajono Minerškiemio kaime padaręs eilę apiplėšimų, o kartu su Stanislava Rasteniene nužudę Kazį Rastenį, Kirdeikių kaimo gyventoją. Augšč. teismas Kvaselį nuteisė sušaudyti, o Rastenienę 15 m. pataisos darbų stovyklon.

Dailininkė Emilija Liobytė - Vilutienė mirė Vilniuje rugsėjo 24 d. Gyveno Vilniuje Mickevičiaus gt. Nr. 20, but. 2. Palaidota rugsėjo 26 d. naujosiose Rasų kapinėse.

HAMILTON Ont.

Didelis rudens balius. Lapkričio 12 d. 7 val. v. Vilniaus Aušros Vartų parapijos komitetas parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., ruošia rudens balių su didele ir įdomia programa:

1. "Aukuras", vadovaujamas E. Duguviettytės - Kudabienės, suvaidins įdomią komediją; 2. Bazaras; 3. Banketas; 4. Šokiai.

Baliaus metu įvyks loterijos traukimas. Visi bus pavaišinti veltui skaniais lietuviškais sumuštiniais. Šokiams gros geras V. Babecko vadovoujamas orkestras. Įėjimas 75¢. Visus kviečiame atsilankyti.

Iki š.m. lapkričio mėn. 7 dienos prašome prisiųsti loterijos bilietų šakneles.

Parapijos komitetas.

Šv. Jono liuteriopių bažnyčioje, Gore ir Hughson gt. kampe, lapkričio 6 d. 5 val. pp., lietuvių pamaldos reformacijai paminėti.

Kun. dr. M. Kavolis.

Dainos mėgėjai šį sekmadienį, lapkričio 6 d., tuoj po SLA Hamiltono kuopos susirinkimo, parapijos salėje (dienotvarkė buvo paskelbta pereitame "TŽ" nr.), turės progos išgirsti garsųjį Alice Stephens ansamblį iš Čikagos, kuris neseniai švęsdamas 15 m. sukaktį įdainavo lietuviškų dainų į plokšteles. Be kitų lietuvių kompozitorių dainų (Šimkaus, Jakubėno, Petrausko) išgirsime ir ištraukas iš operų: Eglė žalčių karalienė, Radvila Perkūnas, Pagirėnai ir tt. Susirinkimas šaukiamas tuoj pat po sumos.

Vasario 16 gimnazijai remti būrelis Nr. 92. Anksčiau skaitytojai bus jau susipažinę su 4 Hamiltono būreliais. Šis penktasis būrelis yra mums visiems geriausiu tėvynės meilės pavyzdžiu. Jis suorganizuotas 1953 m. liepos 1 d. inž. Igno Varno, kuris jam ir dabar tebevadovauja. Jį sudaro 7 asmens ir aukoja po $3 kas mėnesį. 5 iš jų yra nariais nuo būrelio įsisteigimo, o 2 šiemet pasikeitė. Visi nariai griežtai nusistatę savo pavardžių neskelbti.

Būrelis išlaiko 9 klasės mokinį Vytautą Birietą, kuris yra gimnazijos krepšinio komandos kapitonas ir jos geriausias žaidėjas, priklauso ateitininkų ir skautų organizacijoms.

Turiu supagarba pažymėti, kad visi būrelio nariai yra eiliniai tautiečiai, bet kokie puikūs Lietuvos sūnūs! Deja, kad tokių mes turime per mažai. Spaudos rėksnių ir "ura" patrijotų gal ir net perdaug tremtis priveisė, bet tik pabandyk tokį "patrijotą" pakalbinti parodyti savo nusistatymą konkrečiu darbu — jis duos tiek "argumentų", kad negalįs, jog nebaigęs klausyti turi pabėgti...

Reikėtų, kad šie 7 vyrai, kai būreliui sukaks 3 metai, B-nės v-bos būtų išaiškinti ir oficialiai pagerbti. Mums tokių reikia tūkstančiais — tada Lietuva šimtmečiais nežūtų!

TF Hamiltono sk. valdybos pasikeitimai. Ilgesnį laiką išbuvęs skyriaus v-boje iždininko pareigose Vincas Urbaitis, spalio 29 d. persikėlė su žmona į JAV. Spalio 15 d. jis iš v-bos išstojo, perduodamas kasą spalio 3 d. įėjusiai į v-bą Janinai Pilkauskienei.

V. Urbaitis dirbo TF valdyboje nuo 1953 m. kovo 15 d. Savo pareigose buvo smulkmeniškai sąžiningas, tvarkingas, griežtai laikąs duotą žodį ir pareigingas. Buvo nors ir stataus, bet tiesaus būdo ir visą kartėlį pareikšdavo į akis. Savo nuoširdžiu draugiškumu įgijo simpatijų visų savo bendradarbių.

V. Urbaitis buvo taip pat tautinių šokių grupės seniūnas ir savo darbu daug prisidėjo prie jos aktyvumo.

Linkime pp. Urbaičiams ir naujame krašte nepamiršti tautinių reikalų.

Vasario 16 gimnazijos rėmėjų ženkleliai jau gauti ir būrelių vadovai prašomi juos atsiimti iš ižd. St. Bakšio. Juos gauna tie rėmėjai, kurie paaukojo gimn. išlaikymui ne mažiau $12. Pagaminimo, persiuntimo ir muitinės išlaidų susidarė 35c ženkliukui, kuriuos prašomi būrelių vadovai surinkti iš rėmėjų. Atskaitomybei reikalingi ženkliukus gavusių parašai.

"Aukuras" švenčia penkmetį lapkričio 5 ir 6 dd. Iš išplatintų pakvietimų skaičiaus atrodo, kad žmonių šventėje dalyvaus tiek pat, kiek jų matėme "Čiurlionio" koncerte.

Kas dar neturi pakvietimų — prašomi jais apsirūpinti iš anksto. Skambinti St. Bakšiui, JA. 9-4662. Ateinantį šeštadienį baliaus metu jų bus galima gauti kasoje, o sekmadienį tuojau po pamaldų parapijos salėje.

"Tėvas" žada būti vienas geriausių "Aukuro" pastatymų. tad būtų didelė klaida jo nepamatyti. Jauni, maži ir seni — visi lapkričio 6 d. 6 v.v. į Westdale salę! Daugiau žinių paskutinio puslapio skelbime.

Atitaisymas. "TŽ" 39 nr. rugsėjo 29 d. buvo pranešta, kad pas brolius Olšauskus svečiavosi jų trečiasis brolis kun. Algirdas, kuris šiuo metu ruošia moralinės teologijos doktoratą. Tikrumoje kun. dr. Alg. Olšauskas šį mokslo laipsnį jau yra gavęs gyvendamas šv. Kazimiero kolegijoje Romoje.

A. A. Antanas Leščinskas, naujosios imigracijos lietuvis mirė spalio 20 d., sulaukęs apie 38 m. amž. Velionis ketverius metus gydėsi Kalno sanatorijoj, kur ir mirė. Lietuvoje buvo aviacijos lakūnas, liktinis puskarininkis.

Velionies palaikus amžinam poilsiui atsiėmė jo brolis į Albertą.

TF Hamiltono sk. v-ba savo metinę rinkliavą, kurią 4 metai iš eilės pravesdavo spalio mėnesį, nukėlė į kitų metų pradžią. Šis nutarimas padarytas atsižvelgiant į tai, kad šį rudenį buvo net trys rinkliavos po namus. Aušros Vartų parapijos vargonams įsigyti, Šalpos Fondui ir Bendruomenės nario mokesčio.

Nuo lapkričio 15 d. TF v-ba nori suintensyvinti savo knygų platinimo vajų ir jį iki naujų metų užbaigti. Pirkdami kalėdines dovanas, nepamirškime paskirti vieną kitą dolerį ir lietuviškai knygai.

Norintieji pasveikinti "Aukurą" jo penkmečio proga, telegramas prašomi siųsti St. Bakšiui, 38 Stanley Ave., Hamilton, Ont.

Hamiltoniečių gera širdis progresuoja kartu su jų materialinio pajėgumo stiprėjimu. Šį rudenį vykdytas šalpai aukų vajus siekia jau tūkstantinę, ko dar Hamiltone nėra buvę. Nors beveik kartu buvo trys rinkliavos po namus, Šalpos Fondas visdėlto pastatė naują rekordą. Apie šimtas tautiečių aukojo po penkinę.

Šalpos Fondo valdyboje savo darbu daug prisideda Julija ir Vaitiekus Kazlauskai, kurie į šį artimo meilės darbą įdėję visą savo aukštaitišką nuoširdumą. V-bai pirmininkauja ats. pulk. Juozas Giedraitis.

Jei kas dar nebuvo aplankyti, prašomi skambinti J. Kazlauskienei, tel. LI. 9-3796. Jūsų auka bus paimta iš namų.

Sk. St.

LITERATŪROS IR DAINOS VAKARAS - BALIUS WELLANDE

LAPKRIČIO 5 d. 6 val. vak. SLOVAKŲ NAUJOJE SALĖJE 162 HAGAR ST.

PROGRAMOJE:

1. VYTAUTAS KASTYTIS — žurnalistas.
2. ALGIMANTAS SIMONAVIČIUS — solo bosas

Programos pradžia 7.30 val. vak.

Geras, lietuvių mėgstamas, orkestras. Pilnas, puikus bufetas svečių maloniumui bei atsigaivinimui. Maloniai kviečiame iš Kanados ir Amerikos lietuvius atsilankyti ir maloniai praleisti laką WELLANDE.

Tautos Fondo Atstovybės Wellando sk.

Kontrastų provincija

(CSc.) Birželio mėnesio vieną dieną temperatūra buvo prie 92 laipsnių pagal Far. dviejuose Ontario paplūdimiuose. Vienas iš jų buvo Sunnyside paplūdimis prie Ontario ežero; antras — purvinas gabalas žemės, per kurį Winisk upė įteka į Hudson Bay, 900 mylių į šiaurę nuo Toronto, kur Ontario provincija turi per 600 mylių sūraus vandens plaunamą krantą.

Žmonės Sunnyside paplūdimy buvo su maudymosi kostiumais. Keletas žmonių, kuriems teko žygiuoti purvinu keliu paliai Winisk upę, vilkėjo kailinius apsiaustus, atsparius vėjams ir šalčiams, nežiūrint į augštą temperatūrą. Winisk paplūdimy buvo dar matyti ledo gabalų. Už siauros mėlyno vandens juostos Hudson Bay vis dar buvo pilna ledo lyčių. Ledai ten pasilieka ligi liepos vidurio.

Indėnai Cree giminės, kurie gyvena aplink Winisk upę, matomai galvoja, kad drabužiai, kurie žiemos metu užlaiko šilumą, vasaros metu užlaikys šaltį. Ir moterys dengia savo galvas šiltomis sunkiomis skaromis. Vaikai įvyniojami į sunkias paklodes ir pritvirtinami prie "tikinagans" — platus diržas, prie kurio užpakaly nešiojama jaunoji karta.

Nors dabar Ontario sūraus vandens krantai yra retai apgyventi, bet juos pirmiausia aplankė baltasis žmogus, daug anksčiau negu pietinį Ontario. Henry Hudson žiemojo prie James Bay 1610 m. Sekantį pavasarį jo įgula pakėlė maištą, jį su jam ištikimaisiais 8 jūreiviais įsodino į mažą laivelį ir paleido pasroviui. Hudsono pėdsakų daugiau niekas neužtiko.

Du anglų tyrinėtojai, Luke Foxe iš Hull ir Thomas James iš Bristolio, 1631 m. pietavo kartu prie Winisk žiočių rugpiūčio mėnesį. Jie kiekvienas atskirai ieškojo kelių ir vietos įsikurti, kad pradėtų kailių prekybą. Nežiūrint moderniškų mokslo pasiekimų, kailių verslas ir šiandien yra svarbiausias pragyvenimo šaltinis indėnams, kurie gyvena apie James ir Hudson Bay krantus Ontario provincijoj. Baltasis lokys, jūrų šunys ir liūtai tebegyvena ant ledo lyties, o mineralai ir metalai, kurių galbūt didelį kiekiai randasi po uolomis, yra vis dar nepasiekiami.

KAIKURIE STATISTIKOS DAVINIAI

— Šių metų pirmame pusmety į Kanadą importuota 49.000.000 svarų kavos už $27.387.926. Ji pirkta net 24 kraštuose, visuose 5 kontinentuose.

— Pereitais metais Kanadoje surūkyta tiek, kad išeina po 1.455 cigaretes kiekvienam asmeniui. Tai 34 cigaretėm daugiau kaip 1953 m., 218 cigarečių daugiau kaip 1952 m. ir 337 cigaretėms daugiau daugiau kaip 1951 metais.

— 1954 m. Kanadoje pagaminta 611.206 televizijos aparatai su visais įrengimais. Jų vertė 105.682.414 dolerių.

— Pernai alaus visoje Kanadoje išgerta 200.459.309 galionai, kai 1953 m. buvo išgerta 206.908.214 galionų. Atitinkamai sumažėjo ir pajamos: 1953 m. — $324.208.931, o 1954 m. — $317.725.745.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

"Darbininko" dramos konkursui ligi šiol teprisiųsta vos vienas veikalas — trijų veiksmų drama "Žiedai ugnyje", pasirašyta Krivaičio slapyvardžiu. Terminas baigiasi gruodžio 1 d.

"Eglutės" redaktorius Pr. Naujokaitis pasitraukia. Jo vietoje Eglutę redaguos St. Zobarskas.

Dr. Giedrė Šalčiūtė - Sidrienė iš Sterling, Ill., ir vyr. sūnus Reimundas sužeisti auto nelaimėje. Berniukui sulaužyti šonkauliai, kiti du vaikučiai išliko sveiki. Nelaimė ištiko, kai į dr. Sidrio - Sideravičiaus, akių chirurgo, vairuojamą automobilį iš šono trenkė kita mašina.

Lietuvių Dienų spalio mėn. numeris, kaip visada, puošniais viršeliais ir su daugiau kaip 60 iliustracijų tekste. Ypač daug vietos ir dėmesio skiriama ką tik susikūrusiai ALBendruomenei. Jos reikalais rašo net 4 autoriai: J. Kardelis, J. Šlepetys, kun. St. Yla ir K. Bielinis. Pasikalbėjimo forma plačiai duodama pasisakyti Bendruomenės valdybos nariams: St. Barzdukui, A. Nasvyčiui, V. Auguliui, J. Stempužiui, A. Mikulskiui, Ign. Malėnui ir J. Staniškiui.

Literatūros skyriuje randame jaunosios kartos rašyt. Julių Kaupą ir naujai pasireiškiančią originalią poetę Eleną Tumienę. Paulius Jurkus rašo apie dail. P. Kiaulėno kūrybą, K. Pažėraitė apie Liet. Religinio meno parodą Brazilijoje, E. Šulaitis apie Alice Stephens choro sukaktį, K. Baronas apie Hamiltono lietuvių koloniją, R. Skipitis tęsia savo Berlyno atsiminimus. Pasikalbėjimu ir nuotraukomis paminima Stp. Kolupailos 40 m. mokslinio darbo sukaktis.

Angliškoje dalyje P. Vainauskas rašo apie Liet. Krikščionių Demokratų partiją, o Miltonas Starkus duoda J. Grušo novelės Kelionė su kliūtimis vertimą.

VOKIETIJA

Organizuojasi kūrėjai savanoriai. Iš kelių dešimtų Liet. kar. kūrėjų savanorių pasilkusių Vokietijoje, tik maža dalis pelnosi duoną dirbdami, o kita dalis gyvena iš vokiečių įstaigų skiriamos skurdžios pašalpos. Keletas yra invalidai arba Tbc ligonys.

1955 m. sausio 5 d. Vokietijoje buvo įsteigtas Liet. Kar. Kūrėjų - Savanorių Veteranų Sąjungos skyrius. Valdybon yra išrinkti: pirm. Viktoras Sutkus — (22b) Miesau, 4204 Labor Service Company (G); sekr. Juozas Krisčiūnas — (22b) Heidesheim, Krs. Bingen, 4204 Labor Service ompany (G) ir Kazys Motgabis (17a) Schloss Rennhof, Hutenfeld b. Lampertheim (Vasario 16 gimnazija).

Visus brolius kūr. savanorius gyvenančius Vokietijoje skyr. valdyba kviečia prie šio skyriaus prisijungti. Visais organizaciniais reikalais prašoma kreiptis į valdybos sekretorių.

Aleksandra Šilinytė išlaikė medicinos egzaminus Göttingeno universitete, dabar rašo disertaciją. Šilinių šeima yra vilniečiai. Tėvas A. Borovskis - Šilinis yra teisininkas, motina gydytoja.

Pabėgėlių reikalams ministerija paskelbė pareiškimą, kad nuogastavimai dėl pabėgėlių išdavimo neturi pagrindo, nes asylo teisė yra garantuota Vokietijos konstitucijos. Praktiški patvarkymai yra numatyti 1951 m. Ženevoje priimtoje Pabėgėlių Konvencijoje ir Vokietijos įstatyme, kuris tą konvenciją legalizavo kaip valstybinę teisę. Konvencijos 16 paragrafas įsakmiai sako, kad pabėgėliai negali būti išvaryti į savo kilmės kraštus.

AUSTRALIJA

LKF Melburno skyrius turi 600 tomų biblioteką ir sudarė pradžią fondo lietuvių literatūros chrestomatijai paruošti bei išleisti.

Adelaidės apylinkės valdyba, gavusi iš Inf. Tarnybos informacinės literatūros, pagal reikalą siuntinėja ar išdalina ją žymesniesiems australų visuomenės nariams. Iš ELTOS gaunamas žinias žurn. V. Radzevičius paruošia į tam tikrą žinių biuletenį, kuris įteikiamas anglų spaudai. Biuletenyje atžymimas Adelaidės lietuvių gyvenimas, skelbiamos žinios iš Lietuvos ir informacijos apie lietuvius, gyvenančius užsienyje. Gaunamas žinias dažniausiai skelbia dienraštis "The Advertiser" ir savaitraštis "The Sunday Advertiser", kiek mažiau jų pasirodo antrame dienrašty "The News". Paskiausia paskirstyta spaudos atstovams ir visuomenės veikėjams iš Laico gauta JAV kongreso nario T. Dodd kalba "Freedom for Lithuania" ir Kersteno komisijos pranešimo ištrauka "Communist Takeover and Occupation of Lithuania". Tokiu būdu gražiai prisidedama prie savojo krašto reikalų propagavimo tarp svetimųjų. Adelaidės apylinkės valdybos pirmininkas yra L. Martinkus, o sekretorius S. Povilaitis.

Royal South Australian Society of Arts meno parodoj tarp 92 australų dailininkų darbų savo kūrinius buvo išstatę ir du lietuviai dailininkai — St. Neliubšys ir L. Žygas. Jų darbai gražiai įvertinti australų kritikų ir spaudos.

Pirmą kartą Australijoje išleistos lietuviškos patefono plokštelės — M. K. Čiurlionio Preliudai ir Nokturnas. Ieškoma bent 250 lietuviškų muzikos mėgėjų, jog ateityje būtų galima daugiau panašių kūrinių išleisti.

URUGVAJUS

Dr. Pr. Tamošiūnas, pernai medicinos mokslus baigęs Montevideo universitete, to pat miesto priemiesty Villa del Cerro, kur daug gyvena lietuvių, isteigė ambulatoriją "Asistencia Medica Lituania". Joje bus gydomi visi, kurie užsimokės tam tikrą įsirašymo mokestį.

Komunistinis "Darbas" praneša norintiems galimybes masiškai grįžti į "tarybinę tėvynę". Paaiškinama, kokius formalumus reikia atlikti S. Rusijos konsulate Montevideo ir kad įvairios kliūtys iki šiol trukdžiusios grįžimo dokumentų sutvarkymą. Dabar tas darbas einąs sklandžiai...

Kaip žinoma, iš Urugvajaus "tarybinėn tėvynėn" pastaraisiais metais išvyko keliolika šios kolonijos lietuvių. Kai kurie jų jau nekartą pridengtai iš ten rašė apie savo nusivylimą. Senelis T. neseniai vienam Montevideo lietuviui rašydamas, matyti, su intencija, prašo perduoti sveikinimus keletui tautiečių. Bet to grįžusiojo laiškutyje išvardintieji yra vieni jau senai mirę, o kiti — bepročių ligoninėje. Iš besirengiančių sugrįžti minimi trys smarkūs raudonųjų veikėjai.

ARGENTINA

Lietuvon vykti ruošiasi visa eilė Argentinos lietuvių: Bendoraitienė su dukra, daug metų dirbusi Lietuvos pasiuntinybėje, Baliukonis, Žilinskai, Černiauskai, Zavistauskai, Matulevičiai. Jau išvyko Dagiai ir Dabkevičiai. Šis jau parašęs laišką iš Marijampolės. Pinigus iškeitę po 6 pezus už rublį, o darbo gavęs Kvietiškio cukraus fabrike.

Jadvyga Kuncaitienė - Černiauskaitė, dr. Justino Kuncaičio žmona, Kordobos universitete baigė gimnazijų mokytojams nustatytą programą ir gavo anglų kalbos mokytojos diplomą. Kuncaičiai Argentinon atvyko po pereito karo iš Šveicarijos.

VENECUELA

Caracas apylinkės valdyba: pirm. A. Malskis, vicep. V. Kuzavinis, ižd. V. Dabšys, sekret. V. Švabinskas ir narys K. Lepšys. Caracase pradėjo veikti vadovaujamas V. Dabšio bažnytinis choras,

Sudarytas Caracaso un-te studijuojančių lietuvių studentų - skautų akademikų būrelis. Būrelio vadovas A. Stepulionis. Venecuelos lietuvių skautų rajono 5 m. sukaktis numatyta atžymėti lapkričio gale. Ta proga ruošiama rankų darbų parodėlė, specialus apžvalginis leidinys ir skelbiamas Lietuvos upių aprašymų konkursas.

J. Bieliūnas turi importo įmonę "Europa", kuriai vadovauja A. Diržys. Tai yra viena iš didžiausių Venecuelos lietuvių įmonių.

ROSE HEATING & TINSMITH CO.

Įrengia naujas, visų apšildymo rūšių krosnis: vandens, oro ar kombinuotas, kūrenamas anglimis, alyva ar gazu. Daro pagrindinius krosnių išvalymus (vacuum), nes nevalytos krosnys sudegina daugiau kuro ir neduoda šilumos. Atnaujina senus oil burnerius, krosnis, tvarko ir praveda naujas apšildymo šakas. Atlieka visus skardos darbus, deda vamzdžius nuo stogų vandeniui nubėgti. Įrengia vėsintuvus (fans) restoranams, dirbtuvėms, prausykloms ir virtuvėms.

DIDELIS PASIRINKIMAS. IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS. DUODA GARANTIJAS.

543 Sherbourne St., Toronto. WA. 1-9758

SAV. E. J. ZALECKIAI.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į SOV. SĄJUNGĄ IR KITUS UŽIMTUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

JAU LAIKAS SIŲSTI KALĖDŲ DOVANAS.

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir kt. informacijų paštu.

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai patyrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE

1176 SHERBROOKE ST. W. - Tel.: BElair 4860
Montreal 2, P.Q., Canada.

Perkant ar parduodant namus

HAMILTONE

kreipkitės į mūsų atstovą

Zigmą Didžbalį

1294 KING ST. E., HAMILTON

Telefonas LI. 9-3558

R. TESLIA Real Estate

Geriausia dovana mūsų mažiesiems

Elenutei Pasakos

Šioje tik išėjusioje iš spaudos knygelėje meistriškai pasakojama apie kiškį Žvairaakį, katiną Murką, paskutinę musę, uodaitę, avižinę košelę, Elenutės kelionę and Dievo karvytės į šiaurę ir pietus bei daugelį k. dalykų. Knygelė meniškai iliustruota spalvotais dail. Povilo Osmolskio piešiniais, ryškiu šriftu atspausta bei gražiai išleista.

Kaina tik 50c. Gaunama: RŪTA, Box 78, Rodney, Ont.

Geriausios anglys žemiausia kaina

Apsirūpinkite kuru ŽIEMAI dabar žemomis VASAROS SEZONO KAINOMIS. Norėdami gauti smulkesnių informacijų arba užsisakyti anglių, visados kreipkitės į mūsų atstovus

VYT. ir S. AUŠROTUS

DOMINION COAL & WOOD

Telefonu: L.L. 0527

KLB Krašto Tarybos suvažiavimas

KLB Krašto Valdyba savo posėdy, įvykusiame 1955 m. rugsėjo 30 d., nutarė sušaukti Krašto Tarybos II-ją sesiją 1955 m. lapkričio 26-27 d. Toronte, T. Pranciškonų salėje; 32 Rusholme Park Cres., aptarti sekančią darbotvarkę:

1. Atidarymas;
2. Prezidiumo ir komisijų sudarymas;
3. Centrinių organų pranešimai;
4. Apylinkių reikalai — referuoja J. Kšivickis;
5. Pasaulio lietuvių seimas;
6. Statuto pakeitimas — refer. J. Grigaitis;
7. Tolimesnė veikla — refer. J. Matulionis;
8. Sąmata 1956 m. — refer. J. Mikšys;
9. Centro organų rinkimai;
10. Rezoliucijų ir sveikinimų priėmimas;
11. Sumanymai ir laisvos pastabos;
12. Uždarymas.

Pastaba: po kiekvieno pranešimo paklausimai ir diskusijos.

Tarybos sesijos atidarymas lapkričio 26 d. 10 val. rytą. Pietų pertrauka nuo 3 iki 4 val. Popietinis posėdis nuo 4 iki 7 val. Pobūvis 8 val. vak. Lapkričio 27 d. pamaldos 11 val. Posėdis nuo 2 iki 8 val. vak. Pobūvį ruošia KLB Toronto apylinkės valdyba.

KLB Krašto Valdyba.

Darbiečiai šaukiasi Molotovo

Australijos parlamente smarkiai susikirto darbiečių vadas Evatt su liberalų premjeru R. Menzies dėl buv. Sovietų ambasados III sekretoriaus Petrovo pateiktų slaptų dokumentų, karališkajai komisijai. Evatt viešai apkaltino komisiją, kurios pranešimas, paremtas Petrovo dokumentais, nepalankiai palietė kaikuriuos darbiečius, įpainiotus į sovietinį šnipinėjimo tinklą. Kad įrodytų komisijos pranešimo šališkumą, Evatt kreipėsi raštu į Molotovą prašydamas pasakyti, ko verti Petrovo dokumentai. Atsakymas netruko ateiti: "jie sufalsifikuoti". Premjeras Menzies, atsakydamas į kaltinimus, aštriai puolė darbiečius, esą jie norį sudaryti "penktąją priešo koloną" Australijoj. Jų laikysena esą džiaugiasi kiekvienas komunistas. Darbiečių vadas, girdi, kreipiasi į sovietų ministerį, kad sugriautų pasitikėjimą savo krašto min. pirmininku, teisėjais ir krašto saugumu. Pasak Menzies, kreipimasis į Molotovą paneši į klausimą nusikaltėliui, teismo nubaustam: "Ar esi kaltas?" Žinoma, pastarasis atsako "ne!" O Evatt tuo atveju apkaltina teisėją, jury, advokatus ir visus valst. gynėjo liudininkus! Ginčų įkarštyje Evatt pavadino melagiu parlamento pirmininką ir buvo išprašytas iš posėdžio. Vėliau atsiprašė ir grįžo.

Vyriausybė, naudodamasi jai palankia situacija, paskelbė rinkimus gruodžio mėn. Darbiečiai skelbia, kad Menzies kaltinimai nepagrįsti, kad tai rinkiminė propaganda.

ĮSILAUŽIMAS Į VT BŪSTĄ

Naktį iš š.m. spalio 21 d. į 22 d. apie pusiau antrą valandą į Vykd. Tarybos būstą Reutlingene įsilaužė keli iš anksto tam gerai pasiruošę paktadariai, atvykę dviem autovežimiais. Išlaužę duris, išnešė į kiemą iš VT pirmininko kambario geležinę spintą, kurią pakelti tegali vos 3-4 stiprūs vyrai, o iš Inf. Tarnybos valdytojo kambario išstūmė tarpdurint metalinę spintą. Tačiau įsilaužėliai buvo laiku užklupti ir, palikę net savo "darbo įrankius", kokius paprastai su savimi imasi plėšikai įsilaužią į svetimus būstus, pasinaudodami nakties tamsa, paspruko. Neabejojama, kad tai būta vienos iš paaštrėjusios "Sniego" akcijos operacijos. Šis įsilaužimas tik dar kartą patvirtina, kad mūsų priešai imasi tokių dalykų, kaip paprasčiausi gangsteriai — nakties plėšikai. Įsibrovėliai nieko nepaėmė. Galimiems tokių nekviestų "svečių" vizitams ateityje pasiruošta dar stropiau.

atsargos yra labai mažos, o pajamų pastovaus šaltinio nėra. Vokietijos R. Kryžius, Tarptaut. R. Kryžius ir Lyga atsisakė suteikti LRK bent kokią piniginę paramą. Palieka tad pasitikėti vien geraširdžių tautiečių aukomis. LRK adresas laiškams: Dr. L. Gronis, Litauisches Rotes Kreuz, Bonn 1, Postfach, Germany, pinigams: Badische Bank, Mannheim, Germany, Konto: Litauisches Rotes Kreuz Nr. 3824.

LRK

LIETUVOS RAUDONASIS KRYŽIUS

LRK veikla dabartinėmis sąlygomis labai ribota. Esančių Europoje lietuvių šalpa plačiai ir efektingai atliekama BALFo, o LRK gali tai šalpai tik išimtinais atvejais talkininkauti. TBC ir kitiems ligoniams padėti nusipirkti vaistų, kurių ligonių kasos neapmoka, invalidams, seneliams irkitiems į išimtinai sunkią padėtį patekusiems suteikti piniginę pašalpą. Tačiau LRK

SĄUNUS JT ATSTOVŲ PRIĖMIMAS

Vid. Europos Krikšč. Dem. Sąjunga — CDUCE, kurioje dalyvauja ir lietuviai, Niujorke spalio 27 d. suruošė priėmimą Jungt. Tautų atstovams, ypač tiems, kurie gina pavergtųjų reikalus. Dalyvavo apie 40 svečių iš šių kraštų: JAV, Belgijos, Bolivijos, Kanados, Danijos, Graikijos, Indijos, Olandijos, Liuksemburgo, Norvegijos, Egipto, Indonezijos, Vokietijos, Austrijos, Korėjos. Be to, buvo atstovų iš Laisvosios Europos Komiteto, NCWC, JAV katalikų organizacijų ir spaudos atstovų. Ir pavergtųjų kraštų atstovai gausiai dalyvavo. Iš lietuvių priėmime dalyvavo: dr. P. Karvelis, E. Turauskas, V. Sidzikauskas, P. Vainauskas, J. Audėnas, M. Kižytė, S. Narkeliūnaitė, H. Blazas ir dr. Vl. Vilimas.

— **Bonna.** — Cionykštėje sovietų ambasadoje bus 300 žmonių. Kažin ar visų jų darbas bus iš diplomatijos srities...

Susirūpinimas Vašingtone

ALMAUS
Niujorko bendradarbio

Praėjusį savaitgalį Vašingtone įdomu buvo stebėti Amerikos ir Lietuvos valstybininkų sąmyšį dėl nuosaikios ir planingos Tarybų Sąjungos politikos, kuri abi šias valstybes ar jų laisvinimo veiksnius stūmė akligatvin. Jei spalio 4 d. "Tiesoje" skaitėme, jog Leninas mokė **"Gyventi, kovoti ir laimėti"**, o Chruščiov aiškino, kad **"TSRS nesikiša į kitų valstybių vidaus reikalus, nors tarybinės liaudies pozicija — moralinės paramos ir prijautimo tautų išsivadavimui pozicija...** — Vašingtone, jungtinio gen. štabo viršininkas adm. Arthur Radford, augšč. tribunolo pirmininkas Earl Warren, viceprezidentas Richard M. Nixon ir net atominės energijos komisijos pirmininkas L. L. Straub savo pareiškimais blaškėsi nežinioje.

Vašingtone buvo manoma, jog šis pasimetimas buvo vaisius sovietų persimetimo iš kumščio į liežuvio politiką. "Tiesa" Vilniuje veik kas savaitę saviesiems aiškino, kaip suprastina dabartinė "moralinės paramos ir prijautimo tautų nacionaliniam išsivadavimui poziciją". Girdi, komunistinės santvarkos sukūrimas **pasaulyje** reikalaująs sovietų "atmintį praturtinti žinojimu visų tų gėrybių, kurias sukūrė žmonija (kad ir klasinė, kad ir buržuazinė? A.), o tarybinį jaunimą įsisavinti visus šiuolaikinio mokslo, technikos ir kultūros pasiekimus". Esą "šis teiginys ypač stipriai skamba mūsų dienomis, kai mokslas ir technika vystosi ypatingai sparčiais tempais". Kad skaitytojai betgi nesusidarytų klaidingų iliuzijų apie TSRS "tautų išlaisvinimo politiką", "Tiesa" tam pačiam numery dėstė I. Petrovič iš "LT SR pol. ir mokslo žinių skleidimo draugijos" traktatą apie "Buržuazines ir socialistines nacijas". (Buržuazinės nacijos esančios tokios, kurias engią JAV, Anglijos, Prancūzijos ir kitų šalių kapitalistai) — ... Bet niekas negalėjo palaužti Lietuvos proletariato ir vargingosios valstietijos" — Apie ką kitą galvojo Petrovič, išvesdamas, kad "didžiajai rusų tautai broliškai padedant Lietuvoje klesti socialistinė savo turiniu ir nacianalinė savo forma lietuvių tautos kultūra".

Ar palūžo lietuvių "buržuaziniai vadai"?

TSRS nenoras įsileisti Lietuvon svetimšalių nežiūrint ten šiuo metu vykstančios jaučiamos statybos, išdrįstant betgi europiečiams parodyti Latviją ir pabėgėlių visuomenės spontaniška akcija prieš Goebelso tipo TSRS žurnalistus, šiuo metu "praturtinančius atmintį **žmonijos"** patyrimu Amerikoje, rodė, kad lietuvių liaudis tikrai tebėra nepalūžus!

Betgi jos egziliniai vadai eina prie krizės. Sakoma, kad kompromisinis susitarimas dėl VLI Ko yra sugriuvęs ir kaikurios grupės grąsinančios iš jo visai pasitraukti.

Atrodo, kad gen. Michailovo Pabėgėlių Reikalų Komitetas R. Berlyne buvo tiek blogai informuotas, kad sabotažu (bandant išvogti 10. 21. Vykdomosios Tarybos Reutlingene dokumentus ir persekiojanti jos pareigūnus) plėšėsi atlikti tai, ką daro patys lietuviai "buržuaziniai vadai". Pasak 1941 metų laikinosios vyriausybės Lietuvoj min. pirmininko K. Škirpos, tai vaisius mūsų valstybininkų klaidų — A. Merkio nekonstitucinis Lietuvos vyr. perdavimas sovietams, prezidento Smetonos nesugebėjimas ar nenoras aprobuoti 1941 metų laikinosios vyriausybės, 1943 metų politinių partijų nenoras VLIKui pavesti tik rezistencinės kovos vadovybę krašte ir galiausiai 1945 metų tų pačių "partinių politikų" "nutarimas galutinai atsisakyti laikinosios vyriausybės" idėjos neišvengiamai buvę dabartinės, nežinia kada pasibaigsiančios krizės priežastys.

Ar palūžo Amerikos kapitalistai?

James Reston iš NYTimes rašė, kad likę be prezidento Amerikos kariniai vadai ir politikai rūpinosi, akivaizdoje naujos tarptautinės situacijos surasti ir išreikšti Amerikos "poziciją" saviesiems ir svetimiesiems. Admirolas Radfordas 38-aisiais TS RS revoliucijos metais naiviems naiviai pareiškė: "Komunistai dėlto tiek daug laimėjo, kad jie žino, ko jie siekia, tiki tuo ir moka išsireikšti. Mes laisvieji ypatingai stokojame tikslaus ir taiklaus išsireiškimo, nusakančio už ką gi mes amerikiečiai kovojame. Nežinome savo idealų, netikime, jog mūsų gyvenimo būdas yra geriausias šiame pasaulyje..." James Reston komentaras: **"nieko sau prisipažinimas"!** "TŽ" skaitytojams ne naujiena, jog Amerika rūpinosi radijų galingumu, įstaigų grožiu, bet kažkodėl mažiausiai rūpinosi turiniu.

Po šitokios "išpažinties" reiktų laukti didelių permainų kas ir tam pačiam "Amerikos Balse", kuris užčiauptas prižiūrėtojų Lietuvai negalėjo paaiškinti, kodėl Amerika rūpinasi ar pritaria puslaukinių afrikiečių išlaisvinimui, bet nekelia Jungtinėse Tautose Lietuvos išlaisvinimo?! Anot to pačio James Reston, reikią tikėtis, kad Amerikos užsienių politika dabar atsistosianti ant **"realesnio pagrindo"**. Ar tai dėl šito "new-new look", ar kas, bet pritariant "Lietuvių legatui" Amerikoje (taip popieriuose save vadina Lietuvos respublikos ministeris), Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvųjų komitetų atstovai vėl kėlė "buntą" Laisvos Enuropos Komitete dėl tebetęsiamos diskriminacijos nesudarant galimybių per "Laisvos Europos" radiją prabilti pabaltiečiams.

Amerikos vadai žino ir tiki

Nežiūrint kaikurių vadovaujančių lietuvių valstybininkų Vašingtone, pesimizmo dėl Lietuvos likimo atenančioje dekadoje, optimistai džiaugėsi kiekviena dažnėjančia žinia, liudijančia, kad Lietuvos tragedija, nors kaip slepiama, tebėra gyva didžiųjų Amerikos valstybininkų sąmonėje. Štai Trumano memuaruose "Life" ir "NYTimes" rašoma, kad savo laiške tuometiniam užsienių reikalų ministeriui Byrnes Paryžiuje, remdamasis Lietuvos, Latvijos ir Estijos tragedija, Trumanas reikalavo Byrnes griežčiau suimti sovietus. "Intenational Latex Corporation" prezidentas ir vėl NY Times ir daugelyje kitų laikraščių apmokėtam straipsnyje didžiavos, kad Eugene Lyons reikalavimas ankstyvesniam kompanijos skelbime Pabaltijo reikalą iškelti Jungtinėse Tautose, susilaukė Maskvos neišpasakyto pykčio, kai "Pravda", puldama vieną Lyons straipsnio mintį nedrįso saviesiems skaitytojams atskleisti pabaltiečių reikalo. Senatorius iš Californijos William Knowland, kaikieno minimas į Amerikos sekančius prezidentus, jau anksčiau, ar tik ne tos pačios administracijos iniciatyva "grąsino" Dulles, kad nevalia pasirašyti jokio saugumo pakto, jei jame nebus laiduota Rytų Europos laisvė. Rytų Europos tautas išvardino su Lietuva jų tarpe, o antrą kartą savo kalboje prisiminė Pabaltijo valstybes.

Kad šitoks Dulles, britų prikalbinto užmiršimas nebūtų blogai suprastas anapus geležinės uždangos, senatoriaus Knowlando pareiškimas buvo būtinas. Faktas, kad dėl Administracijos tokio užsienio politikos "užmiršimo" nesirūpino Pavergtųjų Tautų Seimo politikai, liudijo, kad JAV užsienio politikos ėjimuose Lietuva nėra užmiršta, min. P. Žadeikis, įteikęs betgi atitinkamą memorandumą. Vašingtone laukta, kad Molotovui užsispyrus nevienyti Vokietijos, ministeris Dulles su kitais vakariečiais pradės visuotiną "viešosios opinijos" formavimo ofenzyvą, kurioje tikėtasi išgirsti nekartą Lietuvos vardas.

Karinė Vakarų galia ir sovietų manevrai

Paskelbimas apie amerikiečių pirmą skraidančią lėkštę — naikintuvą, Amerikos laivyno skubus modernizavimas ir didžiųjų valstybių lenktynės dėl oro erdvės apvaldymo, taipgi buvo kitas laidas, kad mažųjų tautų Rytų Europoje likimas bus sprendžiamas ne vien dėl įdėjų ir gražbylystės, kurių trūkumą pripažino Amerikos didvyriai, bet ir dėl to pačio svarbiausio "savisaugos" intereso. Amerikos sostinėje gyveną lietuviai, visų sričių specialistai ramino, kad Amerika atydžiai sekė Tarybų Sąjungos karinės galios stiprėjimą ir žinojo, jog laukimas turi savo ribas atominiame amžiuje. Buvo laukiama, kad po Ženevos konferencijos antisovietinė kampanija sustiprės ir apgailestaujama, kad lietuviai šiuo taip svarbiu momentu bus be vieningos vadovybės. Tuo tarpu dar Ženevos konferencijai nepasibaigus NATO stiprinosi turimose pozicijose, pranešant, kad įsteigtas "Pietų Europos gynybos štabas" išsprendžiant jau anksčiau praneštą susirūpinimą kaip užpildyti fronte plyšį atsiradusį po sovietų ėjimo Austrijoje ir Jugoslavijoje. Štabo viršininku paskirtas gen. John Michalis. Nesitikėdami pasisekimu tiesioginio reikalavimo išardyti NATO, sovietai manevravo Lietuvos kaimynystėje, siekdami per "Vikingų sąjungą" nuo NATO atitraukti Daniją ir Norvegiją. Iš Porkkalos išvykstant paskutiniesiems rusams, suomiams buvo leista įstoti į Švedijos, Norvegijos, Danijos ir Islandijos "Šiauriečių Tarybą", kuri, nors kultūrinio ir socialinio pobūdžio, Vašingtone daugelio buvo laikoma NATO būsimosios organizacijos papildiniu.

A. A. PREL. DR. A. GRIGAITIS,

buvęs teologijos - filosofijos fakulteto profesorius, A. Panemunės klebonas, mirė š.m. rugsėjo 26 d., o palaidotas rugsėjo 28 d. Laidotuvėse dalyvavo ir vysk. K. Paltarokas. Velionis buvo 78 metų amžiaus. Jo jaunėlis brolis Pijus yra dabartinis "Naujienų" redaktorius.

ĮDOMUS PARENGIMAS

Jau tik kelios dienos liko iki SLA 236 kuopos jubiliejinio vakaro, kuriame koncertinė programa žada būti itin įdomi ir turėsime svetį — SLA centro sekretorių dr. J. M. Viniką.

Praeitame "TŽ" nr. minėjome solistus — St. Mašalaitę ir Algį Vėlyvį — šiuo kartu prisiminkim sesutes akordeonistes Ingrid ir Astrid Sidaravičiūtes. Jos dar mažytės būdamos, tremtyje Vokietijoje, mokėsi pas garsų instrumentalinės muzikos prof. H. Regehardt 1945-50 m. ir baigė akordeono klasę su geriausiais pažymėjimais.

1950 m. jos persikėlė su savo tėveliais į P. Ameriką, Kolumbijos sostinę Bogotą. Pradėjusios koncertuoti dar Vokietijoj— čia vos iš laivo išlipusios apklausinėjamos korespondentų ir aprašomos sostinės laikraščiuose. Neilgai trukus kviečiamos koncertuoti į radiofoną, po to įvairioms labdaros organizacijoms, teatruose, aristokratų klubuose ir net Kolumbijos prezidentui ir jo svečiams. Taip apvažinėja visą Kolumbiją, sudarydamos labai platų repertuarą klasinės, populiarios bei įvairių tautų liaudies dainų ir muzikos.

Storas albumas saugo daugybę laikraščių iškarpų — jų koncertų aprašymų, padėkos ir pasitenkinimo laiškų. Nuotraukose jos dažniausia matomos liet. tautiniais rūbais pasipuošusios su parašais: Ninas Lituanos — mergaitės lietuvaitės, augančios didelės menininkės ir tt.

Šios lietuvaitės pasirodys viešai pirmą kartą šioje koncertinėje programoje — lapkričio 5 d. 7 val. vak. šv. Jono Kr. parapijos salėje. Laukiame daug svetelių.

M. F. Y.

Laikas baigti kolonijalizmą

Prancūzai sako, kad Alžiras yra Prancūzijos integralinė dalis, Britai teigia, jog Kipro salos gyventojai, kilimu daugiausia graikai, taip lygiai ir pati sala — yra neatskiriama D. Britanijos imperijos dalis, sovietiški Maskvos gramofonai groja, jog Pabaltijo gyventojai ir jų teritorija yra neginčijama sovietiškos Rusijos nuosavybė. Prancūzai jau buvo linkę manyti, jog Saaro kraštas, turintis didžiulių žemės turtų, taipogi pasiliks amžinai prancūzų eksploatuojamas, nors po "sueuropietinimo" skraiste ir tt.

Tačiau, atvirai kalbant, kyla klausimas: kokią teisę turi Prancūzija savintis Alžirą, kaip integralinę savo valstybės dalį ir ką bendra turi alžiriečiai su prancūzais savo rase, prigimtimi, papročiais ir kit., kai pati Prancūzija juos laiko "antraeiliais" piliečiais. Taip lygiai kokią teisę gali turėti Anglai į graikų bei turkų kilmės kipriečius bei į jų salą? Teigiama, jog Anglija ją yra pirkusi. Ar ne laikas baigti salų, žemių su gyvais žmonėmis pirkimo tradicijas? Teperka tos valstybės kiaules, bekonus, karves, bet ne gyvus, lygiai tokius pat, kaip tie pirkliai, žmones...

Raudonieji Maskvos tironai teigia, jog Pabaltijys yra Sovietų Sąjungos dalis, kurį jie užgrobė, savo purvinais okupantų batais sutrypė tų valstybių laisvę, o dabar drįsta per akis pasauliui meluoti, jog tos valstybės "laisvu noru" įsijungusios į ubagiškąją Sovietų Sąjungą.

Leiskite laisvai visur žmonėms pasisakyti, laisvų balsavimų keliu, ir jie pasisakys prieko jie nori jungtis, kokios valstybės jie nori būti "integraline" dalimi ar visai nepriklausomais gyventi...

Šiaip tai visi triūbija esą demokratai. Ne tik anglai, prancūzai, bet ir sovietai. Taigi, esate demokratai — leiskite demokratiškai ir pareikšti žmonėms, ko jie nori... Saaro plebiscitas parodė, kaip balsuotų ir kitų kolonijiniu ar okupaciniu pretekstu valdomų kraštų ir sričių žmonės.

Kaip turėjo balsuoti saarlandiečiai?

Gi tik taip, kaip jie balsavo, bet jokiu būdu ne kitaip. Labai teisingai torontiškis dienraštis "The Globe and Mail" spalio 25 d. vedamajame teigia, kartu klausdamas: "Kaip gi galima buvo tikėtis, kad saarlandiečiai balsuos kitaip? Jie yra vokiečiai savo kilme ir kultūra, taip lygiai kaip vokiškasis alus arba jų garsenybė Beethovenas. Taigi, jie ir pasirinko pasisakymą už Vokietiją. Tas reiškinys yra lygiai taip stebinantis, kaip kad jeigu kas su nustebimu pasakytų, jog olandai užgrobė Olandiją"... Saariečiai savo valią išreiškė didele balsų dauguma.

Tas pats dienraštis "The G. and M." iškelia ir daugiau įsidėmėtinų išvedžiojimų, kodėl saarlandiečiai balsavo taip, o ne kitaip. Esą, jeigu prieš kiek laiko prancūzai torpedavo Europos valstybių sąjungos sudarymo mintį, nenorėdami atsisakyti nei mažytės dalies Prancūzijos suverenumo, tai kodėl Saaras turėtų sutikti ir priimti savo krašto gubernatoriumi kokį nors švedą, šveicarą ar kit. (sueuropėjinimo" atvejuje)?...

Tai yra labai teisingi išvedžiojimai. Tą patį padarytų laisvo plebiscito keliu ir alžiriečiai, ir kipriečiai, ir pabaltiečiai ir visi kiti.

Saarlandiečiai parodė, jog jie yra tokie pat žmonės, kaip ir visi kiti. Jie pasirinko Vokietiją, taip lygiai kaip anglai balsavimo atvejuje pasirinktų Angliją, prancūzai — Prancūziją ir tt.

Ir, žiūrėkime, nežiūrint netgi tokio saarlandiečių aiškaus pasisakymo, "demokratiška" Prancūzija yra pabrėžusi, kad tame krašte ir toliau pasiliksiąs status quo... Deja, nesinori manyti, jog taip tęsis perilgai. Galimas daiktas — tik nūdieniam momentui.

Norisi manyti, kad diena po dienos, savaitė po savaitės arba gal dar metai po metų — baigsis žmonėmis prekiavimo gadynė. Baigsis įvairus kolonializmas, įvairūs akiplėšiškai meluojant "laisvi" valstybių prisijungimai ir kitoki imperijų budavojimo būdai. Ateis laikas, kada turės būti pagerbta gyvų žmonių valia, tuo pačiu baigsis imperijų dienos, nežiūrint kokios tos imperijos bebūtų: Sovietų Sąjungos, Anglijos, Prancūzijos ar kit.

Pr. Alšėnas.

Mirė 1.500.000 vokiečių

Ištisą dešimtmetį vokiečiai vis nenorėjo tikėti, kad sovietų nelaisvėje būtų išmirę visos masės jų tautiečių. Pastaruoju metu, išilgai rinktų duomenų paaiškėjo, kad Rusijos belaisvių stovyklose mirė tarp 1.250.000 — 1.500.000 Wehrmachto karių. II D. Karo pabaigoj patys sovietai tvirtino paėmę nelaisvėn tarp 3.250.000 - 3.500.000 vokiečių karių. Apie 2 milijonų sovietai grąžino V. ir R. Vokietijai per pastaruosius 10 metų, o apie likusius pusantro milijono nė neužsimena. Vokiečių apskaičiavimu, Rusijoj dar tebesą žinomų 140.000 belaisvių įvairiose priverstinio dar bo stovyklose, nors rusai prisipažįsta tiktai prie 9.626, kurie esą "karo nusikaltėliai".

Kiek mirė Rusijos vergų stovyklose civilinių Vokietijos piliečių, nėra nė apytikrių duomenų. Yra žinoma betgi, kad jų ten mirė milijonais. Karo metu ir jam pasibaigus sovietai masėmis vežė vokiečius Rusijon, ypač iš R. Vokietijos.

Pigųjį knygų mėnesį nuo spalio 15 iki lapkričio 30 d. paskelbė Gabijos leidykla. Per šį laikotarpį, knygas išrašant tiesiog iš leidyklos, gaunama nuo 25% iki 80% nuolaidos. Atpigintų knygų sąrašą leidykla prisiunčia, parašius jai šiuo adresu: Gabija, Straight Path, Wyandanch, L.I., N.Y.

REIKALAUKITE

Penmans

"27" avies vilnos
APATINIŲ BALTINIŲ

Tai žieminiai baltiniai, kurių niekas nepralenks šiltumu ir nepaprasta jų kokybė. Sukirpti judėsiams — patogumui ir pagaminti iš avies vilnos specialiai, kad būtų kuo šilčiau. Vien vardas Penmans suteikia ypatingą vertę. Galima pirkti atskirai baltinius ir kelnaites arba abiejų kombinacijas vyrams ir vaikams.

GARSŪS NUO 1868 metų

Nr. 27-FO-4

RIDOUT

DIDŽIAUSIA NUOSAVYBIŲ FIRMA KANADOJE

Pagalbos ar informacijų SAVOJE KALBOJE bet kokios nuosavybės PARDAVIMO — PIRKIMO — ĮKAINAVIMO ar paskolos reikalu kreipkitės:

1245 ST. CLAIR W. — TORONTO — Tel. OL. 3516

COLLEGE - OSSINGTON, $3.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras alyva apšildomas namas. Dideli kambariai, dvi virtuvės, du garažai, gražus kiemas.

ST. CLAIR - LAUDER, $22.500 prašomoji kaina. 10 kambarių dviejuose augštuose. 20-ties metų atskiras puikaus mūro namas su dviem moderniom virtuvėm, vandens ir alyvos šildymu, garažu.

INDIAN RD. - GLENLAKE, $19.000 prašomoji kaina. 9 didelių kambarių, atskiras, vandens ir alyvos šildymas, gražus gerų plytų namas su garažu.

BLOOR - HIGH PARK, $10.000 įmokėti, 8 kambariai dviejuose augštuose. 2 modernios virtuvės, du vonios kambariai, mūrinis garažas, didžiulis kiemas. Namas 11 metų senumo.

BLOOR - RUNNYMEDE, Dupleksas — 10 kambarių dviejuose augštuose, 2 mod. virtuvės, 2 vonios, privatus įvažiavimas, mūrinis dvigubas garažas.

B. MARIJOŠIUS — OL. 3516

Įstaiga veikia iki 10 val. vak.

RIDOUT
REAL ESTATE LIMITED
Kanados didžiausia nuosavybių firma.

RED D VANDENS ŠILDYTUVAI $120.00.

Remontuoju ir įrengiu pagal pasirinkimą visų firmų alyvos ar gazo krosnis (burner) pradedant nuo $290. Išsimokėjimas 3 metams iš 5%. Kurie norėtų užsisakyti alyvos, duodu $5 nuolaidą. Taip pat įrengiu ir taisau įvairias vandens ir oro apšildymo sistemas senuose ar naujuose namuose.

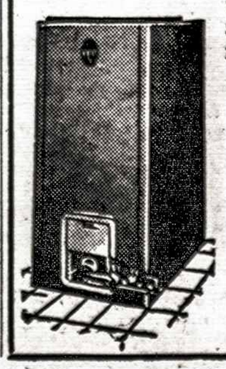

Darbas garantuotas.

Krosnių valymas $6.00

A. Laguns

204 OAKWOOD AVENUE
TORONTO
Telefonas ME. 6583.

Vadovėlių naujiena!

A. Rinkūno

"KREGŽDUTĖ RAŠO" I d.

ABĖCĖLĖS RAŠYMO VADOVĖLIS

Kaina 50 centų

Spaudos B-vė "Žiburiai"
941 Dundas Street West,
Toronto, Ontario, Canada.

Lėktuvu po Pietų Ameriką

J. PAMITUVIŠKIS

(Tęsinys iš pr. numerio)

BOLIVIJA — revoliucijų kraštas

Tai paskutinė Bolivaro respublika pietucse. Užima 500.000 kv. mylių ir turi maždaug arti 4 milionų gyventojų (niekas iki šiandie jų dar nesuskaitė) — maždaug 10% ispaniškos kilmės baltieji, o likusieji inka indėnai, karšti ir lengvai sukurstomi, kaip ir jų valdytojai ispanai. Boliviją valdo taip pat "stiprus vyras" senjoras-daktaras Victor Paz Estenssoro, gerokai kairus, sakoma, kad jo vyriausybė ir darbo unijos infiltruotos komunistų, kaikurie amerikonų politikai taria, kad Bolivija gali pasekti Gvatemalos pavyzdžiu. Bebankrutuojant valstybei dr. Estenssaro leido jankiams eksploatuoti švino ir cino kasyklas ir žibalo versmes, todėl kraštas po truputį atsigauna, nors negalima palyginti su Peru ar Kolumbija.

La Paz aerodromas skaitomas augščiausiu komerciniu aerodromu pasaulyje (13.398 pėdos), o sostinė La Paz (12.700 pėdų) augščiausia sostine pasaulyje. Aerodromas neeksfaltuotas, todėl nusileidę pakėlėme dulkių debesį, kad net aerodrome būriais besiganančios lamos išsigandusios pradėjo bėgioti. Aerodromo pastatas mažytis, nėra net bufeto. Paėmęs taksį vingiuotu kalnų keliu nusileidau į gilų tarpeklį, kuriame stovi La Paz miestas — apie 400.000 gyventojų. Miestas, atrodo, atsiskyręs nuo pasaulio augštų kalnų apsuptame slėnyje, romantiškas ir gražus, bent jo centras, kur tarp ispaniškos statybos bažnyčių ir pastatų, kyla nauji moderniški amerikoniško stiliaus didžiuliai pastatai. Sakoma, kad La Paz visus metus reikia vilkėti paltą, bet, man kalnų klimatas atrodė kaip tik tinkamas vaikščioti su švarku. Nežinodamas, kur geriau važiuoti, pasukau tiesiai į Plaza Murillo, kurios centre puiki iš akmenų pastatyta katedra. Joje lengvai telpa 10.000 žmonių. Šios katedros kanceliarijoje, kiek teko patirti dirba vienas lietuvis prelatas. Toje pačioje aikštėje vyriausybės pastatas, vyskupo rūmai ir centrinis karininkų klubas.

Pažymėtinas šv. Andriejaus universitetas, pagrindinė Bolivijos mokslo įstaiga. Universiteto pastatas impozantiškas — 16 augštų. Nepraleidau neapžiūrėjęs didžiulio Tiahuanacu muziejaus, kuriame nesuskaitoma daugybė indėnų istorinių ir archeologinių brangenybių. Prie muziejaus priiungta biblioteka ir meno galerija.

Indėnų rinka La Paz mieste skaitoma spalvingiausia ir didžiausia P. Amerikoje. Inka indėnai pardavinėja visokius baltajam nepažįstamus valgius ir kitus dalykus, be kurių gyvenime galima apsieiti. Mane apipuolė visas būrys, kad vos spėjau pabėgti. Norėdamas nufotografuoti indėnukų būrį, turėjau už pozavimą užmokėti. Apipuolė koks pusšimtis ir smulkius griebė iš mano rankų. Per 30 sekundžių atsikračiau visų smulkių: amerikoniškų, kanadiškų, kolumbiškų, ekvadoriškų ir peruviškų. Vėliau išgudrėjau — išsikeičiau vieną dolerį į Bolivijos pinigus, gaudamas 125 bolivianus. Apipuolus vaikams daviau po vieną bolivianą ir jų puolimas atlyžo.

Besibastydamas pasiekiau kapines. Kapinės P. Amerikoje visuomet įdomios su meniškais paminklais, kuriuose atsispindi audringa krašto praeitis, ypač Bolivijos, kurioje kartais kasmet įvyksta kelios kruvinos revoliucijos ir pasikeičia prezidentai. La Paz kapinės, palyginus, švarios, daug gražių paminklų, bet ir čia, kaip visur pietuose, trūksta europietiškos tvarkos. Vaikštinėjau ir žiūrėjau į didingus ar vidutinio didumo paminklus, pastatytus generolams, pasižymėjusiems kovose su savo rivalais, tokiais pačiais kaip ir jie, ar su kaimynais dėl dykumos gabalo. Gal nemokėdami nei skaityti nei rašyti jie ant šliurių prisirišo pentinus, užsėdo ant arklio, susiagitavo metisų ar indėnų būrį, pasiskelbė generolu ir žuvo besiekdami garbės ir valdžios.

Kapinėse pamačiau laidotuvių procesiją. Keturi palinkę tamsiaveidžiai indėnai sunkiai ant savo pečių nešė ilgą medinį karstą, nedažytą ir grubiai padarytą. Paskui sekė garsiai kūkčiojanti, apysenė indėnė, plikas ir nemažiau už savo parapijiečius nuplyšęs pranciškonas ir apie trisdešimt liūdnais veidais vyrų ir moterų bei vaikų.

Pasekiau paskui juos ir aš. Prie duobės padėjo karstą, užgiedojo kunigas, pritarė minia, giesmė baisiai liūdna ir man nesuprantama, matyt, kokia inkų tarme. Čia kiekvienas kunigas turi mažiausiai mokėti vieną indėnų tarmę. Indėniškai sakomi ir pamokslai. Pabaigus giedoti, kunigas su kastuvu pakabino tris kartus žemių ir užbėrė ant karsto, jį pasekė visi laidotuvininkai. Moteris pradėjo dar labiau verkti, verkė visi atėjusieji, net ir vaikai braukė ašaras rankovėmis. Nedaug trūko, kad ir aš būčiau pravirkęs, nes, tikras ir iš širdies gelmių einas šių Bolivijos indėnų mirusiojo gailestis man priminė Lietuvą, kurioje žmonės tikrai gailėdavosi savo mirusiųjų. Tai ne kaip Š. Amerikoje, kur, man atrodo, visi veikia automatiškai: ir apmokami keturi frakuoti džentelmenai, skubiai leidžią karstą žemėn, ir velionies giminės, kurie, lyg pagal užsakymą, padaro liūdną veido išraišką. Vėliau suskamba graboriaus kasos registras ir... žmogaus vėlė jau kelionėje į kitą pasaulį.

Bolivijos indėnai keliauja į La Paz. Foto J. Pamituviškio.

Nuo amžinai snieguoto Illimani kalno atskrido šaltas vėjas, lyg norėdamas pasigriebti indėno vėlę; nuo kapinių mūro tvoros pakilo du kumpanosiai grifai, lyg užpykę, kad grobis paspruko iš po nosies. Minia dar nesiskirstė, lyg netikėdama, kad du basi ir nelabai skubą duobkasiai amžiams užkas jų artimąjį...

Ant pagrindinio indėnų kelio, arba tako (nes niekas juo nevažiuoja) norėjau nufotografuoti į La Paz rinką traukiančių indėnų būrį. Nors per valandą jų praėjo keli šimtai būrių, su asiliukais ir juodomis smailiaragėmis karvėmis, bet jokiu būdu negalėjau padaryti nuotraukos, nes dar už kelių šimtų metrų, vos mane pamatę, visi išsisklaidydavo. Paėjęs puskilometrį pasislėpiau už akmens, ir, kai būrys priėjo, šokau ir nutraukiau.

Šią nuotrauką pateikiu skaitytojams.

Atskridome ir į tropinėje lygumoje esantį Santa Cruz aerodromą. Lėktuvas nusileido lygioj pievoj. Kartu ir kariškas aerodromas su seno tipo propeleriniais lėktuvais. Matyt, tik ką buvo nusileidęs dvimotoris karinis transporto lėktuvas su augštais karininkais, nes priešais jį stovėjo išrikiuotas būrys melsvomis uniformomis ir iš penkių triūbočių ir vieno bubnininko susidedąs (kaip lietuviško kaimo) orkestras grojo sutikimo maršą, kurio melodija daugiau priminė rumbą. Du baltais švarkais svečiai pasisveikino su laukiančiu karininku ir ilipo, nesakyčiau, kad į labai šaunų (ištikrųjų, tai į labai sukrypusį sunkvežimį) automobilį ir dulkinu siauru keliuku nurūko, matyt, į Santa Cruz miestą.

(Bus daugiau)

NAUJOS KNYGOS

P. Orintaitė, PASLĖPTA ŽAIZDA, II leidimas, išleido Nemunas, tiražas 650 egz., 180 psl., kaina nepažymėta; viršelis Ad. Šermukšnio.

Orintaitė pakartojo vieną savo prieš dvidešimt metų išleistų romanų, Paslėpta žaizda. Tiems, kurie mažai arba visai neatsimeno ano meto literatūros, įdomu ją palyginti su šiandienine ir taip pat su pačios Orintaitės pažanga ar regresu. Nedaug knygų teišlaikė per tą dvidešimt metų nepasenusios, tačiau Orintaitės liečiama tema tebėra aktuali gal dar net aktualesnė negu seniau, kada gyvenimas ėjo vienoda vaga. Paslėptoj žaizdoj Orintaitė liečia jaunamartės gyvenimą, jos išėjimą į savistovę šeimą, kurią ji, norėdama taikiai gyventi, eidama nuolaidų keliu, be ypatingų barnių sugriauna. Sunku pasakyti kiek rekomenduotina ir kiek įdomi ši knyga jaunimui, tačiau vedybinio amžiaus žmonėms ji bus įdomi ir net patartina skaityti. Autorė, kaip ir dauguma mūsų moterų, yra gerokai sentimentali, tačiau vietomis jau yra ir tokių sakinių kurie mūsų literatūroje nėra perdaug įprasti. Knygoj randama humoro gražių vietelių skaidrinančių šiaip jau labai sunkią nuotaiką. Jaunamartė Celė viską aukojanti šeimos laimei praranda bet kokį savarankiškumą, pasidaro savo vyro Jurgio, šykštaus ir savanaudiško, verge. Skaitytojui beveik pikta ant tos bevalės motinos išlepintos dukters. Tačiau iš antros pusės negali būti užmirštas ir noras viską paslėpti (iš čia ir paslėpta žaizda), kad svetimiesiems nebūtų apnuoginta šeima. Autorės stilius paprastas, neperkrautas, lygus ir nuoseklus. Pati romano pradžia gerokai ištęsta, tačiau tolimesniame tekste autorė kondensuočiau, daugiau ar mažiau įtikinamais veiksmais veda veikėjus į galutinį šeimos bankrotą.

Iš daugelio perspausdintų ar šiaip atstiktinai bibliotekose surastų knygų, tik vieno Vaičiulaičio novelės daro labai gerą įspūdį. Šiaip, ar tai būtų Grušo Karjeristai, ar Jankausko Jaunystė prie traukinio, ar Dovydėno Broliai Domeikos, ar Požeraitės Nusidėjėlė, ar Andriukaičio Audra Žemaičiuose rodo, kad literatūra, kaip ir visas gyvenimas, nestovi vietoje. Vargu ar reikalingas tas knygų perspausdinimas, nes jis padidinamas vardų skaičių, pasunkina pirmą kartą išleidžiamos knygos plitimą. Tie patys žodžiai tiktų ir P. Orintaitės Paslėptai žaizdai, nors ir su rezervais, kadangi šeimos klausimas yra amžinai sprendžiamas ir amžinai komplikuotas.

Būtų miela iš visų gyvųjų laisvėj esančių autorių sulaukti naujų kūrinių, nes tie, kurie jau kartą buvo išspausdinti, nebedings, o jei bus verti, patys atsilaikys prieš laiko dūžius. **Al. B.**

Antanas Vaičiulaitis, PASAKOJIMAI, Rinktinės novelės. Daiininkas Telesforas Valius, išleido Venta 1955 m., tiražas 1500 egz., spaudė Buchdruckerei Georg Wagner, Noerdlingen, 344 psl. Kieti viršeliai. Kaina nepažymėta.

Didžiojo mūsų stilisto esteto novelių rinkinys — didelė dovana knygos mylėtojams. Vaičiulaitis patraukia ne tik savo novelės visuma, bet sužavi kiekvienu sakiniu. Taip tobulai išdailinti jo raštai. Jo tematikos skalė labai plati — visoks lietuviškas žmogus ir visokia lietuviška aplinka, net visokių amžių. Fabula dažniausiai labai paprasta, veiksmo nedaug, bet viskas taip gilu, kad pajunti tikrąjį gyvenimą ir tikrąjį grožį, pajunti tikrąjį žodžio menininką, vaizdo meistrą.

Į rinkinį pateko išviso 21 novelė iš keturių anksčiau išėjusių rinkinių — iš Vakaras sargo namely — 1; Vidudienis kaimo smuklėje — 8; Pelkių takas — 4; Kur bakužė samarota — 8. Gale dar pridėta prof J. Brazaičio studijėlė "Antano Vaičiulaičio rinktinė" (327-342 psl.), kuris reiškia vilčių, kad "Vaičiulaitis savo skaidriu žodiniu rūbu apvilks didesnes gyvenimo temas ir gilesnius žmogaus pergyvenimus..." Kaži ar Vaičiulaitis patylomis šito nedaro? — ko nors platesnio net už Valentiną?

KAPINĖS

Jonas Vaitutis prieš pat Vėlines atsikelia gyventi į didmiestį ir Visų Šventųjų dieną išsiruošia aplankyti kapines. Miesto plane susiranda artimiausias ir nuvažiuoja.

Kapinės — keli medžiai, pieva ir daugybė akmenų, kuriuose įrėžti vardai ir kaikur kryželiai. Visa tai byloja, kad lankytojas pataikė ten, kur norėjo.

Kapinės juosia milžiniškii namai su didžiulėmis reklamų lentomis sienose. Gali aiškiai pasiskaityti kas ką giria ir parduoda. Dėmesys savaime krypsta į lentas, ir kažkas tarytum sako: "Kas gi tie mažyčiai akmeneliai pievoje prieš šias margaspalves reklamas, kurios gyvenimu džiaugtis šaukia?"...

Vaitutis jaučiasi kaip prie savo namų gatvėje. Skirtumas tik tas, kad čia nėra nė vieno žmogaus. Ne, čia ne tavo tėviškės kapai, nors čia palaidoti taip pat žmonės. Ir Vaitutis nenorėtų čia mirti, jis viską atiduotų, kad kas pažadėtų jį palaidoti kapinėse, panašiose į jo tėviškės... Graudu darosi jam, ir jis skuba išeiti į gatvę, greičiau pamiršti visa, ką matė ir jautė. Ir staiga prie vartų jam kelią pastoja nepažįstamas žmogus.

— Ko ieškai čia, mielas žmogau? — klausia nepažįstamasis.

— Nieko neieškau, — atsako Vaitutis, — atėjau tik kapinių aplankyti.

Nepažįstamasis šypsosi, ir Vaitutis nesupranta, kodėl.

— Kaip tau tos kapinės patinka? — girdi Vaitutis besišypsančiojo žodžius ir atsako:

— Ne, nelabai...

— Tai eime, aš tau parodysiu dideles ir gražias kapines, — siūlo sutiktasis.

— Ar toli nuo čia?

— Visai čia pat, tik kad geriau matytum, reikės į kalną palipėti...

Vyrai užkopia į kalną, kur lietaus permirkti parudavę lapai limpa jiems prie batų. Niekas nebesėdi suoliukuose, netrykšta fontanai, nebekrykštuaja smagūs vaikai... Jie pereina kelias žaidimų aikšteles ir atsiduria prie metalinės tvorelės, už kurios stati bedugnė ir visas miesto reginys kaip paveiksle —

— Koks puikus vaizdas! — gėrisi Vaitutis, o nepažįstamasis sako:

— Štai, žiūrėk, tai kapinės, milžiniškos ir gražios...

— Kur tu jas matai?

— Čia, apačioj, kiek tavo akys užmato...

Vaitutis sudrebėjo ir aštrus šiurpulys nubėga jo kūnu.

— Aš nesuprantu, prietelėliau, — sako jis.

Dusliai juokiasi nepažįstamasis ir ranka rodo miestą:

— Įsižiūrėk gerai į aną bažnyčios bokštą. Ar jis tau neatrodo, kaip pasviręs senas kryžius tavo tėviškės kapinėse. Juk, rodos, jis kiekvieną akimirką gali griūti, ir žmonės susirinks naujo pastatyti... Arba, va, tas dangoraižis, tai juk tikras turtingųjų antkapis, kuris savo svoriu vis gilyn į žemę numirėlius gramzdina... O bulvarai, kaip naujai supilti kapai, vainikais ir gėlėmis apkloti; aikštės, kaip naujai iškastos duobės karstams suleisti, o tos šviečiančios reklamos, ar ne Vėlinių žvakės?... Taip, tai milžiniškos kapinės...

Vaitutis stovi sumišęs ir jaučiasi apgautas. Ne į tokias kapines jis norėjo šiandien žiūrėti. Kažkas atėjo ir rodo jam tai, apie ką jis niekuomet negalvojo, o jo pašnekovas kalba toliau:

— Anas žmogus ten, apačioj, nenori mirti, bet jis nežino, kad jau seniai miręs. Jis nori būti gailestingu, bet nežino, kad jis pats gailestingumo reikalingas. Jis siekia turtų, bet nebežino, kur lobiai paslėpti. Jam nereikėjo duobkasių varginti, nes jis pats save palaidojo, ant jo karsto niekas švęsto vandens neliejo ir smėlio nebarstė, nes niekas nematė jo mirties agonijų... Bet jis miręs... Sakau tau, kad jis nebegyvena... Jis ir visi anie... nes čia kapinės, didelės ir gražios...

Vaitutis pasiremia ant tvorelės ir mato didmiestį — puikų laisvųjų šalių reginį. Ne, jis nenori sutikti su pašnekovu. Juk ir jis ten gyvena, dirba, juk jo mintys į mieląją tėviškę iš tos pakalnės skrieja, juk jis kada nors paliks tą turtingą šalį ir sugrįš lankyti savo sesių ir broliu kapų... Argi ilgesys savojo krašto nėra gyvastis, neleidžianti niekuomet numirti? Taip — jis gyvas! Jis gyvas, nors visi kiti toje pakalnėje jau seniai būtų mirę...

Ir kai jis atsisukęs norėjo šitai pasakyti savo pašnekovui, šio jau nebebuvo prie tvorelės.

Ir daugiau Vaitutis to vyro niekuomet nebematė. —

Ar kelsis iš tų milžiniškų kapinių kada nors žmogus — teliko klausimas, sekiojąs jį kasdien...

Č. Senkevičius.

Requiem

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis...

Toli į Pietų Amerikos padangę, egzotiškų peteliškių kraštan, ateina palengva, labai palengva žinia: mirė prof. Ignas Šlapelis... mirė dr. A. Garmus... mirė Kauno operos solistas K. Orantas...

Vartau laikraščius, kurie tik po dviejų mėnesių pasiekia mane ir randu vieną po kitos žinias skaudinančias iki širdies gelmių ir šaukiančias: "Memento mori!"

Jie mirė. Užsibaigė kova, užsibaigė troškimai, užsibaigė viskas žemiška. Žvilgsnis užgęso ir mirties miklūs pirštai taip dailiai išskaptavo veide liūdnos mįslės bruožus. Mums gyviems — liūdnos mįslės.

Kodėl, Viešpatie, taip sunku skirtis su tais, kurie buvo mūsų tarpe taip brangūs? — Ir atleidžiantis viską, amžinai ramus Viešpaties balsas atsako:

— Todėl, kad jūs perdaug mylite žemę ir jos gyvenimą.

— Taip, Viešpatie, mes mylime ją, nes mes nepažįstame dar kito gyvenimo taip, kaip šį. Atleisk, Viešpatie, mūsų nežinojimą...

Ir taip — pažįstami žmonės nuėjo, negrįžtamai išnyko. Bet atsiminimas jų atgijo taip gyvai, taip, tarsi juos dabar matau.

Mano atminime prof. Ignas Šlapelis liko tarsi pasakos senelis. Pamenu, kaip grįžo tėvai po pirmojo pasaulinio karo į Lietuvą. Tai buvo 1918 metų rudenį — vėlyvą, lietingą rudenį. Tada aš buvau mažas spirgutis, bet pamenu, kad buvome Vilniuje — apsistojome vykdami iš Krokuvos į tėviškę, į Andrioniškį-Griežionėlių vienkiemį. Tada sustojome pailsėti pas I. Šlapelį. Ten, pamenu, mums buvo šilta, gera ir miegoti buvo minkščiau, kaip traukinio vagonuose, kurie mus vežė į tėvynę į tėvo gimtinę. Pravažiuojant Vilniu mus priėmė Šlapelių namai. Mes ten išsėjomės gal porą dienų. Ten buvo skanūs šilti pusryčiai, ten buvo tylu, šviesu, ramu... Ir liko visam gyvenimui tas atminimas. Kodėl? — Gal todėl, kad ten mano vaikiška asmenybė jautėsi gerai. O ten — kur vaikui gera ir jauku, ten — žmonės geri, ten — Dievo įkvėpimas slankioja.

Prof. I. Šlapelis gal niekad nebepriminė mūsų ir jo gyvenime, geros širdies žmogaus gyvenime, gal tebuvo tai eilinis epizodas. Tebūnie. Bet man sužinojus apie jo mirtį liko skaudu ir liūdna. —

Ir štai vėl: mirė Čikagoje dr. A. Garmus. Kiek sykių jis buvo pas mane, kai degdama karštligėje laukiau pagalbos. Jis ramiai paimdavo mano ranką ir klausėsi širdies pulso. Jis gydė mane, saugojo ir gelbėjo, kai mano plaučiai buvo pavojuje. Jo gerų akių, jo švelnaus ramaus balso negaliu ir šiandieną pamiršti, ir nerandu lygaus, nors tenka nekartą eiti pas įvairius oskulapus. Jis eidavo pas ligoni neklausdamas kas jis? Kur jis? Kodėl — jis? — Daktarás A. Garmus buvo asmenybė tų lietuvių veteranų, kurie aukoja tėvynei ir žmonijai viską, kas buvo jų pajėgume.

Ir štai — Nemunas plaudamas savo krantus, tebeplauja akmens krantinę, o ties ja gal tebestovi kukłus medinis daktaro namas, į kurį tiek sykių vidurnaktį belsdavosi ranka beviltiškame pagalbos šauksme...

Šviesus atminimuose likęs, tebūnie jam šviesūs ir tolimos amžinybės takai. —

Nebėra K. Oranto. Nebėra to malonaus tenoro, kuris mus pradžiugindavo tragiškai realistinėje operoje "Borisas Godunovas". Tebuvo ten nedidelė rolė K. Oranto, bet jis taip imantriai, su tokiu jumoru pravesdavo ją, kad žiūrovams išblaškydavo tą niūrų įspūdį nelaimingojo, nesuprasto, tragiško caro likimo.

Tie asmenys išnyko. Jie išėjo iš mūsų gyvenimo nusinešdami į nežinią ir mūsų dalį, mūsų nematomais mazgais rišančius jausmus.

Pasauliniai įvykiai išblaškė žmones, kaip suplėšytos knygos lapus kur-ką.

Kada pas mane ateina pakeleivis iš Brazilijos Šiaurės prašyti paramos — prisimenu prof. I. Šlapelį. Kada pas mano vaikus ateina gydytojas ir klauso karštyje plazdančios širdies, ieškau jame dr. A. Garmaus gerų akių. O kada girdžiu per radio Musorgskio operą "Borisą Godunovą", prisimenu visada K. Orantą antrajame veiksme. —

Vis nykiau, vis labiau mus apsiaučia savo tamsia skraiste vienuma.

Kodėl tie, kurie lieka ir eina mus palikusių pėdomis, nebeatneša jų meilės, jų šilimos, jų jumoro?... — Nes jie sakosi eina "pirmyn" ir sentimentui šiandieną nebėra vietos, nebėra ko ieškoti praeityje pavyzdžių! — Ne. Mes turėjome puikią praeitį ir nebeturime dabarties, mes — benamiai vaikai. Mes blaškomės, mes mirštame, mes ieškome ir nerasdami pasiduodame tiems, kurie pigiai mūsų savimeilę patenkina. Bet užtenka pažvelgti atgal, į taip artimą ir draug taip nutolusią praeitį ir rasime tuos, kurie gal visai nejučiomis mums atidavė tai, ką savyje turėjo geriausio. — Ir jų ilgisi mano širdis ir jų ieško mano akys. —

Halina Didžiulytė-Mošinskienė.

FILMAS "PAMELAVAU" lapkričio 7 d. 8 v. v. EATON Auditorium.

PIRMADIENĮ, LAPKRIČIO 7 D., pradedamas rodyti lenkų priešakinės gamybos premjerinis didelio dramatiškumo filmas "PAMELAVAU". Svarbesnėse dramtinėse rolėse garsūs aktoriai: **Jadvyga Smosarska** vaidina Eleną ir **Eug. Bodo** mergišių šantažistą. Filmas "PAMELAVAU" vaizduoja tragiškus pergyvenimus jaunos moters, kuri norėjo būti gera žmona ir mylinčia motina. Tai drama nekaltos moters, kuri nesąmoningai PAMELAVO PRIEŠ JUNGTUVES. Filme "PAMELAVAU" vaizduojama tai, apie ką nekalbama. (Dėl "stipraus" filmo "Pamelavau" turinio jis rekomenduojamas tik suaugusiems). Tokio filmo Kanadoje dar nebuvo. Kaikuriuose JAV steitouose šis filmas cenzūros uždraustas. Kanadoje cenzūros leistas ir filmų mėgėjai turės progos "PAMELAVAU" filmą pamatyti **lapkričio 7 d. patogioje liuksusinėje EATONO AUDITORIJOJE,** T. Eaton Co. rūmuose, įėjimas iš College gatvės. Pradžia 8 val. v. punktualiai. Įėjimas tik $1. visoms vietoms be skirtumo. Kas anksčiau ateis gaus geresnę vietą. Programa truks 2½ val. Virš programos įdomūs nauji priedai: LITTLE BALLERINA — spalvota; "7-NI IŠ PUSZEZYKO" — vaizduoja vyrlausybininkų laivo jūreivių maištą; "KLIMOWIECZ LAISVĖJE"; "MISS PALONIA" — dekoruoja maestro JAN KIEPURA; spalvotos nuotraukos iš šiųmečio parado "PULASKIO DIENA NIUJORKE". Jei bus laiko, bus rodoma ir pieštiniai paveikslai.

HAMILTONE filmas "PAMELAVAU" bus rodomas STATE THEATRE lapkričio 23 d., nuo 1.30 val. po piet.

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas KE. 3884
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS...
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro įrkitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.
LOTUS

ŠILDYKITE savo namus GAZU
Šilto oro ir karšto vandens BRYANT gaminiai.
Autorizuotas Consumers Gas Co. pardavėjas.
24 metai šildymo patyrimas. Patyrimas — jūsų garantija.
GARNEY & CO.
15 BARTON AVE., Toronto
ME. 2554

Garantuoti siuntiniai į Sovietų Rusiją ir užimtus kraštus
Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji ir vartoti dalykai: medicinos dalykai, batai, maistas, saldainiai ir kt. dalykai.
Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlį ar prašykite mūsų kainoraščio paštu.
Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%.
YANA FABRICS
698 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 8-9527.
Vienintėlė firma, siunčianti siuntinius iš Kanados. Didžiausias prekių pasirinkimas.

KVALIFIKUOTŲ SPECIALISTŲ PATARNAVIMAS
Pilna lengvų automobilių ir sunkvežimių tarnyba
Karoserijos ir sparnų remontas, mechaninė tarnyba, fronto sureguliavimas.
Perstatymas, motoro nustatymas ir elektrinių įrengimų sutvarkymas, tepimas.
HUDDLESTON MOTORS CO. Ltd.
G. M. Warren, President
2803 DUNDAS ST. W. (prie Keele). TEL. RO. 2-8333
IMPERIAL — CHRYSLER — PLYMOUTH — FARGO

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
PARDUODU IR STATAU NAUJAS KROSNIS, OILBURNERIUS IR GAZBURNERIUS.
Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.
Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.
Pranešu savo naująjį adresą:
999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123
ANT. JUOZAPAITIS.

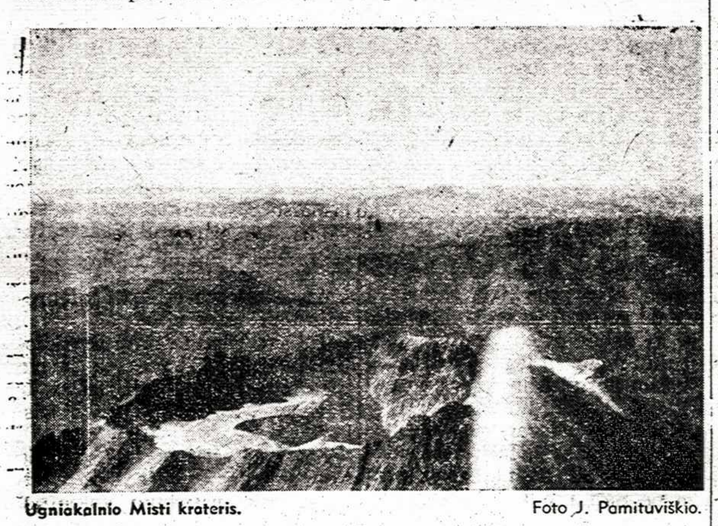

Ugniakalnio Misti krateris. Foto J. Pamituviškio.

MOTERŲ ŽODIS

VEDA Stasė Prapuolenytė. Visą medžiagą prašoma siųsti šiuo adresu: 194 Charlon West, Hamilton, Ontario.

Tremties auklėjimo trys uždaviniai

Lietuviškas jaunimas dar nėra galutinai susiliejęs su šio krašto jaunimu. Naujųjų ateivių lietuvių vaikai yra europiečių tėvų vaikai, ir jų auklėjimui dar per daug įtakos tebedaro europinės tradicijos. Nors tenka konstatuoti, kad nebevisos motinos bepuoselėja europines tradicijas, sąmoningai ar nesąmoningai paleidusios savo vaikus savaraniškiai auklėtis. Lietuvos tremtinės, moderniškos motinos, **pirmas uždavinys turėtų būti palaikymas lietuviškų - europinių tradicijų santykiuose su vaikais.** Lietuviškos auklėjimo tradicijos yra mums artimos — savos. Visos mes esame jose išaugę ir jaučiamės neprastesnės už kitų tautų moteris. Lietuviška moteris - motina yra darbšti, susipratusi tautiškai, mylinti savo kraštą ir jo praeitį, sumani, gerbianti savo tėvus ir religinga. Tai gairės, kuriuo keliu ir mūsų vaikus reikia auklėti.

Tačiau, negalėtume paneigti, kad čia dabar augantis lietuviškas jaunimas jau daug kuo yra susižavėjęs, kas jį jau skiria nuo tėvų. Nenorėdamas iš kitų išsiskirti ir įsijungdamas į vietos vaikų būrį, tremtinių vaikas jau daug kur savo tėvams nebepritaria ir norėtų eiti kitokiu keliu. Pamažu dingsta Lietuvoje buvusios šeimos ir auklėjimo tradicijos, priaugantis jaunimas vis labiau pasuka į čia vyraujančias tendencijas. Tėvai paprastai vaikuose skiepija darbštumą, o vaikus vis labiau žavi tai, kas jiems sudaro "good time". Kas tėvams atrodo charakterio ugdymu, tas čia augantiems vaikams dažniausiai visiškai nesuprantama. Motina vaikui viskas: maitintoja, slaugė, pirmoji mokytoja ir nepamainoma draugė.

Pasakodama savo vaikui apie Lietuvos laukus, pievas, žydinčius sodus, mėlynas mūsų upes, ji įžiebia vaikui tikrą tėvynės meilę ir troškimą pažinti savo kraštą.

Šiandien, kai emigracijoj mūsų vaikams nėra lietuviškos aplinkumos, nei lietuviškų mokyklų, ant motinos pečių krinta našta ją padaryti tauriu lietuviu. **Tai antras didelis lietuvės motinos tremtyje uždavinys. Reikia vaikui įdiegti, kad jis didžiuotųsi lietuviu esąs.** Jei tas jam nebus įdiegta, greit vaikai pradės slėpti tautybę nuo amerikonukų, o tas jau rodys, kad pas jį atsirado **menkavertiškumo tautiniu atžvilgiu kompleksas.** Toks vaikas jau žuvęs mūsų tautai pačioje savo vaikystėje. Menkavertiškumo sąmonės pavojus imigrantui ypač pažymėtiems DP vardu, yra labai didelis. Tenka paminėti menkavertiškumo liga yra susirgusios ir kaikurios lietuvės motinos. Nemokėdamos anglų kalbos, nepažindamos šio krašto papročių, pradeda jaustis žemesnės už šio krašto moteris. Tokios motinos stengiasi kuo greičiausiai nors savo vaikus padaryti tikrais amerikonais. Menkavertiškumo sąmonė visada yra blogo auklėjimo ir blogos socialinės aplinkumos vaisius. Menkavertiškumo susidarymas yra nelaimė, kuri gali būti ilgai, o kartais visą gyvenimą jaučiama. Menkavertiškumo sąmonė tautiniu atžvilgiu yra didžiausia nutautėjimo priežastis.

Trečias uždavinys lietuvei motinai — stebėti, kad vaikuose neatsirastų tautinė menkavertiškumo sąmonė.

L. Gailiušienė.

Pokalbio menas

Taip. Ne iškalbės, ne išsišnekėjimo, ne nušnekėjimo, ne apkalbėjimo... Menas gero pasikalbėjimo. Tokiuo vardu Kanados CBC radijas kas ketvirtadienį duoda po pusvalandį pašvęstą švariam, maloniam, prasmingam, informuojančio pobūdžio pasikalbėjimui, kokia nors iš anksto numatyta tema.

DRAUGYSTĖ

Vienos tokių programų tema buvo "Draugystė". Praėjusiuose šimtmečiuose ši tema būdavo plačiai diskutuojama. Mūsų laikais žmonės linkę daugiau kalbėti apie "naudingas" pažintis, rečiau apie draugus.

Kas yra draugystė? Tai yra toks panašių asmenybių bendradarbiavimas, kuriame yra kažkas mistiško, pastovaus, amžino. Suminėta buvo Platonas ir Sokratas, Johnsonas ir Boswelis. Hemmingway kūryboj draugystės tema užima svarbią vietą. Draugystė remiasi meile (ne erotine). Ji yra galima tarp abiejų lyčių. Meilė reiškiasi daugybe įvairių formų. Tačiau ne kiekvienas žmogus turis tokių savybių, kurios reikalingos draugavimui.

Ar vyras gali būti draugas savo žmonai? Vedybų tikslas esąs vyro ir žmonos draugystė, kuri remiasi abipusiu supratimu ir sutarimu svarbiausiuose dalykuose. Žmogui nereikia daug draugų. Pakanka vieno ir laimingas tasai, kai tas vienas yra vyras ar žmona. Daug draugų — paprastai reiškia nė vieno. Draugystė yra retas gėris. Draugavimo ypatybė išskiria žmones iš žemesnės gyvūnijos. Tai nėra kaimenės instinktas, bet giliai įsišaknijęs žmogaus prigimtyje individualus troškimas. Dažnai tas, ką mes esame įpratę vadinti draugyste, iš viso nėra draugystė. Tu pakvietei mane pietų — aš tau skolingas ir, dar nespėję vieni kitų pažinti, mes esame įsivėlę į kompanijas, kurios yra vien atsitiktinės. Tai yra pažintys, ne draugystės.

Pasekmingiausios draugystės esančios tos, kurios sudaromos suaugusiame amžiuje. Nors ir jaunystėje sudarytos draugystės gali kartais išlaikyti laiko bandymus. "Aš jos nemačiau dvidešimt metų — ir ji nė trupučio nėra pasikeitusi". Tai gali reikšti įvairiai: arba ji neaugo ar aš neaugau, ar mes abi augome ta pačia linkme. Žmogaus asmenybė savo raidoje nestovi vietoje. Esą draugystei nepalankiausios sąlygos miestuose. Gyvenimo tempas kliudo draugysčių sudarymui. Arčiau gamtos esantys daugiau tinką draugystėms. Draugystės neišlaiką turtėjimo, nes draugystė savo giliausioje esmėje yra grynai ne materialinis, bet dvasinis gėris.

PRIE TAVO KOJŲ

O leisk, Marija, prie Tavo kojų,
Išverkti skausmą jaunų dienų.
Aplink pasaulis vylingas moja,
O aš pas Tave, Motin, skubu.

Aš atskubėjau, Motin brangiausia,
Malšinti skausmą jaunos širdies,
Matai: pasaulis — audra baisiausia,
Dažnai laimėti nebėr vilties.

Dienų jaunystės kelias sliduš,
Jaunystės dienos — sapnas žavingas,
Tik Tavo, Motin, akis budrioji,
Gali jai rodyt žvaigždžių takus.

Kada sutemus senoj varpinėj,
Vakaro maldai gaudžia varpai,
"Salve Regina" lūpose gema,
Ir maldoj pinas skundai, skausmai.

Regina.

(Šis eileraštis redakcijai pateiktas kaip 16 metų mergaitės Reginos iš Lietuvos prisiųstas savo tėveliui į Kanadą).

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Rudenėjant

Išsimaudę jau parkai ir aikštės
Auksiniame saulės tvane.
Gi vynmedžiai,
Rubino žvaigždėm
Palanges iškaišę,
O tu vis nelankai dar mane.
Mylėjau tave aš vaikystėj,
Ir širmoji žirgą žabojau
Tau gijom baltom —
Ir skriejom abu
Į platybes laukų.
— — — —
O ateiki greičiau!
Net pro sopulį nusijuoksiu aš tau,
Mielas broli,
Ir keliausim abu mes
Į mėlyną toli...

— — IŠGAMA — —

Vieną birželio vakarą, kada mes vienos su mama buvome pasilikę namie, mama taisė vakarienę, o aš su seseria ant rinkių kepėme iš tešlos ančiukus, mama pasakojo šitą istoriją, kuri atsitiko "prieš karą".

Už kelių kilometrų nuo mūsų buvo Vijeikių kaimas. Tenai gyveno dėdė Sakalas. Mes niekados nebuvome jo matę, tačiau jis gyveno mūsų vaizduotėje drauge su visa galerija giminių ir kaimynų, apie kuriuos mama kalbėdavo.

Dėdė Sakalas Vijeikiuose valdė didoką gabalą žemės ir buvo vienas iš pažangiausių ūkininkų visame valsčiuje. Vienas jo sūnus mokėsi Peterburge. Tai nebuvo naujiena. Mūsų apylinkės dažnas ūkininkas mokino sūnų "kunigu ar daktaru", ir ne vieno jų vardas šiandien yra minimas su pagarba ir meile. Buvo ir tokių, kurie nebesugrįžo puošti besikeliančios tėvynės savo darbais, nes tapo nublokšti pertoli, ar palaužti toje audroje, kuri kaip mes esame patyrę, laužia ąžuolą lygiai kaip beržėlį, klevą ar drebulę.

Dėdė Sakalas savo sūnų mylėjo, juo didžiavosi, jam nesigailėjo savo prakaito vaisių, nes daug iš jo laukė, daug tikėjosi. Kartą pasiekė jį žinia, kad šitą sūnų ištiko nelaimė — jis pateko į caro žandarų rankas ir buvo kalinamas. Už ką? — Ar bereikėjo klausti. Viską išmėgino dėdė Sakalas — maldavimai, peticijos, net ir pinigai negelbėjo nieko. Sūnus buvo pasmerktas ligi gyvos galvos katorgon Sibire ir išvežtas. Išvežtas į ten, iš kur sugrįžti nei paukštis, nei žvėris nesuranda kelio. Dėdė Sakalas tačiau nebuvo iš tų, kurie praranda viltį. Jis atsisakė kapituliuoti ir dieną naktį planavo, kaip išgelbėti sūnų.

Geležinė Uždanga tuo metu dar nebuvo išrasta. Sibiras, tolimas ir žiaurus, tačiau buvo bnt pasiekiamas rašytu žodžiu o kartais ir siuntiniu. Vienas tokių siuntinių, kailiniai su aukso rubliais prisiųstose sagose, pasiekė katorgoj esantį. Aukso blizgėjimas palenkė žydelį vežiką, kuris Sibiro beglį šimtus varstų vežė per sniegą ir taigas. Po ilgų mėnesių slapstymosi dienomis ir kelionės naktimis laimingas bėglys pasiekė savo tėvo namus.

Vieną rytą anksti į mūsų kiemą įvažiavo dėdės Sakalo "bėda" (taip vadinome vienarklį, dviratį vežimą). Užsidarę su tėvu jiedu ilgai apie kažin ką tarėsi, paskum tėvas išėjo iš namų ir visą dieną negrįžo. Vakare, saulei nusileidus, kada prieblanda pradėjo tirštėti ir medžių šešėliai ilgėjo, mama išėjo iš namų su svetimu žmogumi, kurį iš tolo galėjai gal paskaityti už mano tėvą. Jiedu ėjo neskubėdami, tačiau vyro eisenoje buvo žymu nerviško netikrumo. Jie pasuko pro klėtį takelin ir išėję iš kiemo ėjo pakalnaitėn, kur tekėjo upė siaura ir nevandeninga, tačiau ji skyrė vieną nuo kitos dvi valstybes.

Jautri akis būtų pastebėjusi paupiu slenkant trečią žmogystą; jautri ausis būtų išgirdusi nendrių šlamėjimą ir klausiusis ir stebėjusis, kad šis, kaip šv. Kristupas, paėmęs ant pečių mano mamos palydovą, pernešė jį per upę, kur jisai dingo be ženklo.

Už valandėlės mama grįžo atgal, grįžo — lydima mūs artimo kaimyno.

Nubėgo daug vandens upėmis, Jaunas Sakalas garsėjo savo darbais už marių, bet tie darbai nebuvo šviesūs. Kada ir vėl atėjo Sibiran trėmimo dienos, jis jau buvo trėmėjų, ne tremtinių pusėje, su kurių ešalonais Sibiran keliavo, kadaise jį per upę pernešusio, mūsų kaimyno našlė.

Aguona.

"Geriau uždegti žvakę, negu keikti tamsą. Kiniečių patarlė.

Nėra tokio dalyko, kaip baltas melas, kiekvienas melas turi savyje tamsių atspalvių.

Moterų veikla ir gyvenimas

Ses. M. Felicija Ragalskytė pakviesta į KLK Moterų D-jos CValdybą talkininke "Moters" reikalams.

Rašyt. M. Aukštaitė išvyko ilgesniam laikui į Europą. Buvo sustojusi Londone, Prancūzijoj, netoli Nancy aplankė Kanados karių kapuose palaidoto brolvaikio a.a. vyr. leit. A. Navikėno kapą, ir per Vokietiją, Šveicariją nuvyko į Romą pas savo sūnų kun. J. Navikevičių MIC.

Dr. Marija Ramūnienė, atvykusi iš Otavos į Montrealį, aplankė CV pirm. V. Giriūnienę domėdamasi moterų spaudos reikalais.

Ne tik dr. Ramūnienė, bet ir prof. A. Ramūnas gyvai rūpinasi "Moterimi" ir abudu žada bendradarbiauti.

Mokyt. E. Navikėnienė, buv. KLK Moterų D-jos Montrealio sk. pirm., padidėjus mokinių ir skyrių skaičiui Rosemounto šeštadieninėje mokykloje, dirba su pačiais mažaisiais.

Mokyt. G. Valiulienė pradėjo darbą Verduno šeštadieninėje mokykloje vietoj pasitraukusios mokyt. S. Vaišvilienės.

Dabar abiejose mokyklose moko 7 mokytojai — visos moterys.

Vaikų kaukių balius, suruoštas KLK Moterų D-jos Montrealy, kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet praėjo su dideliu pasisekimu, sutraukdamas vis daugiau mažųjų dalyvių ir jų palydovų.

Gražios kaukės, dainos, juokas ir įvairiaspalvių balionų triukšmingo sprogimo garsai maišėsi kartu. Šitame triukšme skyr. pirm. O. Čečkauskienė su kitomis valdybos narėmis bei jų talkininkėmis vaišino visus atvykusius pačių moterų suaukotais skanėsiais.

Tai pats maloniausias "balius" vaikams ir jų tėvams, nes visi gali kartu dalyvauti ir besišnekučiuodami žiūrėti kaip jaunieji linksminasi.

Pasigesta šiais metais tiktai trijų nuolatinių mažųjų baliaus rėmėjų. Vaikų kaukių baliaus pelnas visuomet skiriamas Vokietijoj esančių šeštadieninių mokyklų vaikučiams Kalėdų dovanėlėms pirkti.

Būtų gera, kad kitais metais į "balių" būtų pakviesti visų šeštadieninių mokyklų mokiniai ir jų mokytojai paprašant juos paruošti ir išpildyti atitinkamai linksmą programėlę. Šitokiais atvejais moterų bendradarbiavimas su mokytojais duotų dar gražesnių rezultatų.

Sveikiname "Moters" redakc. sekretorę Janiną Ambraziejienę ir p. Ambraziejų susilaukusius sūnaus.

"DRAUGAS" APIE "MOTERĮ"

"Mus maloniai nustebino pasirodęs pirmasis numeris atsteigto lietuvių moterų žurnalo "Moteris". Savo įvairumu, gausiomis iliustracijomis, patrauklia išvaizda, jis pralenkė mūsų viltis. Viršelyje pavadinimo pirmoji raidė sudaryta iš puošnios lietuviškos juostos; stambus paveikslas tautiniais drabužiais pasipuošusios jaunos lietuvės su maldaknyge ir rūsų šakele rankoje. Viršelis skoningai paruoštas dail. H. J. Žmuidzinienės... Laikraštis įdomus, įvairus".

Dr. J. Daugailis.

Panašių atsiliepimų gauta ir daugiau, apie juos plačiau sekančiame "Moters" numery, kuriame taip pat rasite A. Tamošaitienės apie namų vidaus dekoravimą, S. Narkeliūnaitės apie laisves bei kaip jomis naudojasi įvairių kraštų moterys, ir kitų įdomių straipsnių bei žinių.

Straipsnius, poeziją, fotografijas, korespondencijas, skelbimus ir kitokią medžiagą **sekančiam "Moters" numeriui malonėkite prisiųsti ligi gruodžio 15 dienos.**

Clare Booth Luce Amerikos ambasadorė Italijoje yra viena iš ryškiausių asmenybių. Biografai ją vadina "legendarine". Dėl jos charakterio ypatybių yra buvę daug ginčų, dėl vieno atrodo, visi sutaria, kad kaip 52 metų, ji yra viena gražiausių moterų pasaulyje.

Ji gimė palyginamai neturte ir 10 metų suėjus pradėjo artistės karjerą. Nuo to laiko ji yra buvusi karo korespondente, dramos autorė (The Women), kongreso narė (Connecticut), redaktorė, paskiausia ne paskučiausia motina ir žmona.

Italijos monarchistai ir komunistai išgirdę apie jos paskyrimą pasipiktino. "Moteris? Tai įžeidimas!" ir sujungė jėgas ją "sulikviduoti". Tačiau po dvejų metų ši, atrodo, baimės nepažįstanti moteris, su augančiu pasitikėjimu reprezentuoja JAV Italijoje.

Moterys Rusijoj. Kanados korespondentus, kurie drauge su Kanados užs. reik. min. Pearson lankėsi Maskvoje, nustebino darbai, kuriuos dirba Sovietų moterys. Tuo tarpu, kai vyrai paraduoja gatvėmis įvairaus rango uniformose, Maskvos moterys nuo ankstaus ryto ligi vėlaus vakaro atlikinėja sunkiausius darbus. Jas matysi prie namų statybos, prie kelių taisymo, prie geležinkelių; moterys stumia karučius, kasa griovius, diriguoja gatvių judėjimą, šoferiauja miesto autobusuose. Ypatingai juos stebino moterys šlavėjos, kurios dieną su šluotomis, naktį vandens trykšlėmis, valo Maskvos gatves.

Latvių tautinio meno paroda Hamiltone susilaukė gero įvertinimo vietos spaudoje. Ypatingo dėmesio susilaukė latvių audimai ir jų tautiniai drabužiai.

Japonų artistė Sirley Jamguchi, vaikščiodama po Niujorką apsirengusi savo spalvingu kimono, buvo sustabdyta vyresnio amžiaus moters, kuri jai pastebėjo: "Jaunoji ponia, kaip jums negėda paraduoti gatvėmis vonios apdare".

"Politiškai nepriaugę". Mažutėje San Marino respublikoje Apeninų kalnuose, užplūdę iš Italijos komunistai, išsirinko raudoną vyriausybę. Šitame krašte moterys neturi balsavimo teisių, nes jei jos turėtų, jos išbalsuotų komunistus iš San Marino. Nežiūrint, kaip balsuoja vyrai, daugumas San Marino moterų yra prieš komunizmą. Esą jos "politiškai nesubrendę".

Moterys Lenkijos pramonėje. Lenkų spauda rašo, kad šiuo metu Lenkijos anglių kasyklose dirba apie 45.000 moterų. Tą skaičių norima dar padidinti, nes yra vedama didelė pramonės propaganda. Pagal šešiametį planą moterų skaičius pramonėje turi pasiekti 1.230.000.

Londono lenkų spauda tą moterų išnaudojimą sunkiesiems darbams vadina barbariškumu, nors jis vykdomas kilniausiais šūkiais, kaip "teisė dirbti" arba "moterų teisių sulyginimas su vyrų".

UŽSIPRENUMERUOKIM "MOTERĮ"

Lietuvių moterų žurnalo Nr. 1 buvo sutiktas su džiaugsmu ir jau baigiamas išplatinti. Tačiau kiekvieno žurnalo pagrindas yra pastovi prenumerata. Prašome visų moterų neatidėliojant užsiprenumeruoti jį sekantiems — 1956 metams. Prenumerata metams — $3. Garbės prenumerata — $10. Adresas: 46 Delaware Ave., Toronto, Ont., Canada.

"Moters" administracija.

Buhalterijos klaida

Mažoji moterėlė mėgino subalansuoti banko knygelę. Po kelių valandų darbo ji įteikė savo vyrui puslapį tvarkingai surašytų skaitliniu: elektra $5.24, turgus $12.45, telefonas $3.75, produktai $15.68; viskas buvo aiškus išskyrus vieną pažymėtą KKN $28.31.

Vyras: — Ką reiškia KKN?

Žmona: — Klaida kur nors.

VIRTUVINIAI PATARIMAI

Grybų sezonas

Pagal kanadiškus receptus, grybai, kuriuos mes valgome namie ar restoranuose, kaip ir daugelis kitų daržovių, yra pervirti. Juos esą galima valgyti žalius, ar marinuotus porą valandų prancūziškame padaže, su salotomis, jie labai skanūs omlete, ar paprastoje grybų sriuboje. Tačiau jie nėra geri, kada pasidaro suglebę nuo pervirimo ir patamsėję nuo perdidelio karščio.

Marinuoti grybai

Kiekvienam ½ svarų grybų paimti 2 sutrintus svogūnus ar šalotus (jaunus svogūnus su laiškais ir šaknele) ir ¼ puodelio prancūziško padažo. Sumaišyti ir palikti stovėti 2-3 valandas, paduoti su salotomis, marinuotomis daržovėmis ar net ant prancūziškos duonos.

Grybų koserolė

Sudėti grybus į sviestu išteptą indą. Uždėti ant viršaus ½ puoduko rugščios grietinės, žiupsnelį basilio, druskos ir pipirų, 2 šaukštus citrinos sulčių.

Kepti uždengus 30 min. 375° karštyje. Paduoti su skrudinta duona.

Grybų ir svogūnų sriuba

4 šaukštai riebalų, 2 pundeliai jaunų svogūnų (šalotų), trupu tis česnako, druskos ir pipirų, 4 šaukštai miltų, 3 puodeliai vištos buljono (perkamo gabaliukais, vienas gabaliukas atskiestas karštame vandeny), 2 puodeliai grybų (ne per šviežių ir ne per kietų), ½ puodelio grietinės. Žiupsnelis taragono.

Ištirpinti riebalus, sudėti šalotus, drauge su žaliais lapais, česnaką ir prieskonius. Virti ant lengvos ugnies ligi suminkštės. Pridėti miltus, maišant (neparudinti), pridėti buljoną. Maišyti ant ugnies ligi užvirs, tada virti ant lengvos ugnies keletą minučių. Sudėti grybus į košturą ir pilti ant jų sriubą, trinant juos su šaukštu. Pridėti grietinę ir taragoną. Supilti atgal į virtuvą, pakaitinti ir paduoti. (Už šią sriubą susilauksite pagyrimų).

Grybų ir kumpio kaserolė

(Tinka lengvai vakarienei)

¼ sv. šviežių grybų, 3 šaukštai riebalų ar alyvos, ¼ puod. miltų, 1½ puod. pieno, ¼ šaukštelio druskos, pipirų, 1¼ puodelio supiaustyto gabaliukais virto kumpio (galima naudoti konservuotą mėsą), ¼ puodelio tiršto mėsos padažo.

Supiaustyti ir kepti grybus riebaluose dvigubame virtuve. Įmaišyti miltus ir prieskonius ligi sutirštės, pridėti mėsą. Pakaitinti. Paduoti su bulvėmis ar skrudinta duona.

Mados Londono salionuose

Victor Stiebel, gimęs Pietų Afrikoje, moterų madų specialistas, savo klijentų tarpe turi princesę Margaritą, Glosterio grafienę ir visą eilę scenos ir filmų artisčių. Jo kostiumai su trumpais, į taliją švarkais ir nedideliu kliošu ar siauriais sijonais yra idealūs žemai moteriai. Jis mėgsta gėlių raštus medžiagose, pvz. įvairias mėlynų spalvų kombinacijas vilnonėse medžiagose.

Normal Hartnell salone šį rudenį dominavo vilnoniai rudens spalvų klasiški kostiumai.

John Cavanagh, airis, gamina rūbus Kento grafienei. Jo rinkinyje dominavo bronzinės spalvos. Vakariniuose rūbuose — žalios, vijoletinės ir neutralios.

Hardy Amies, karalienės siuvėjas, savo karjerą pradėjęs kaip pardavėjas, talentingas ne tik su adata, bet ir plunksna, Mėgsta juodą spalvą savo modeliams. Mezginius vakarinėms suknelėms ir škotišką vilną kostiumams. Jis tebesilaiko nusistatymo, kad kostiumai turi būti tiesių linijų ir klasiški. Tarp kitų jo mėgiamos tamsiai rudos ir rusvos spalvos.

Londonas panaudoja santūriai naujas mados tendencijas ir šio rudens madų parodos yra spalvingos ir turi daug originalumo linijose.

Elizabeth Arden, kanadietė, pradėjusi savo "imperiją" nedideliame Niujorko salone, yra tos nuomonės, kad moters privilegija yra būti tokio amžiaus, kokio ji atrodo. Ji galinti būti graži 15 ar 50 metų. Pagrindinės grožio sąlygos, esą sveikata, gyvas protas, inteligentinga savęs priežiūra. Greičiausia sendinąs nuobodulys. Įvairūs užsiėmimai, optimizmas padedą nugalėti laikrodį ir kalendorių...

Besikeičiant medžių lapams... vyksta pasikeitimai moterų plaukų spalvose, bei šukuosenose. Platininės blondinės užleidžia vietą rudaplaukėms ir juodaplaukėms. Plaukai rodo tendencijos ilgėti. Su tiesėjančiomis drabužių linijomis, moteriškumą akcentuoja šukuosena.

Namie ir virtuvėje

Sutrūkusį porcelaną gali sutaisyti pyroxilin cementu, kuris klijuoja beveik viską, išskyrus gumą.

Kepimo milteliai gali būti naudojami įvairiais būdais. Jais gali šveisti sidabrą, valyti dantis, nuimti krakmolą nuo proso, be to, šaukštelis sodos ilgiau išlaikys skintas gėles.

Šeimininkės gali pasitarnauti viena kitai atsiųsdamos "MŽ" redakcijai savo išmėgintus receptus, bei priemones, kurios palengvina darbą virtuvėje, ar apskritai namuose. Leiskite ir kitoms pasinaudoti savo patyrimais. "Neužvoškite šviesos po puodyne".

"VIENYBĖJE — GALYBĖ"!

TAUPYK

savo kredito koop. "PARAMA". Indėliai apdrausti. Augštos palūkanos. Darbo valandos: antradieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 9 val. v. Šeštadieniais 2-4 val. pp.

Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. Telefonas: KE. 3027.

SALAMANDER

GAUNAMA:

"ORBIT" 434 QUEEN STREET WEST — — Telefonas EM. 6-4572.

Naujausio modelio radijo aparatai ir įvairiausių rūšių iš Europos importuotos dovanos

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

Geriausios pasauly rūšies

AVALYNĖ

moterims -

vyrams -

vaikams

Norėdami pirkti ar parduoti nekilnojamąjį turtą kreipkitės į didžiausią lietuvišką įstaigą

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. OL. 6381

PASIRINKIMAS ĮVAIRIOSE VIETOSE IR ĮVAIRIŲ KAINŲ BEI STILIŲ NAMŲ, BIZNIŲ, ŪKIŲ, VASARVIEČIŲ IR KIT.

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 6381:

F. SENKUS,
V. PLIOPLYS,
P. BUDREIKA,
J. RINKEVIČIUS,
J. BALTAKYS,
BARCEVIČIUS,
B. POSIUS,
BERŽANSKIS,
B. KRIAUČELIŪNAS,

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 6381:

R. ŽULYS,
A. BLIUDŽIUS
S. JUCEVIČIUS,
A. PALECKIS,
P. KRILAVIČIUS,
J. KAŠKELIS,
J. KARPIS.

Turėdami rūpesčių dėl morgičių sutvarkymo ar įmokėjimo padidinimo, draudimo nieko neatidėliodami kreipkitės ir viską lengvai išspręsite šiai įstaigai tarpininkaujant. SKAMBINDAMI KLAUSKITE J. KARPIS.

Didelė naujiena norintiems pirkti farmas.

NEPAPRASTOS PROGOS SUSIDOMĖJUSIEMS TABAKO ŪKIAIS. KREIPKITĖS — NESIGAILĖSITE. TEL. OL. 6381.

PRIKLAUSOME TORONTO, ONTARIO, KANADOS IR TARPTAUTINĖMS REAL ESTATE SĄJUNGOMS.

Mann & Martel

REALTORS

1199 BLOOR ST. W., TORONTO. TELEF. OL. 8481

1. **Siūlome plačiausią namų pasirinkimą visame Toronte.**
2. **Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.**

$3.500 įmokėti, 8 nepereinamų k., plytų namas, alyva apšildomas, kietmedžio grindys, garažas, didelis kiemas. Bloor ir Grace raj.

$4.000 įmokėti, 8 kambariai ir 2 saulės kamb., vandeniu alyva apšildomas, dvigubas garažas, viena skola balansui iš 5% iki išsimokėsit. Tai vienintėlė proga pirkti namą tokiomis sąlygomis. Parkdale rajone.

$4.500 įmokėti, 6 kambarių šiurkščių plytų, atskiras namas, alyva apšildomas, kvadratinis planas, šoninis įvažiavimas, garažas. Randasi Baby Point rajone.

$12.500 pilna kaina, 6 kambarių, mūrinis, nepereinami kambariai, garažas. Bloor ir Dufferin rajone.

$21.900, 14 kambarių, tripleksas, atskiras, mūrinis, vandeniu apšildomas, garažas. Lengva išnuomoti, geros pajamos. Tai geriausias pirkinys Parkdale rajone.

$1.900 įmokėti, Bloor - Landowne, mūrinis, gerų plytų, 8 k., moderni virtuvė, kietos grindys, garažas.

$1.500 įmokėti, arti Barthurst, 6 k., mūrinis, vandeniu šildomas, lengvi mokėjimai.

$1.500 įmokėti, College - Ossington, 6 k. per du augštus, alyva šildomas, 2 garažai.

$2.900 įmokėti, Parkdale rajone, 8 k., mūrinis, 2 modern. virtuvės, labai gera vieta nuomavimui, įvažiavimas į kiemą.

$17.800 pilna kaina, Roncesvalles - Westminster, 9 k. atskiras, mūrinis, 2 virtuvės, 2 vonios, vieta garažui, vandeniu alyva šildomas.

$6.000 įmokėti, Bloor - Runnymede, mūrinis, atskiras, 7 k. per 2 augštus, dvi mod. virtuvės, 2 garažai, visi kambariai dideli.

Skambinti Ant. MIČIŪNAS Tel. OL. 8481.

Skambinti KUZMAS. Tel. OL. 8481.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAMS!
Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor rajonuose 6 - 8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų sutinka duoti gerą kainą su augštu įmokėjimu. Prašome skambinti dar šiandien!

SPORTAS

Prisikėlimo parapijos sporto klubo "Aušra" žinios

— Spalio 29-30 d. vykusiame stalo teniso rudens turnyre dalyvavo 26 žaidėjai. Vyrų grupėje I vietą laimėjo Pr. Gvildys — Vytis, II — V. Neimantas — Vytis, III — V. Augėnas — Aušra. Moterų grupūje: I vietą — S. Kasperavičiūtė — Vytis, II — M. Černauskienė — Aušra, III — A. Urbonaitė — Aušra.

— Greitu laiku prasidedančiame OTTL turnyre Aušrą atstovaus dvi komandos.

— Stalo teniso treniruotės pirmadieniais ir trečiadieniais. Dirbą popietinėje pamainoje treniruojasi dienos metu.

— Jaunučių stalo teniso treniruotės kasdien nuo 4 iki 6 val. v.

— Lapkričio 5 d. 5 val. pp. krepšinio komanda vyksta į Windsor sužaisti draugiškas rungtynes su Detroito Kovu.

— Spalio 30 d. įvyko pirmoji mergaičių krepšinio treniruotė. Sąryšy su greit prasidedančiu CYO Girls Basketball lygos turnyru, treniruotės vyksta kiekvieną dieną naujoje salėje nuo 4 val. pp.

— Lapkričio 12-13 dienomis saco sporto salės atidarymo proga rengia didžiulę sporto - jaunimo šventę su sportine, kultūrine ir menine programa. **T.P.**

Nauja Montrealio sporto klubo Tauras valdyba

Spalio 23 d. įvykusiame Tauro visuotiniame susirinkime išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Juozas Lukošević̆ius, vicepirm. Romas Bukauskas, sekr. V. Dikaitis, ižd. Jonas Šulmistras ir nariu organizaciniams reikalams bei parengimams Algis Aneliūnas.

Revizijos komisijon išrinktit A. Blauzdžiūnas, Juozas Piečaitis ir Romas Otto.

Nutarta šiame sezone dalyvauti su savo vyrų krepšinio komanda miesto B klasės lygoje Taip pat dalyvauti su vyrų ir jaunių krepšinio komandomis numatytose Kanados Lietuvių Krepšinio pirmenybėse.

Pavesta Z. Rudžiauskaitei suorganizuoti moterų kerpšinio komandą. Norinčios krepšinį žaisti, prašomos pas ją registruotis. Susirinkus atitinkamam skaičiui bus paskirtos dienos treniruotėms. **Tauras v-ba.**

ST. CATHARINES, Ont.

Nutarta rengti Lietuvių Dieną. St. Catharines ir Wellando apylinkių valdybos savo pasėdy nutarė pasiimti didelį darbą — surengti 4-ją Lietuvių Dieną. Kyla kaikurių abejojimų, kuriame mieste rengti. Galima Niagaroje, galima Wellande, galima St. Catharinėje. Skirtumo beveik nėra, nes vienas miestas nuo kito maždaug 10 mylių. Kaikas mano, kad, sakysime, rugsėjo 1. 2 ir 3 dieną Niagaroje yra turistų spūstis. Tokia spūstis, kad esą sunku su nakvynėm ir net restoranais — visur pilna. Wellande gi esą daug erdvės, o Niagara čia pat.

Tačiau daugumos širdys traukia į Niagarą...

Ką gi, sako, spūstis — vienas malonumas! Palauksime ką pasakys tie, kurie pasiėmė tą be galo didelį, bet puikų darbą ant savo pečių.

Ramovėnai užėmė lenkų salę. Ne kurijozas, bet tikras faktas. Užimti užėmė, bet už pinigus. St. Catharinėje ši salė viena iš didžiausių, o ramovėnams didelės salės reikia Lietuvos kariuomenės šventei paminėti. Tai ir užėmė. Juokais ne juokais, bet šventė tikrai visus labai domina. Atvyksta ir "Varpo" choras. Taip — visas "Varpo" choras į mažą St. Catharinę. Tas be abejo sutrauks visą pusiasalį tą dieną, nes tai bus viso pusiasalio didžiausias kultūrinis įvykis. Išgirsti puikų chorą mūsų kariuomenės šventės proga rengiamą šaunių ramovėnų.

Ir dar vienas svarbus dalykas: atvyksta su paskaita pulk. Pr. Saladžius. Žymus karys ir didelis visuomenininkas. Dabar gyvenąs Rochestery ir taip pat priklausąs Amerikos "Ramovei".

Po minėjimo, beabejo, įvyks pasilinksminimas, kurį gali suruošti ramovėnai gana gerai — kaip anais šauniais ir gerais laikais!

Streikas tęsiasi. Didelė dauguma lietuvių streikuoja greit jau lygiai du mėnesiai. Tai ne juokai, o streiko galo kaip ir nesimato.

Lietuviai perdaug nenusimena. Antros tėvynės vistiek prarasti negali. Yra pasiruošę juodai dienai. Todėl daugelis pasileido į laukus medžioti, kiti dar vis žuvauja. Šios rūšies sportui Niagaros pusiasalis puikiai tinka. **Vėtra.**

V. Rastenio paskaita. Lapkričio 12 d. Slovakų salėje, Welland ir Page gatvių sąkryžoje, specialiai atvykęs iš Niujorko Laisvės Komiteto Spaudos skyriaus tarnautojas, tautininkų veikėjas, Žurnalistų S-gos pirm. Vincas Rastenis, skaitys paskaitą: "Kuo galima prisidėti prie Lietuvos bylos gynimo".

Mūsų kova dėl tėvynės laisvinimo bei dėl tautos teisių yra didžiausia ir svarbiausia šios dienos problema. Kiekvienas lietuvis, turįs dar tautinė sąžinės, negali atbukti tokiam darbui. Kiekvienas privalo siekti ir ieškoti tinkamo kelio atsiekti tam mūsų tikslui. O tam yra vienintėlis kelias per vienybę. Pagal M. Krupavičiaus žodžius: "Surasti būdus visoms lietuviškoms srovėms sugyventi ir bendrai dirbti lietuviškąjį darbą". Tada tikrai mes laimėsime. Tad visi kviečiami atvykti ir pasiklausyti paskaitos taip mums aktualiu šių dienų klausimu.

Po paskaitos bus šaunus pasilinksminimas prie linksmos ir geros muzikos su skaniais valgiais ir užsigėrimais. Nepraleiskime šios retos progos mūsų apylinkėje. Paskaitos pradžia punktualiai 6 val. vak.

Dilgėlė.

— **Otava.** — Šių metų spalio 23 d. sukako 20 metų kaip Kanadą be pertraukos valdo liberalai. Nuo 1935 m. premjeru buvo Mackenzie King, o nuo 1949 m. yra St. Laurent. Iš Mackenzie King 1935 m. kabineto valdžioje bėra likęs tik vienas Howe, prekybos ir pramonės ministeris ir žemės ūkio min. Gardiner.

ŠVARA – GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujausiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

Specialybė: Cheminis valymas įvairių rūšių užuolaidų.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557

30 metų valymo patyrimas

A. MORKIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.

Pirmasis lietuvis Toronte REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board & National Association of Real Estate Boards.

TODĖL:

1. Didžiausias pasirinkimas namų ir biznių visuose miesto rajonuose su įvairiais įmokėjimais ir įvairiomis kainomis.
2. Parūpinamos paskolos su 6%.
3. Geriausios sąlygos morgičius sutvarkyti.
4. Įsitikinimui, — prieš perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę malonėkite paskambinti agentams:

F. JONYNAS, tel. OL. 8459, V. MORKIS, tel. OL. 8459,
V. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450, J. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

Teisininkas — Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

DĖMESIO!

Lietuvis Elektros — Radio Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:

europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE. 1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

GERIAU PAS LIETUVĮ, NEGU SVETIMTAUTĮ!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas.

PATARIMAI DUODAMI VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai

561 - 567 KEELE ST. **TEL RO. 9-4773**
1½ Block South of St. Clair **Namų tel. CE. 1-3444**
TORONTO, ONT. **Sav. G. KERAITIS**

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DĖDA NAUJAS APŠILDYMO KROSNIS:

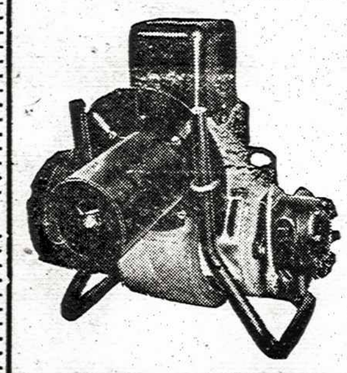

- ★ **Vandens ir oru apšildymo,**
- ★ **Paprastas ar "Air Conditionning",**
- ★ **Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.**
- ★ **Taip pat atlieka įvairiausius elektros instaliacijos darbus.**

Pigiausios kainos.

Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Išsimokėjimo sąlygos — 24 mėn. Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL. 8443 – OL. 8444

579 College St. (kampas Manning) OL. 2324, – OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

1. $7.000 įmokėti, 500 vietų kinas ir 4 butai susideda iš 14 kamb. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Pilna kaina tik $45.000. Vakarų Toronte.
2. $40.000 pilna kaina. 9 butų mūrinis, atskiras namas. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Bloor rajone.
3. $3.500 įmokėti. 200 akrų ūkis su modernišku inventoriu. Yra galimybių auginti tabaką. Pilna kaina $12.500. Maždaug 70 mylių nuo Toronto.
4. $5.000 įmokėti, 10 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Kaina $18.500. Parkdale rajone.
5. $4.000 įmokėti, 10 kamb. per du augštus. Mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.
6. $20.000 pilna kaina. 8 kamb. per du augštus. Rusholme Rd. rajone.
7. $20.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas Bloor - Runnymede rajone.
8. $5.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Bloor - Clendenan rajone.
9. $22.000 pilna kaina. 9 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Labai geram stovyje. Indian Rd. - Bloor rajone.
10. $1.500 įmokėti. 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, alyva šildomas, garažas. Dovercourt Rd. rajone.
11. $2.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, apie 10 metų senumo. St. Clair - Caledonia Rd. rajone.
12. $10.500 pilna kaina. 5 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas. Rusholme Rd. - Bloor rajone.
13. $1.000 įmokėti. 8 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas, pilnas rūsys. Naujos kietmedžio grindys. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Dovercourt Rd. rajone.
14. $1.500 įmokėti. 5 kamb. mūrinis namas, garažas, gerame stovyje. St. Clair - Caledonia Rd.
15. $1.600 įmokėti. 7 kamb. mūrinis namas. Labai gerame stovyje, didelis kiemas ir įvažiavimas. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Dundas - Runnymede rajone.
16. $2.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas, alyva šildomas. Bloor - Ossington rajone.
17. $14.000 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis namas. 2 mod. virtuvės, alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.
18. $3.000 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas. Vandeniu - alyva šildomsa. 2 mod. virtuvės. Bloor - Dufferin rajone.
19. $3.500 įmokėti. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas. College - Dufferin rajone.
20. $3.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas, mod. virtuvė, garažas, didelis kiemas. Bloor-Montrose rajone.
21. $15.700 pilna kaina. 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, mod. virtuvė, garažas, privatus įvažiavimas. Glenholme - St. Clair rajone.
22. ...16.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis namas. 2 garažai. Viena skola balansui. Dufferin - Bloor rajone.
23. $3.000 įmokėti. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Pilna kaina $16.500. Gilmour - Annette rajone.
24. $5.000 įmokėti. 7 kamb. amerikoniškų plytų, mūrinis, atskiras namas. 2-jų metų senumo. Vandeniu - alyva šildomas. Didelis kiemas. Bloor - Montrose rajone.
25. $18.000 pilna kaina, 7 kamb., mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Armadale - Bloor rajone.
26. $18.900 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas. Vandeniu - alyva šildomas. Annette - Runnymede rajone.
27. $5.000 įmokėti, 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, garažas, didelis kiemas. Beatrice - College rajone.
28. $7.000 įmokėti, 7 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, 2 garažai, St. Clair rajone. Viena skola balansui.
29. $3.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, alyva I amodiš ,2s5 nis namas, alyva šildomas, 2 virtuvės, garažas. Shaw - Bloor rajone.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokėjimais namų, kurių dėl vietos stokos neįmanoma paskelbti.

V. JUČAS OL. 8444

D. KAROSAS OL. 8443

V. PALIULIS OL. 2324

R. KUPREVIČIENĖ OL. 8443

J. BUCANTAS OL. 8444

P. DAMBRAUSKAS OL. 8443 Namų tel. RO. 9-6198

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. ME. 2471

Perkant ar parduodant betkokią nekilnojamą nuosavybę, paskambinkite į šią lietuviams gerai žinomą firmą. Sukeliami morgičiai bei sudaromos paskolos labai mažu procentu. Turime didelį pasirinkimą namų, biznių, farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

DELAWARE - BLOOR,
6 gerų kamb., tikro mūro, gerai išlaikytas, 2 modernios virtuves, alyvos šildymas, vieta garažui.

BUTCHER & GROCERY,
$5.000 įmokėti, labai gero mūro, 6 gražūs kambariai ir gerai įrengta krautuvė, karšto vandens šildymas, dvigubas garažas. Metinė apyvarta apie $30.000.

BLOOR - ST. CLARENS,
$2.500 įmokėti, labai gero mūro, visai atskiras, 7 gražių kamb. per 2 augštus, moderni didelė virtuvė, labai geras rūsys, alyvos šildymas, garažas.

INDIAN RD. - GRENADIER RD.,
$5.500 įmokėti, 10 didelių kamb., visai atskiras, labai gero mūro namas, 2 modernios virtuvės, 2 po 4 gab. tualetai, vandeniu alyva šildymas, vieta garažui.

GEOFFREY - INDIAN RD.,
$6.000 įmokėti, visai atskiras, 11 didelių kamb, gero mūro, vandeniu alyva šildomas, 4 mod. virtuvės, 2 toiletai, gražus kiemas, garažas. Kartu eina 4 elektr. krosnys ir baldai antrame augšte.

INDIAN GR. - HOWARD PK. AVE.,
$6-7.000 įmokėti, 14 gražių kambarių, visai atskiras, gero mūro, su dvigubu sklypu, vandeniu alyva šildomas, 4 geros virtuvės, garažas su priv. įvažiavimu. Labai geras pirkinys.

PACIFIC - BLOOR,
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, alyva šildomas, išilginis planas, 2 modernios virtuvės, kietmedžio grindys, prašoma kaina $13.500, skubus pardavimas.

OAKWOOD - ST. CLAIR,
$3.000 įmokėti, 8 kambarių, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vandeniu alyva šildomas. 4 dalių vonia plius prausykla rūsyje, dvigubas garažas su šoniniu įvažiavimu ir ekstra sklypas 25 iš 120 pėdų priklauso namui.

CONSTANCE - RONCESVALLES,
$5.000 įmokėti, 9 kambarių, atskiras mūrinis namas, vandeniu - alyva šildomas, moderni virtuvė, dvi vonios, kvadratinis planas, kietmedžio grindys, dvigubas garažas, vienas iš geresnių namų tame rajone. Greitas užėmimas, savininkas išvyksta.

HAVELOCK ST.,
$3.500 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis namas, išilginis planas, alyva šildomas, dvi virtuvės, kietmedžio grindys, netoli parko.

WILLARD - BLOOR,
$5.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, alyva šildomas, kietmedžio grindys, garažas su šoniniu įvažiavimu.

LAKE SHORE RD.,
Benzino stotis, restoranas ir 6 butų apartamentas susidedantis iš 24 kambarių, ekstra didelis sklypas, puiki vieta, geros pajamos, parduodama dėl senatvės.

P. MALIŠAUSKAS
Bus.: ME. 2471, Res.: KE. 7425

P. KERBERIS
Bus.: ME. 2471 - - Res.: LL. 1584

Visais morgičių reikalais kreipkitės į

ACTIVE MORTGAGES SALES BROKERĮ

Vl. Andrijauskas

Telef. RO. 2-3415

MEDŽIAGOS — VAISTAI — MAISTAS Į VISUS RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS

Muitas ir visi primokėjimai atliekami čia. Garantuotas pristatymas.

JANIQUE TRADING CO.

CENTRINĖ ĮSTAIGA: 835 Queen Street W., TORONTO, Telefonas EM. 4-4025.

SKYRIAI:
WINNIPEG, Man., 677 Main St. Telefonas 927695.
HAMILTON, ONT., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264.
ST. CATHARINES, Ont., 198 King St., Tel. MU. 2-6796.
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St. Tel. No. 23839.
BUFFALO, N.Y.,USA, 1162 Broadway, Tel. FI. 1272,
WINDSOR, Ont. 439 Mercer St., Tel. CL. 6-3866.
CLEVELAND, Ohio, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH. 1-5547.
ir kitose vietose.

V. VASIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

872 BLOOR ST. W., (prie Ossington), TORONTO. Tel. ME. 4605

Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board

BLOOR - DUFFERIN, $1.500 įmokėti, 5 kambariai, atskiras, šoninis įvažiavimas, 2 garažai.

BLOOR - LANSDOWNE, $2.000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, didelis kiemas ir 2 garažai.

PARKDALE, 7 labai dideli kambariai, atskiras, vandeniu alyva šildomas, sklypas 69 iš 150, geras pirkinys, įmokėti $7.000.

BLOOR - OSSINGTON, naujas 2-jų butų po 5 kambarius namas, didelis kiemas ir garažai, įmokėti $5.900.

HIGH PARK, 7 kambariai, gero mūro, alyva šildomas, įmokėti $3.000.

COLLEGE - RUSHOLME RD., naujas 6-šių atskirų butų pastatas, didelis kiemas ir garažai, geras pirkinys.

RUSHOLME RD., 9 labai dideli kambariai, 2-jų augštų, atskiras, ekstra butas rūsyje, vandeniu alyva šildomas, labai didelis kiemas ir 2 garažai, įmokėti $7.500.

HIGH PARK, 18 butų apartamentas ir garažai, geros pajamos, žemas įmokėjimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statybams.

Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu ME. 4605

V. VASILIAUSKAS

Scenoje viena, gyvenime kita

Anglijos spauda stebisi nauju ukrainiečio Aleksandro Korneičiuko veikalu "Sparnai", kurio turinys ir įdomių scenų vertimas, buvo pirmiausia paskelbtas Oxfordo universiteto leidžiamame žurnale "Soviet Studies" (sausio nr.). Anglų liberalų "The Manchester Guardian" korespondentas (savo laiku gyvenęs Maskvoje) Aleks. Werth taip pat tą veikalą aptaria rugp. 18 d.

Sakoma, Korneičiukas komunistų laikomas tam tikru "udarniku", kada reikia scenoje iškelti kurią nors sovietų gyvenimo neigiamybę. Pavyzdžiui, tikima, kad pats Stalinas 1942 m. pataręs Korneičiukui parašyti veikalą, kuriame būtų pajuokta "seno bambatieriaus" rūšies generolas, kuris galvoja mūšius laimėti vien rusų kariuomenės pasiaukojimu bei drąsa, iškelti naujesnio tipo karo vadą, kuris, prieš priešą puldamas, nuodugniai ištiria šio strategiją, taktiką, apsiginklavimą, susigrupavimą ir pan. Sakoma, Stalinas norėjęs švelniai bakstelti savo seniems generolams Timošenko, Budenyj ir Vorošilov ir iškelti naujesnius Žukovą, Vasilevskį, Rokossovskį. Pirmieji, ištikrųjų vos karo nepralaimėjo, o kiti nuvedė į Berlyną. Korneičiuko pagal užsakymą parašytas "Frontas" buvo pradėtas vaidinti tik prieš kovas ties Stalingradu. Maskvoje vyriausią rolę paėmė vienas geriausių aktorių — Moskvinas.

Dabar, turbūt, pagal kitą panašų užsakymą Korneičiukas parašė "Sparnai", parinkdamas vardą, kuris, kaip "Soviet Studies" žurnalas sako, primena iškilimą, skridimą kur tai pirmyn. Veikalas pavaizduojąs kovą tarp komisaro Dremliugos (rusų kalboje "dremliu" reiškia "sapnuoju, miegu), netikusio tinginio bei biurokrato, ir naujai rajonui paskirto komunistų partijos vado pirmininko Romodano. Viskas vyksta Ukrainoje. Dremliuga savo netikumu gerokai apardęs savo rajono žemės ūkį bei kolchozus. Romodanas viską ištaiso.

Štai viena scena tarp Romodano ir Dremilugos:

Romodan: Karas, karas. Tu vis kalbi apie karo vaisius, lyg tai jis būtų kaltas dėl visos čia matomos suirutės. Geriau pasakyk, kiek karvių pernai badu nudvėsė?

Dremliuga: Apie 4.500.

Romodan: Nekalbėk man — "apie". Sakyk, kiek ištikrųjų.

Dremliuga (pašaukia savo padėjėją): Pilypai! Ei, Pilypai! Tu viską gerai atsimeni. Kiek karvių pernai pas mus padvėsė?

Pilypas: 5.410 karvių, 6.520 kiaulių, o apie avis šnekant...

Dremliuga: Užteks, Pilypai. Aš klausiau tik apie karves.

Štai scena pasikalbėjimo tarp Romodano ir trečiojo sekretoriaus rajono ispolkomo, Ovčarenko, norinčio vis, kad ir avis būtų sveika ir vilkas sotus, o jo kailis nepaliestas.

Romodan: Kodėl karvės tiek mažai pieno duoda?

Ovčarenko: Kalbant apie karvių bergždumą, reikia pastebėti, kad pagal mūsų didįjį Sovietų mokslo vyrą Pavlovą...

Romodan: Žinau, žinau, tas puiku. Visi žinome, kad Pavlovas buvo didelis mokslo vyras ir panašiai. Bet, mano mielas drauge, visai nėra reikalo pilvu šliaužti prieš Pavlovą kiekvieną syk, kada tik užeina kalbos apie karvę. Jei, Pavlovą gerbdamas, kiekvieną sykį duosi galva į grindis, dalykas baigsis tavo galvos subirėjimu. Daug išmintingiau sušaukti melžėjas ir jų paklausti.

Trečiame akte scena kur Ovčarenko duoda pranešimą mašinų - traktorių stotelėje:

Ovčarenko: Prie komunizmo, darbas bus padalintas. Savo pagrindiniame veikale "Komunizmo pagrindai" draugas Nudnikas giliai išnagrinėjo principus, kuriuos susekė tolregys marksizmo kūrėjas Karolis Marksas (skaito): "Prie komunizmo žmogus nebekentės kapitalizmo šašų..."

Sena moteris: Šašai? Kas jų priežastis, sakai?

Ovčarenko: Prašau klausimus pateikti vėliau... Prie komunizmo pranyks visi praeities blogumai: pavydas, godumas, išnaudojimas. Nebus prekybos pinigais. Nebus valstybės. Nebus kariuomenės. Nebus...

Korovajus (kolchozininkas): Draugas kalbėtojau, dovanokite už paskaitos pertraukimą, tačiau, norisi paklausti, kas gi prie komunizmo bus?

Ovčarenko: Nesuprantu tavo klausimo prasmės.

Korovajus: Na, kaip bus su darbo dienomis?

Sena moteris: Ištikrųjų. Kiek bus mokama?

Ovčarenko: Prie komunizmo nebus darbo dienų.

Sena moteris (nustebusi): Nebus darbo dienų?

Korovajus: Tai kas tada bus?

Ovčarenko: Bus tam tikras būdas patenkinti žmonių reikalus.

Korovajus: Kaip šitas būdas bus išmokamas: svarais ar pinigais?

Jaunas traktorininkas: Ar bus užtektinai gražaus, melsvo audeklo eilutei prie komunizmo?

Kolchozininkė: O kaip bus su girtuokliais?

Balsas publikoje: Jiems degtinė bus veltui... V.

— **Teheranas.** — Sovietų protestą dėl prisidėjimo prie Turkijos - Irako sutarties Iranas atmetė kaip nepagrįstą.

.. ŠYPSENOS ..

Katra kalbesnė

Prie bokalo alaus du vyrai susiginčijo, kurio žmona kalbesnė. Pagaliau vienas sako:

— Maniškė sekmadienį buvo gegužinėje, tai dabar jau net neprakalba, visai užkimo, liežuvis sustingęs.

— Tai nenuostabu. Manoji po atostogų grįžo net nudegusi saule.

— Tai tau! rado kuo stebėtis. Ir aš saule nukepiau.

— Taip, bet ji nudegė liežuvį, kad net nusilupo...

Dangiški mastai

Šykštus žmogelis pateko į dangų. Besipasakodamas savo gyvenimą šv. Petrui jis prisiminė, kad jam skolininkai negrąžino 5.000 dolerių.

— Tai menkniekis, — sako šv. Petras. — Dangišku mastu matuojant, tai tik 1 centas. O minutė dangišku mastu tai 100.000 metų...

Žmogelis kurį laiką pagalvojo, pagalvojo ir sako:

— Paskolink man 1 centą.

— Palauk vieną minutę, — pasakė šv. Petras ir nuėjo barškindamas raktais kitų durų apžiūrėti.

Galėtų būti blogiau

— Jonuk, kaip čia yra, kad tu mokykloje pats paskutinis mokinys iš visų 30 mokinių

— Taip, tėveli, labai gaila, bet galėtų būti dar blogiau.

— Kaip tai blogiau?

— Nagi klasė galėtų būti didesnė...

Tas vargšas turi viską žinoti

Teisme vyksta byla dėl margarino sudėties klastojimo. Kaltinamojo gynėjas sako:

— Ar tamsta, Pone Teisėjau, nusimanot maisto produktų chemijoje?

— Man juk nereikia. Tam ir pakvietėm ekspertą, — atsako teisėjas.

— O tamsta ar nusimanote apie įstatymų kodeksą? — advokatas klausia eksperto chemiko.

Kai tas atsako neigiamai, advokatas tęsia:

— Taigi, matote, ponai. Vienas iš jūsų nenusimanote chemijoje, antras apie įstatymus. O vargšas mano ginamasis turi viską žinoti...

Pamokoje

Mokytoja aiškina vaikučiams, kad kambarius reikia vėsinti atidarant langus. Maža mergytė ėmė šaipytis. Mokytoja klausia:

— O kaip daro tavo mamytė?

— Kai jai karšta, ji vėsinasi alum, — atsakė.

Protingas patarimas

— Mama, aš noriu naujos suknelės. Gal tu galėtum tėtį paprašyti man pinigų?

— Dukrele, pratinkis dabar prašyti tėtį, kad ištekėjus geriau drįstum vyro paprašyti.

Anatomijos pamoka

— Kokio ilgio turi būti žmogaus kojos, atsižvelgiant į proporcingą normalaus ūgio liemenį? — klausia profesorius studentą.

— Kad siektų žemę, pone profesoriau, — atkerta tiksliai studentas.

Nevisai taip

Susitinka dvi poniutės. Kaip ir pritinka, ima gėrėtis viena antros palaidinukėm.

— O, kokia graži!... Iškirpinėta tautiniais motyvais...

— Ne! — atkerta nedrąsiai antroji. — Tai kandžių darbas...

Argi taip?

Neseniai mirusiojo didžiojo mokslininko Alberto Einšteino buvo paklausta, koks moderniosios chemijos didžiausias išradimas, turįs labiausiai įtakos mūsų laikams.

— Moterų galvom dažyti dažai, — pareiškė profesorius.

Paieškojimai

Adolfą Milevičių, kilusį iš Šiaulių, paskutiniu laiku norėjusį vykti iš Anglijos į JAV, prašo atsiliepti El. Juknevičienė - Danielytė, 1031 ollege St., Toronto, Ont.

Lilija Ukrinaitė, gim. 1929 m. Klaipėdoje, iki 1955 m. pavasario dirbusi Otavoje Gen. Hospital, prašoma atsiliepti Liet. Gen. Konsulatui Toronte — 11 Grenadier Hights.

Vytautą Korsaką, Vincą Kvetulaitį ir S. Liaudinską, atvykusius į Kanadą iš Kassel - Mattenberg stovyklos prašo atsišaukti G. Kupčinskas — c/o A. Lapėnas, RR 1, Vittoria, Ont.

VENGRAVA

(Atkelta iš 2 psl.)

rėjo narių daugumą. Už juos, be abejonės balsavo ir vengraviečiai, nes, daugelio jų tuometiniu pasakymu, jie nenorėjo, kad valdžioj būtų bedieviai, taip lygiai nei vienas iš jų netikėjo anuometiniams kairiųjų plakatams, kad kada nors kunigai... žmonėmis artų...

Visi jie buvo daugiau ar mažiau religingi ir tikintys kaimo žmoneliai. Visi jie jautė pareigą sekmadieniais paėjėti smėliu nubarstytu kaimo keleliu iki Vidiškių bažnyčios ir išklausyti šv. Mišių. Taip lygiai visi jautė neatleidžiamą pareigą prieiti velykinės, kalėdinės ir kitokiu laiku išpažinties. Visi, eidami sekmadieniais pro kaimo sodybose stovinčius kryžius keldavo augštai kepures, o moterys lenkdavo galvas ir pagarbindavo Kristaus kančią. Kiekvienas kaimo žmogus, praeidamas lauke pro dirbantįjį, nepraeidavo nepasakęs "Padėk, Dieve" arba, užėjęs į kaimyno trobą ir radęs valgant — "Skalsink, Dieve".

ACH, KAIP MIELA,
BET KARTU IR GRAUDU
TAI PRISIMINTI...

Pateikiu šias smulkutes nuotrupas iš mano atsiminimų gimtojo kaimo aplinkumos. Kartais žmogus norėtum būti sakalu ir praskristi nors pro šalį gimtųjų namų, kad pamatytum mažystėj išbėginėtus takelius, pakluonėj augantį beržą...

Kai širdį suspaudžia sunkus Tėvynės ilgesys, kai vaizduotėj tarytum ekrane pamatai savo numylėtą gimtąjį kraštą su pakrypusiais pakelėse rūpintojėliais, kai užgirsti paslaptingą Lietuvos giriu ošimą ir upių, upelių čiurlenimą, prisimeni ir gimtąjį kaimą ant Šventosios upės kranto, kur mažas būdamas drugelius gaudei ir pilis statei... Kaimelis, atrodo, stovi tarytum susidūmojęs, medžiuose paskendęs ir laukia mūsų sugrįžtant, tolimuosna pasaulio kampeliuosna nuklydusių, bebėgant nuo žiaurausiojo priešo bolševikų...

Taip besvajodamas, tarytum pamatai žilaūsį dėdę, įsisėdusį vežėčiosna, plūgą ir akėčias įsikrovusį, dardant galūlaukėn, savo prakaitu aplaistytos žemės purenti, pamatai ir vaikučius bežaidžiančius pakluonėj ant pievutės, prisimeni ir savo mažystės dienas...

Netoliese užgirsti ir senutę mamą, Sakėno upely baltinius velėjant. Ach, kaip tas viskas pasakiškai gražu, kaip širdžiai miela...

Ir kada, Gimtasis Kaime, priglausi vėl mus po savuoju sparnu? Kada žiaurusis vampiras ištrauks savo plėšrius ir kruvinus nagus iš tavojo kūno ir kada mes grįžę vėl galėsime gydyti tavąsias žaizdas?...

Dr. M. KOSOWSKI

Eilę metų dirbęs Berlyno ir Paryžiaus universiteto klinikų gimdymo skyriuje.

Moterų ligų ir NEVAISINGUMO gydytojas

atidaro naują kabinetą

611 BLOOR ST. W.
(kampas Palmerston)
Toronto
Tel. LL. 7434
susitarti iš anksto telefonu.

Pirmaujanti Kanadoj rūbų nuomavimo firma

FREEMANS

FORMALŪS RŪBAI visoms progoms.
PASKUTINĖS MADOS su visais priedais.

Pasiūti kad tiktų kaip ir jūsų nuosavi.

NAUJAI SUMAŽINTOS KAINOS.

556 Yonge St. at Wellesley
Tel. WA. 2-3270.
256 College St. at Spadina
Tel. WA. 2-0991.

Valau fotelius

IR ĮVAIRIAUSIUS KILIMUS,

taip pat išimu rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus.

SKAMBINTI ME. 4973.

P. KARALIŪNAS.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms!

Vandos Žukauskienės MOTERŲ KIRPYKLOJE

Pusmetiniai garantuojami

Šukuosenos pritaikomos kiekvienai individualiai.

ARTISTIC BEAUTY SHOP
Tel. KE. 4731.
219 Roncesvalles Ave,. Toronto

LIETUVIŠKA

moterų kirpykla

JANETS BEAUTY SALON

407 Roncesvalles Ave.
prie Howard Park Ave.
Toronto.
Tel. OL. 6415.
Sav. I. VILIŪNIENĖ

Radio-Televizijos Technikas
J. STANIONIS

Taisau radijo, televizijos aparatus, patefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val.
ME. 5142.
115 Montrose Ave., Toronto.

VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.

V. JUŠKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
251 LAUDER AVE., LL. 7714
Toronto

VYRŲ ir MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAI
S. V. BARTUSEVIČIAI

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų. Ponioms ir panelėms suknutės pagal naujausią madą ir pigiausiomis kainomis.
66 STAFFORD ST., Toronto.
Telef. EM. 2-2705.

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!
Vaškas, šepečiai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ
Siuvėjas
A. BERESNEVIČIUS

Didelis pasirinkimas importuotų medžiagų moterų ir vyrų kostiumams ir paltams. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis.
1299 DUNDAS ST. W. TORONTO
Tel. LL. 3222.

DĖMESIO!
Lietuvio IGNO ASTRAUSKO
batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir platous EE—EEE dydžio.
1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE. 3881

Dr. M. Arštikaitytė
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
167 College, kambarys 9.
Tel: įstaigos: WA. 1-3584,
Namų: WA. 3-5555.
Toronto

Dr. Aleksas Valadka
1081 BLOOR ST. W.
(prie Dufferin)
Telefonas ME. 2933.

priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak. Ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 1 val. pp.—3 val. pp.

Rentgenas pagal susitarimą.

Dr. A. Pacevičius
Gydytojas ir Chirurgas
NAUJAS KABINETAS
280 Roncesvalles Ave.
Telefonas OL. 4778.

Priėmimo valandos: 11-1 val. p.p.; vakarais nuo 6-8 val. vak.; trečiadieniais ir šeštadieniais 11-3 val.—p.p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. Jonas Yčas
Gydytojas ir chirurgas
1390 DUNDAS ST. W.
(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)

Priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir 6.30-8, šeštadieniais 2-4. Kabinetas uždarytas trečiadeniais. Kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas LO. 1794
Toronto

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
Baigęs universitetą Vokietijoje ir Kanadoje
345 BLOOR ST. WEST
(kampas Bloor ir Huron gatvių)
TORONTO
WA. 3-2003
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir nuo 2-9 val. vak. (pagal susitarimą).

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą
1082 BLOOR W., TORONTO 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

DANTISTAS
Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadieniais, ketvirtadieniais priima tarp 7-9.
386 Bathurst St., Toronto
Tel. EM. 4-6515

Seymour Hermant
ADVOKATAS, NOTARAS
ir tt.
Suite 410
394 Bay St., Toronto, Ont.
Telef.: EM.4-9912
arba EM. 4-8532.

JEFFERY, JEFFERY & FROST
Advokatai, Notarai
371 BAY ST., Toronto
Telef. EM.6-5255
Prašoma kreiptis į
N. ČEPULKAUSKIENĘ

James B. Trotter,
B.A.
Teisininkas, advokatas, notaras.
Įstaiga: 220 Roncesvalles Ave.
Tel. LA. 0846.
Buto tel. RO. 6-2944
Toronto.
Priimama susitarus iš anksto.

GEORGE BEN, B.A.
teisininkas — advokatas ir notaras.
Kalba slavų kalbomis.
1147 Dundas St. W., Toronto
Telef.: OL. 8431 ir OL. 8432.

A. STANČIKAS
Baigęs National Radio Institute Radio ir televizijos skyrių.
TAISAU
RADIO APARATUS
Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltui.
Darbas garantuotas.
Prašau skambinti ME. 1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. ryto.

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN
B.A., M.D., L.M.C.C.
Gydytojas ir chirurgas
Priėmimo valandos: 10 - 12 val., 2 - 4.30 val. ir 7-9 val. vak.
606 BATHURST STREET
Toronto.
Telefonas KE. 4323.

Dr. L. SIMON
Odos ir veneros ligų specialistas.
3 Spadina Rd., Toronto
(Bloor - Spadina kampas)
Darbo valandos: 10-12 ir 3-7 pp. arba pagal susitarimą.
Tel. WA. 1-6614 arba WA. 2-8015

Dr. K. Žymantienė
GYDYTOJA ir CHIRURGĖ
1393 DUNDAS ST. WEST
Toronto
(tarp Gladstone ir Rusholme)

Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1-3 ir nuo 6-8 val. p.p., šeštadieniais nuo 11-2 val. p.p., kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas OL. 6851

Dr. John REKAI
Chirurgas ir akušeris
Dr. Paul REKAI
Vidaus ligų specialistas, X RAY (Rentgenas)
219 St. Clair Ave. W., Toronto
Susitarti telefonu WA. 3-2395

Dr. F. Tickett
Gydytojas ir chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef. EM. 8-3754

Dr. Chas. OKUN
DANTISTAS - CHIRURGAS
838 Dundas St. W. Toronto
kampas Euclid Ave.
Priima vakarais pagal susitarimą.
Telef. EM. 8-9822

Akių specialistas
M. STEFANUK
(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga
BATHURST MEDICAL BUILDING
312 Bathurst St. Telef. EM. 3-6373
(at Dundas)

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY. R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išgydo akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Telef. WA. 1-3924

OKULISTĖ
B. BEJNAR - BUKOWSKA
dirba nuo 1944 metų.
94 LAWS ST., TORONTO
(prieš 3146 Dundas St. W.)
Telefonas RO. 7-0052
Priėmimo val.: 10 ryto iki 9 vak., sekmad. ir šventad. nuo 2-4 val. popiet.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: EM. 3-7461
Telef. namų: BE. 3-0978

Bernhard & Scott
Advokatai, Notarai
Bendroje įstaigoje dirba
Ant. Liudžius
buv. advokatas Vilniuje,
Tremtinių Reikalams Teisių patarėjas.
73 Adelaide St. W., Toronto
Suite 436
Lietuviškai kalbančius prašoma kreiptis: pirm. ir treč. 6-8 v.v.; antr., ketv. ir šeštad. 10-1 va. p.p.
Office EM. 6-5679. Res. LO. 5613.

Calvert PASTABOS

Kanadiečiai sako "Hello"

Manoma, kad šis žodis kilęs iš angliško "būk sveikas". Senas anglų sveikatos linkėjimas — "hello" — turbūt labiausiai paplitęs žodis pasaulyje. Kanadiečiai vartoja šį žodį atsakydami telefonu arba neoficialiai sveikindamiesi

Calvert DEGTINĖS VARYKLOS,
Amherstburg, Ontario.

Margis Vaistinė
408 RONCESVALLES AVE.
(kampas Howard Park Ave.)
Nuomojam vaikų svarstykles — $1.00 mėnesiui.
Metamorfoza kremas šlakams — $1.35 už 4 uncijas.
Trejos devynerios — $1.50 dėžutė. RICHTER ARBATA.
PERSIUNČIAM VAISTUS Į LIETUVĄ IR Į VISUS S.S.R.S. KRAŠTUS.
Skubiai paimame receptus iš namų ir pristatome vaistus veltui.
Skubiam pristatymui į namus
Telefonas LL. 1944
Jonas V. Margis, Phm. B.

STANLEY SHOE STORE
Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs: EE—EEE
1438 Dundas St. W. Toronto
prie Gladstone

Savi pas savus!
Auto mašinų mechaniniai darbai, sulankstymai ir dažymas atliekami kvalifikuotų mechanikų greitai ir sąžiningai.
Dufferin Garage
1423 DUFFERIN ST., KE. 6149.
Sav. V. DUNDYS

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Iškilmingas mirusiųjų prisiminimas Visų Šventųjų vakarą 7.30 val. vakarinės mišios, po to prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo maldos už mirusius. Trečiadienio rytą gedulingos šv. Mišios nuo 6 val. iki 8.30 val. Paskutiniosios pamaldos Vėlinių dieną 10 val. ryto, prisimenant visus iš šios bažnyčios palaidotus mirusius. Vėlinių vakare 7.30 val. rožančius.

— Keturiasdešimt valandų adoracijos proga daug tikinčiųjų priėmė Sakramentus.

— Šį penktadienį, lapkričio 4 d. 7.30 val. laikomos vakarinės šv. Mišios.

— Pasibaigus spalio mėnesiui vakarinės pamaldos įvyks tik sekmadieniais 7 val. vak. Šios vakarinės pamaldos jungiamos su konferencija.

— Šią savaitę parapijos kunigai vizituoja šias gatves: McKenzie Cres., Rusholme Rd., Gladstone, Dufferin ir Coolmane.

— Penktadienio vakaras parapijos salėje rezervuotas lietuviams skautams.

— Už a.a. Bruno Vaičiūno vėlę jo mirties dienai prisiminti gedulingos pamaldos laikomos ketvirtadienio rytą 8 val. ir penktadienio vakarą 7.30 val., o už a.a. Prano Lastausko — šeštadienį 8.30 val.

— Sutuokti: Kazys Laurinaitis ir Adelė Kulinskaitė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Visą lapkričio mėn. kasdien 7 val. ryto pamaldų salėje laikomos šv. Mišios už mirusius parapiejičius ir tas sielas, kurios pavedamos tai šv. Mišių aukai.

— Padėką reiškiame sol. S. Vaišalaitei už giesmes praeitą sekmad. 11 val. pamaldų metu.

— Šį sekm. 9 val. šv. Mišios skiriamos tretininkams. Įvilktuvės ir susirinkimas nukeliamas į lapkričio 20 d.

— Mokslevių chorelio repeticija sekmadienį tuoj po 11 val. šv. Mišių. Visi užsiregistravę į chorą turi dalyvauti.

— Lapkričio 10 d. 7.30 val. v. klebonijos patalpose įvyks PBR Mot. Būrelio narių susirinkimas. Visos narės ir prijaučiančios kviečiamos dalyvauti.

— Parapijos bazaras įvyks lapkričio 18 ir 19 dienomis. Sąryšy su bazaru lapkričio 12 d., klebonijoje rengiamas fantų lietus su arbatėle. Klebonijos patalpos bus atviros nuo 4 val. pp. visiems lankytojams. Kas dar nepaaukojo bent vieno fanto, maloniai prašomi pasinaudoti proga ir kartu aplankyti sporto turnyrą, kuris tuo metu vyks naujoje salėje.

— Geriausia proga prisidėti prie statybos — platinti automobilio "Mercury" loterijos bilietus.

— Ateinančią savaitę lankysime parapijiečius sekančiose gatvėse: High Park Ave., Pacific Ave., Aziele St., Medland St. ir Oakmount Rd.

— Moterystės sakramentą priėmė Jonas Graibus ir Elena Lukaitė.

— Pakrikštyta Marija Audronė Dobrovolskytė.

— Prisikėlimo bažnyčios ir vienuolyno fundatoriai: Dubinskas E., Jakubauskas S., Martynaitis J., Petrauskas J. A., Šelmys A. E., Šėškus L. A., Slabokas S. ir Stanulis S.

Redeemer liuterionių bažnyčioje, Bloor St. W. ir Indian Rd. kampe, lapkričio 6 d., 1.30 val. pp., lietuvių pamaldos. Pamokslas reformacijai paminėti tema: Žmogus pateisinamas tikėjimu ir darbu. **Kun. dr. M. Kavolis.**

Lietuvaitės pasirodo

Loretto College School, kurioje mokosi per 20 lietuvaičių, šiemet suruošė Jungtinių Tautų Dieną. Kadangi visa mokykla nesutelpa mokyklos salėje, tai šventės programa vyko per dvi dienas — pereitos savaitės ketvirtadienį, trijų augštesniųjų, o šį pirmadienį dviejų pirmųjų klasių. Mokyklos vadovybei pageidaujant dauguma mergaičių susirinko į minėjimą tautiniais kostiumais, viena klasė paruošė specialią programą — lėlių teatro vaidinimą, o lietuvaitės pasiūlė programą papildyti dar savo tautiniais šokiais. Taip ketvirtadienį buvo pašoktas Lenciūgėlis, o pirmadienį Kalvelis. Pasirodymui mergaitės pasiruošė pačios po pamokų pasilikdamos parepetuoti. Jokios kitos mergaitės su savomis programomis nepasirodė.

Tenka priminti, kad šv. Juozapo augštesniosios mokyklos mergaitės lietuvaitės taip pat neretai pasirodo su lietuviškais tautiniais šokiais mokyklos koncertų programose.

Gražu, kad tautinės ambicijos nemiršta mūsų jaunimo tarpe.

APYLINKĖS TARYBOS RINKIMŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS

Apylinkės Tarybos Rinkimų Komisija, susidedanti iš pirm. Antano Liudžiaus, sekr. Juozo Tamulionio ir narių: Jono Yokubyno, Konstancijos Butienės, Benedikto Jackevičiaus, Vytauto Butrimo ir Jono Nacevičiaus, 1955 m. spalio 28 d. nutarė paskelbti visiems Toronto ir Toronto apylinkėje gyvenantiems lietuviams, kad š.m. gruodžio 18 d. įvyks rinkimai atstovų į Apylinkės Tarybą.

Pagal KLB Krašto Tarybos sesijos Hamiltone 1954 m. lapkričio 27-28 dd. priimtus nuostatus, Apylinkių Tarybos renkamos prisilaikant KLB Tarybos nariams rinkti taisyklių, kurių svarbesnieji nuostatai yra šie:

1. KLB Apylinkės Tarybą sudaro tiesioginiu ir slaptu balsavimu dvejiems metams rinkti atstovai, apylinkės valdybos nariai ir organizacijų atstovai.

2. Balsavimo teisę turi kiekvienas pilnateisis Toronto apylinkėje gyvenantis lietuvis, balsavimo dieną turįs 18 metų amž.

3. Renkamų gali būti kiekvienas pilnateisis Toronto apylinkėje gyvenantis lietuvis ne jaunesnis kaip 21 metų amž.

4. Apylinkės Tarybon renkami 25 asmenys.

5. Rinkimų vykdomasis organas yra Apylinkės Tarybos Rinkimų Komisija, kuri:
   a. prižiūri rinkimų tvarką;
   b. duoda rinkimams tvarkyti nurodymus ir paaiškinimus;
   c. registruoja ir skelbia kandidatų sąrašą;
   d. tikrina rinkimų davinius ir skelbia iišrinktųjų Tarybos narių sąrašą;
   e. priima ir su savo paaiškinimais perduoda Garbės Teismui rinkimų reikalu gautus skundus.

6. Renkamo kandidato ar kandidatų sąrašą gali pateikti kiekviena ne mažiau 30 asmenų rinkikų grupė;

7. Siūlomi kandidatai ir siūlytojai turi būti sumokėję solidarumo mokestį;

8. Drauge su kandidatų sąrašais Rinkimų Komisijai turi būti įteikti ir siūlomų kandidatų raštiški sutikimai būti renkamais;

9. Kiekvieno siūlomo kandidato ar kandidatų sąraše turi būti aiškiai išskaitomai pažymėta ne tik jo vardas ir pavardė, bet taip pat ir gimimo data, profesija ir adresas;

10. Greta siūlytojų - rinkikų savarankiškų parašų turi būti pažymėta tas pat, išskyrus profesiją.

Kandidatų sąrašai turi būti įteikti Apylinkės Rinkimų Komisijai ne vėliau š.m. lapkričio 20 d. 12 val. nakties.

Balsavimai bus pravesti š.m. gruodžio 18 d. trijose vietose žemiau nurodytu laiku:

1. Lietuvių Namuose — nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.
2. Šv. Jono parapijos salėje — nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.,
3. Prisikėlimo parapijos salėje — nuo 9 val. ryto iki 1 val. pp.

Kandidatų sąrašus siųsti ar asmeniškai įteikti prašoma Rinkimų Komisijos būstinėje Komisijos pirmininkui A. Liudžiui — 91 Roncesvalles Avenue, Toronto, tel. LO. 5613 arba Komisijos sekretoriui J. Tamulioniui — 1405 King St. West, Toronto, tel. OL. 8074.

KLB Toronto Apylinkės Tarybos Rinkimų Komisija.

Kristaus Karaliaus minėjimas

Toronto katalikiškų organizacijų centras — KL Kat. Federacijos Toronto sk. pereitą sekmadienį suruošė Kristaus Karaliaus minėjimą šv. Kazimiero salėje. Deja, popiet subiuro oras ir kaip tik tada, kai teko rinktis, smarkokai lijo. Dėl to į minėjimą tesusirinko vos apie 200.

Minėjimas pradėtas "Marija, Marija" giesme, po to sekė turininga A. Gurevičiaus paskaita, iš principisės sferos dažnai pereinanti į realų praktišką gyvenimą, primenanti, kaip toli žmonija tebėra nuo tikrosios Kristaus karalystės.

Meninės programos didžiąją dalį išpildė sol. A. Ščepavičienė, kur per du išėjimus išpildė net 6 dalykus: Kalvaičio O Dieve, Foré Krucifixas, Naujalio Visagalis, Šopeno Ruduo, Heiserio Kampelis mielas ir ariją iš op. Tosca. Akompanavo Danutė Ščepavičiūtė.

Be to, iš B. Brazdžionio kūrybos padeklamavo mažoji Dalė Daugvainytė ir R. Vaštokas, o p. Širka padeklamavo Mačernio I viziją.

Minėjimą pravedė p. Širka, kuris pabaigoje taip pat padėkojo visiems prie jo prisidėjusiems.

HAMILTONE! HAMILTONE!

Lapkričio 5 ir 6 d. d. visus maloniai kviečiame dalyvauti "AUKURO" PENKMEČIO ŠVENTĖJE!

Lapkričio 5 d. 7 v. v.
DIDELIS BALIUS
ROYAL CONNAUGH VIEŠBUČIO CRYSTAL SALĖJE,
GROJANT
BENI FERI ORKESTRUI.

Lapkričio 6 d. 6 v. v.
SEKMADIENĮ,
Westdale Collegiate auditorijoje "Aukuro"
PREMJERA
"TĖVAS",
dalyvaujant Lietuvos valstybinės dramos teatro garsiajam aktoriui
HENRIKUI KAČINSKUI.

Tai didžiausias šio rudens parengimas, todėl nė vienas nepraleiskime šios retos progos!
"Aukuras" ir TFA Kanadoje Hamiltono sk. valdyba.

Prel. M. Krupavičiaus 70 metų minėjimas

Krikščionių Demokratų Klubas Toronte ruošia lapkričio 6 d., šį sekmadienį, akademiją VLIKo pirmininko prelato M. Krupavičiaus 70 metų sukakčiai paminėti. Paskaitą skaito Iz. Matusevičiūtė. Tuojau pat po jos paskaitos kalbės VLIKo narys dr. P. Karvelis, kuris padarys politinį pranešimą, palies VLIKo reikalus ir Lietuvos laisvinimo bylos padėtį. Po paskaitos paklausimai, o jei bus norinčių tai ir diskusijos.

Akademija ir paskaita vyks šv. Jono Kr. parapijos salėje. Pradžia 3 val. pp.

Atvyksta dr. P. Karvelis

VLIKo narys ir Vykdomosios Tarybos Užsienio Reikalų Tvarkytojas dr. P. Karvelis atvyksta į Kanadą lapkričio 4 d.

Lapkričio 4 d., penktadienį, vyksta į **Hamiltoną,** kur 8 val. v. Aušros Vartų parapijos salėje padarys politinį pranešimą.

Lapkričio 5 d. 10 val. Lietuvių Namų salėse, **Toronte,** vyksta KLB Krašto Valdybos posėdis (praplėstos sudėties — dalyvaujant Kultūros Fondo Valdybai ir Šalpos C. Komitetui), kur dr. Karvelis padarys specialų pranešimą. Tą pačią dieną 3.30 val. pp. kalbės per lietuvišką radijo valandėlę.

Lapkričio 7 d., pirmadienį, padarys pranešimą **Toronto** Liet. Bendruomenės Apylinkės Valdybos kviečiamame Toronto lietuvių susirinkime 8 val. vakaro Lietuvių Namų patalpose.

Šv. Jono Kr. Draugijos

mėnesinis susirinkimas įvyksta šį sekmadienį 3 val. pp. šv. Jono Kr. parapijos patalpose,

Moksl. ateitininkų susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, lapkričio 6 d. 3 val. pp., Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Kviečiami ir ne nariai nuo 12 iki 18 m. amžiaus.

KLTS skyriaus susirinkimas

Lapkričio 6 d. 1.30 val. pp. L. Namuose kviečiamas KLTS Toronto skyriaus narių susirinkimas. Visi nariai susirinkime prašomi dalyvauti. **Valdyba.**

Naujas jūrų budžių vadas

Paskutinėje sueigoje nauju Toronto jūrų budžių H. Montės įgulos vadu, išrinktas jūrų sn. H. Stepaitis. S.

Jaunimo pasilinksminimas

Lapkričio 13 d. 5 val. pp. Prisikėlimo parapijos salėje ruošiamas Toronto lietuvių jaunimo susipažinimo pasilinksminimas — šokiai. Programoje susipažinimo paštas ir tt. Kviečiame studentus, moksleivius, visas jaunimo organizacijas ir neorganizuotą jaunimą.

TLN naujieji talkininkai

Liet. Namų praplėtimo idėjai pritarė visuotinis šėrininkų susirinkimas, kyiesdamas visus lietuvius stoti į šėrininkų eiles. Jau sulaukėme ir naujų talkininkų. Be anksčiau išvardintų, naujus šėrus po $25 įgijo šie asmenys: A. Baltrušis, A. Iškauskas, Z. Jackevičius, P. Kunčina, J. Masionis ir P. Šukevičius.

Kviečiame visus šėrininkus ieškoti naujų talkininkų ir atlikti visuotinio susirinkimo nutarimą. **LN valdyba.**

Ukrainiečių katalikų rytinės Kanados egzarchato suvažiavimas įvyko spalio 22-23 d. Toronte, šv. Mikalojaus bažnyčios salėje, Queen - Bellwoods g-vių kampe. Svarstyta principiniai ir praktiniai katalikų akcijos klausimai, taip pat išrinkta nauja Ukrainiečių Katalikų Brolijos vadovybė.

PASKUTINĖ PROGA

šiais metais labai pigia kaina užsiprenumeruoti:
TIME, 78 savaitėms tik $6.87,
LIFE, 70 savaičių tik už $7.87.
Užsakymai turi būti gauti ligi spalio 30 d. Užsakymus priima "T. Žiburių" administracija ir V. Aušrotas, 180 Glenholme, tel. LL. 0527.

Š. m. LAPKRIČIO 5 d. Toronto Skautams Remti Draugija
jaukioje CLUB TOP HAT salėje rengia

didžiuli rudens balių

su daugybe staigmenų: vertinga loterija, premijuojamu valsu, kepuraičių šokiu ir tt. — Puiki muzika.

STIPRŪS ID SILPNI GĖRIMAI.

Staliukai numeruoti. Iš anksto bilietus galima užsisakyti telefonais: pp. Jurkšaitienė—LL 4214 ir L. Gvildienė—WA 3-4378.

Likusieji bilietai prie įėjimo. Pradžia 8 val. vak.

Skautams Remti Draugija.

Dėmesio! Dėmesio!

Susivienijimo Liet. Amerikoje 236 kuopa Toronte,
ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO 5 d. 7 v. v.
šv. Jono Kr. parapijos salėje, 70 m. SLA jubiliejaus proga,
r e n g i a

KONCERTĄ - BALIŲ

dalyvaujant centro sekretoriui p. Dr. M. Vinikui.

Koncerto programą atliks: pirmą kartą Kanadoje akordeonistės I. ir A. SIDARAVIČIŪTĖS, solo dainuos S. MAŠALAITĖ ir A. VĖLYVIS, akomp. muz. St. Gailevičius.

Šokiams groja TLO "Trimitas". Turtingas valgiais ir gėrimais bufetas, įdomi loterija. VISUS MALONIAI KVIEČIA:

SLA 236 Kuopą Toronte.

Lapkričio mėn. 12 - 13 dienomis

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS PIRMASIS PARENGIMAS —

SPORTO SALĖS ATIDARYMAS

ŠEŠTADIENĮ, lapkričio 12 d.:
2 val. krepšinio turnyras;
8 val. šokiai su kietais ir minkštais gėrimais ir skaniomis "DELHI PACKERS" lietuviškomis dešromis bei kumpiais.

SEKMADIENĮ, lapkričio 13 d.:
11 val. sportininkų šv. Mišios,
3 val. pp. finalinės rungtynės,
4 val. pp. kultūrinė bei meninė dalis,
5 val. pp. Š O K I A I. Šokiams gros TLO "TRIMITAS".

RENGĖJAI: SPORTO KLUBAS "AUŠRA".

Dėl sekančios Kanados Lietuvių Dienos KLB nepadarė ligi šiol sprendimo. Šį klausimą spręs Krašto Taryba, kurios posėdžiai numatyti lapkričio 26 ir 27 dd. Toronte. Šią Lietuvių Dieną nori ruošti Windsoro LB apylinkė, svarsto ir Niagaros pusiasalio trys apylinkės.

A. A. Jonas Kazlauskas

Šio pirmadienio rytą savo bute staiga mirė a.a. Jonas Kazlauskas. Velionis pašarvotas namuose, 4 Plymouth gatvėje. Laidotuvės-ši ketvirtadienį, lapkričio 3 d. 9 val. ryto iš šv. Jono Kr. liet. bažnyčios į Vilties Kalno kapines. Velionis turėjo 70 m. amžiaus, Kanadoje gyveno nuo 1905 m., išaugino penkis vaikus. Ilgą laiką dirbo Massey - Harris įmonėse, ir tik prieš metus perėjo pensijon. Velionis buvo pamaldus žmogus. Dėl savo būdo originalumo, lietuvių tarpe buvo gerai pažįstamas.

Gautas svarbus laiškas

iš Amerikos p. Feliksui Ankudavičiui. Skambinti tel. RO. 2-3415.

Išnuomojamas didelis frontinis kambarys I-me augšte su baldais vienam arba dviem asmenim su maistu arba be. Tinka vedusių porai. Galima naudotis virtuve. Ten pat yra garažas. Kreiptis kiekvienu laiku tel. RO. 6-5667.

Išnuomojamį 2 kambariai ir virtuvė su gazo krosnimi. LA. 9425.

High Park rajone, 235 Pacific g-vėj, išnuomojamas butas — 2 kambariai ir virtuvė II-me augšte. Be baldų. Skambinti po 6 v.v. RO. 2-1214.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė I-me augšte, 349 Gladstone Ave., telef. LO. 8941.

Išnuomojamas didelis frontinis kambarys su baldais, I-me augšte. Tel. LO. 7358, Dovercourt Rd., arti Bloor.

Išnuomojamas butas II-me augšte iš 3 kambarių ir virtuvės. 10 Langside Ave., Weston. Telef. CH. 1-0949.

Išnuomojamas kambarys, virtuvė ir garažas. Shaw-Davenport. Tel. ME. 7651.

VALIUŠYTĖ-SEKONIENĖ baigė plaukų šukavimo mokyklą. Kreiptis telefonu KE. 8774.

— **Bonna.** — Kancl. Adenaueris tebeserga ir, manoma, negalės eiti pareigų iki š.m. pabaigos. Jį pavaduos specialiai sudaryta ministerių komisija.

B. SERGAUTIS – Realtor
REAL ESTATE, GENERAL INSURANCE, MORTGAGES
Telefonas OL. 2426
Dideli žemės sklypai pasirinkimui Toronto ir užmiestyje. Paskolos statybininkams geriausiomis sąlygomis. Esame Toronto ir Kanados Real Estate Bord'o nariais. Gauname visus šios organizacijos namus pardavimui, todėl perkant ar parduodant, kreipkitės pas mus efektyviam patarnavimui.

ŽUKLAVIMO
IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMOMIS NUOLAIDOMIS GAUSITE TIK

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547
Čia pat galima užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

MONTREAL, Que.

Montrealio seimelio susirinkimas. Lapkričio 18 d., penktadienį, 8 val. vak., Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 rue de Seve, šaukiamas visuotinis Montrealio seimelio susirinkimas, kurio metu bus svarstomas statuto pakeitimo projektas bei nagrinėjami kiti svarbūs veiklos projektai. Šiame susirinkime privalo dalyvauti kiekvienas rinktas seimelio narys, gi taipgi įgalioti organizacijų atstovai.

S. Naginionis,
Seimelio prezid. pirm.

Neokanadiečių pobūvis. Prieš metus įsisteigė Montrealyje Neo-kanadiečių ir Prancūzų kanadiečių susidraugavimo organizacija "Les Amities". Ši organizacija pasistatė sau tikslą suartinti neo-kanadiečius tarp savęs ir su prancūzais kanadiečiais. Į šią organizaciją yra pakviesti ir lietuviai. Praėjusiais metais ji turėjo kelius pasirodymus, šiais metais ji norėtų savo darbą išplėsti visose gyvenimo srityse. Lapkričio 14 d. 8 val. vak. 4225 Berri gatvėje ji ruošia pirmą šių metų subuvimą: paskaitą, pasikalbėjimą, kavutę. Visi lietuviai kviečiami joje dalyvauti. Bendra kalba yra prancūzų. Paskaitą skaitys keliolika minučių Mr Duhamel. Įėjimas 25¢.

Pakrikštyta pp. Markauskų duktė Irena.

Sutuokti A. Miknevičius ir E. Ašzmytė.

Pranešimas. Artėjant metų pabaigai dauguma mortgage kompanijų baigia išleisti paskirtuosius 1955 metams pinigus. Todėl prašome tuos, kurie bus paskolos reikalingi, nepalikti šio reikalo gruodžio mėnesiui. Per pirmus šių metų 9 mėnesius lietuviams yra parūpinta 15 paskolų viso $113.000 sumoje.

Yra reikalinga žemė: pavieniai sklypai ir didesni gabalai.

District Estate Brokers
Adamonis & Budriūnas PL 8501

Villasalietis G. Petraškevičius parašė "The Gazette" redakcijai laišką dėl klaidingų žurnalisto Norman Smith reportažų iš Maskvos. Laiškas buvo išspausdintas spalio 22 d. laidoj.

Paštas apie siuntinius už geležinės uždangos

Toronto pašto viršininkas pateikė pranešimą spaudai apie siuntinius į užsienius.

Pirmiausia nereikia pamiršti, kad su siuntiniu reikia įteikti ir nustatytos formos pareiškimą. Jei yra siunčiami dėvėti rūbai, dar reikia pridėti pažymėjimą, kad jie yra dezinfekuoti. Šitokiuos pažymėjimus gali duoti valyklos arba Sterelization Plant, Riverdale Isolation Hospital, St. Matthews Rd., Toronto 8.

Dezinfekavimo pažymėjimas privalomas siunčiant dėvėtų rūbų siuntinį į Argentiną, Boliviją, Ecquadorą, Hondura, Jamaiką, Japoniją ir Peru. Siunčiant į kraštus už geležinės uždangos dezinfekavimo pažymėjimą reikia įdėti į siuntinio vidų, pareiškime muitinei pažymėti, kad pažymėjimas įdėtas į vidų. Jei tokio pažymėjimo nebūtų, siuntinys būtų grąžinamas atgal.

Čekui buvo siūlyta šnipinėti

G. Stembera, čekas iš Toronto, neva narėdamas grįžti Čekoslovakijon, nuvyko į sovietinės Čekoslovakijos atstovybę Otavoje. Čia jis prisistatė netikra pavarde. Jam buvo pasiūlyta surinkti žinias apie Kanadoje gyvenančius čekų veikėjus ir paduotas sąrašas, kuriame buvo įtraukta ir jo paties tikroji pavardė. Grįžęs į Torontą apie tai papasakojo vieno dienraščio korespondentui, kuris šį reikalą paskelbė spaudoj. Atstovybės charge d'afaires Miroslav Tyl šią žinią dementavo, pavadindamas ją nešvariu melu.

Išplėšė jūrų budžių jachtą

Neseniai nežinomi piktadariai apiplėšė Ashbridge įlankoje stovinčią jūrų budžių jachtą. Pavogtos dvejos burės, gelbėjimosi liemenės, irklai ir daug kitų smulkių reikmenų. Be to, jachta buvo atrišta nuo krantinės ir nupiovus inkaro lyną paleista vėjo ir bangų valiai. Dėl to apdaužytas ir sužalotas jachtos liemuo, taip pat sutraukytos ir sugadintos takelažo dalys. Įvykis praneštas policijai, nes nuostolių padaryta apie $300. Š.

Delhi, Ont.

Šeštadienio liet. mokyklos komitetas rengia

ŠOKIŲ VAKARĄ

Delhi slovakų salėje, lapkričio 5 d., šeštadienį. Bus įvairių išgėrimų ir užkąsti. Pelnas skiriamas šeštadienio mokyklai paremti. Prašome gausiai dalyvauti. Rengėjai.

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Tel. KE. 2904
Sav. D. KAUNAITĖ

BALTIC MOVERS & CARTAGE
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. ŠALDYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403
TORONTO

Solidarumo mokestį už 1955 m. sumokėjo: J. Jankaitis, A. Jankaitienė, M. Bušinskas, A. Niuneva, B. Marijošius, J. Varneckas, S. Adomonis, P. Markūnas, J. Vainauskas, J. Urbonas, J. Tamošietis, P. Dranseika, V. Šiurkus, Al. Kuolas, V. Vasys, K. Motušis, St. Kryževičius, I. Jonynas, St. Dargis, P. Stripinis, J. Goikas, A. Grigonis, K. Kaknevičius, B. Saplys, Aug. Kuolas, J. Krasauskas, R. Duda, B. Bakevičius, Z. Mažonas, V. Keciorius, Dagys, O. Gailiūnaitė, L. Dauniėnė, A. Baltušis, A. Dudonis, A. Kizis, A. Partafejus, B. Navackas, P. Daunius, B. Stasiulis, V. Kaveckas, A. Geldutis, P. Raudys, J. Krivickas, dr. A. Pacevičius, Z. Jackevičius, L. Emskis, Z. Kuprenas, J. Tamulionis, Br. Paškauskas, B. Jackus, S. Vaitkus, P. Januševičius, V. Dailydė, P. Imbrasas, J. Beržinskas, S. Beržinskienė, A. Bernotaitis, J. Kavaliauskas, S. Gabaliausas. Už 1956 m. — P. Razgaitis. Viso 61 asm. — $122. Išviso nuo metų pradžios 333 asm. $666.

Solidarumo mokesčio rinkimas per seniūnus ir kitokius rinkėjus nebuvo efektyvus, nes metai jau baigiasi, o nesurinkta nei pusė mokesčio, kiek buvo numatyta. Į pasiųstus 1200 laiškų atsakė tik 10%. Dabar mokestį rinkti bus pasiųsti į namus specialiūs rinkėjai.

Toronto apylinkės iždininkas.

Kalėdiniams siuntiniams į Europą išsiųsti Kanados paštas paskelbė paskutines datas, jei norima, kad siuntiniai tikrai laiku būtų pristatyti: iš Br. Kolumbijos — lapkričio 19 d., iš prerijų provincijų — lapkričio 21 d., iš Ontario ir Quebec prov. — lapkričio 23 d., Newfoundlando ir Rytų pakraščio provincijų — lapkričio 19 d. Į Angliją šitos kraštinės datos yra: lapkričio 23, 26, 20 ir 30 dd.

Toronto miesto burmistro, kontrolierių ir miesto tarybos rinkimai įvyks gruodžio 5 d. Kandidatai jau pradeda agitacijos kampanijas.

A. Garbenis
NARYS TORONTO REAL ESTATE BOARD.

REKOMENDUOJA

1. QUEBEC AVE., 9 kamb. per 2 augštus, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, 2 vonios, 3 garažai. Viso $18.500, įmokėti $6.000.
2. DUNDAS - BROCK, 8 kamb. per 3 augštus, atskiras plytų namas, oru - alyva šildomas, nepereinami kambariai, privatus įvažiavimas, garažai. Viso $15.900, įmokėti $4.000. Vienas atviras morgičius balanse.
3. PRIE RONCESVALLES, 13 kamb., atskiras namas, vandens - alyvos šildymas, 5 virtuvės, garažas. Viso $27.000, įmokėti apie $10.000. Geras morgičius balanse

AL GARBENS
REAL ESTATE
1611 BLOOR STREET WEST. TORONTO, ONTARIO
Telefonai: LO. 2738, LA. 8772. Vakarais HU. 9-1543.
Visais turto pirkimo ar pardavimo reikalais kreipkitės virš nurodytu adresu.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI